

Turinys

I *Teisėkūros procedūra priimami aktai*

REGLAMENTAI

- ★ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1022, kuriuo nustatomas daugiametis vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos valdymo planas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 508/2014 1

DIREKTYVOS

- ★ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva) ⁽¹⁾ 18
- ★ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo 56

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2019/1022

2019 m. birželio 20 d.

kuriuo nustatomas daugiamečių vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos valdymo planas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 508/2014

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastą teisėkūros procedūrą ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, kurios viena iš susitariančiųjų šalių yra Sąjunga, numatyti išteklių išsaugojimo įpareigojimai, įskaitant įpareigojimą išlaikyti arba atkurti tokį žvejojamų rūšių populiacijų dydį, kuris užtikrintų didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį (MSY);
- (2) 2015 m. Niujorke vykusiame Jungtinių Tautų aukščiausio lygio susitikime darnaus vystymosi klausimais Sąjunga ir jos valstybės narės įsipareigojo iki 2020 m. pradėti veiksmingai reguliuoti žvejybą, užkirsti kelią išteklių pereikvojimui, neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai bei žalingai žvejybos praktikai ir įgyvendinti moksliniais duomenimis pagrįstus valdymo planus, kad per trumpiausią įmanomą laikotarpį žuvų išteklių būtų atkurti bent iki tokio dydžio, kuris užtikrintų MSY atsižvelgiant į tų išteklių biologines charakteristikas;
- (3) 2017 m. kovo 30 d. Maltoje paskelbtoje ministrų deklaracijoje „MedFish4Ever“ ⁽³⁾ nustatyta nauja žvejybos Viduržemio jūroje valdymo sistema ir ateinančių 10 metų darbo programa, kurioje numatyti penki konkretūs veiksmai. Vienas iš prisiimtų įsipareigojimų – parengti daugiamečius planus;
- (4) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1380/2013 ⁽⁴⁾ nustatytos bendros žuvininkystės politikos (BŽP) taisyklės, atitinkančios tarptautinius Sąjungos įsipareigojimus. BŽP turi padėti saugoti jūrų aplinką, tvariai valdyti visus verslinės žvejybos tikslais naudojamų rūšių išteklius ir visų pirma iki 2020 m. užtikrinti gerą aplinkos būklę;

⁽¹⁾ OL C 367, 2018 10 10, p. 103.

⁽²⁾ 2019 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2019 m. birželio 6 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ Maltoje paskelbta ministrų deklaracija „MedFish4Ever“. Ministrų konferencija dėl tausios žvejybos Viduržemio jūroje (Malta, 2017 m. kovo 30 d.).

⁽⁴⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

- (5) BŽP tikslai yra, be kita ko, užtikrinti ilgalaikį žvejybos ir akvakultūros veiklos tvarumą aplinkos, socialiniu ir ekonominiu požiūriu, žuvininkystės valdymui taikyti atsargumo principą ir įgyvendinti ekosisteminį žuvininkystės valdymo metodą. BŽP taip pat padedama užtikrinti deramą gyvenimo lygį žuvininkystės sektoriuje, įskaitant mažos apimties, smulkiosios ar priekrantės žuvininkystės sektorių. Pasiekus šiuos tikslus taip pat būtų padėta užtikrinti aprūpinimą maistu ir naudą užimtumo požiūriu;
- (6) tam, kad būtų pasiekti BŽP tikslai, turėtų būti priimta tam tikrų išsaugojimo priemonių, pavyzdžiui, daugiamečiai planai, techninės priemonės ir didžiausių leidžiamų žvejybos pastangų nustatymas bei paskirstymas;
- (7) remiantis Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 9 ir 10 straipsniais, daugiamečiai planai turi būti pagrįsti mokslinėmis, techninėmis ir ekonominėmis rekomendacijomis. Laikantis tų nuostatų, šiame reglamente nustatytame daugiamečiame plane (toliau – planas) turėtų būti nurodyti bendrieji bei kiekybiniai tikslai ir aiškūs jų įgyvendinimo tvarkaraščiai, išteklių išsaugojimo lygio atskaitos taškai ir apsaugos bei techninės priemonės, kuriomis siekiama išvengti nepageidaujamo laimikio arba jį sumažinti;
- (8) patikimiausios turimos mokslinės rekomendacijos turėtų būti suprantamos kaip naujausiais moksliniais duomenimis ir metodais pagrįstos viešai prieinamos mokslinės rekomendacijos, kurias paskelbė arba peržiūrėjo Sąjungos ar tarptautiniu lygiu pripažinta nepriklausoma mokslo įstaiga;
- (9) Komisija turėtų gauti patikimiausias turimas mokslines rekomendacijas dėl išteklių, kuriems taikomas planas. Tuo tikslu ji visų pirma turėtų pasikonsultuoti su Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetu (toliau – ŽMTEK). Komisija visų pirma turėtų gauti viešai prieinamas rekomendacijas, įskaitant rekomendacijas dėl mišriosios žvejybos, kuriose atsižvelgiama į planą ir nurodomi F_{MSY} intervalai bei išteklių išsaugojimo lygio atskaitos taškai (B_{PA} ir B_{LIM});
- (10) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1967/2006 ⁽⁹⁾ nustatyta tausaus žvejybos išteklių naudojimo Viduržemio jūroje valdymo sistema ir reikalaujama priimti žvejybos tralais, laivų gaubiamaisiais tinklais, metamaisiais tinklais, apsupamaisiais tinklais ir dragomis valstybių narių teritoriniuose vandenyse valdymo planus;
- (11) Prancūzija, Italija ir Ispanija yra priėmusios valdymo planus pagal Reglamentą (EB) Nr. 1967/2006. Tačiau tie planai tarpusavyje nėra pakankamai suderinti, juose nėra atsižvelgta į visus žvejybos įrankius, kuriais žvejojami demersiniai ištekliai, ir neatsižvelgta į daugiateritorį tam tikrų išteklių paplitimą bei laivynų išsidėstymą. Be to, išaiškėjo, kad tie planai nepadedą veiksmingai siekti BŽP tikslų. Valstybės narės ir suinteresuotieji subjektai išreiškė pritarimą tam, kad būtų parengtas ir įgyvendintas daugiamečių atitinkamų išteklių žvejybos valdymo planas Sąjungos lygmeniu;
- (12) ŽMTEK įrodė, kad daug vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių naudojami gerokai intensyviau, nei reikėtų siekiant užtikrinti MSY;
- (13) todėl tikslinga parengti daugiamečių vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių išsaugojimo ir tausaus naudojimo planą;
- (14) tame plane turėtų būti atsižvelgta į mišrų žvejybos pobūdį ir tikslinių tos žvejybos išteklių, t. y. europinių jūrų lydekų (*Merluccius merluccius*), europinių barzdųjų (*Mullus barbatus*), ilganosių rausvųjų krevečių (*Parapenaeus longirostris*), norveginų omarų (*Nephrops norvegicus*), ilgaūsių raudonųjų krevečių (*Aristeus antennatus*) ir didžiųjų raudonųjų krevečių (*Aristaeomorpha foliacea*), tarpusavio dinamiką. Jame taip pat turėtų būti atsižvelgta į rūšis, kurių individai sužvejojami kaip priegauda vykdam demersinę žvejybą, ir demersinius išteklius, apie kuriuos turima nepakankamai duomenų. Tas planas turėtų būti taikomas demersinei žvejybai (visų pirma tralais, dugniniais statomaisiais tinklais, gaudyklėmis ir ūdomis), vykdomai Sąjungos vandenyse arba Sąjungos žvejybos laivais Sąjungai nepriklausančiuose vakarų Viduržemio jūros vandenyse;
- (15) kai mirtingumas dėl mėgėjų žvejybos daro reikšmingą poveikį susijusiems ištekliais, Taryba turėtų galėti nustatyti nediskriminuojančius apribojimus žvejams mėgėjams. Nustatydama tokius apribojimus, Taryba turėtų remtis skaidriais ir objektyviais kriterijais. Kai tikslinga, valstybės narės turėtų imtis būtinų ir proporcingų priemonių, skirtų stebėsenai ir duomenų rinkimui, siekiant atlikti patikimą faktinių laimikio vykdam mėgėjų žvejybą lygių įvertinimą. Be to, turėtų būti įmanoma priimti technines išsaugojimo priemones, susijusias su mėgėjų žvejyba;

⁽⁹⁾ 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Viduržemio jūroje valdymo priemonių, iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93 ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1626/94 (OL L 409, 2006 12 30, p. 11).

- (16) geografinė plano taikymo sritis turėtų būti pagrįsta patikimiausiose turimose mokslinėse rekomendacijose nurodytu geografiniu išteklių paplitimu. Gavus patikimesnės mokslinės informacijos ateityje gali reikėti pakoreguoti plane nurodytą geografinį išteklių paplitimą. Todėl Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais koreguojamas plane nustatytas geografinis išteklių paplitimas, jei iš mokslinių rekomendacijų matyti, kad atitinkamų išteklių geografinis paplitimas pasikeitė;
- (17) plano tikslas turėtų būti padėti pasiekti BŽP tikslus, visų pirma pasiekti ir išlaikyti tikslių išteklių MSY, įgyvendinti įpareigojimą iškrauti demersinių išteklių, kurių individams taikomas mažiausias išteklių išsaugojimą užtikrinantis orientacinis dydis, laimikį ir pelaginių žuvų, kurioms taikomas toks pat dydis, priegaudą vykdant demersinę žvejybą ir užtikrinti deramą nuo žvejybos veiklos priklausomų asmenų gyvenimo lygį, atsižvelgiant į priekrantės žvejybos ir socioekonominius aspektus. Planas taip pat turėtų būti grindžiamas ekosisteminiu žuvininkystės valdymo metodu, kad neigiamas žvejybos veiklos poveikis jūrų ekosistemai būtų kuo mažesnis. Jis turėtų derėti su Sąjungos aplinkos teisės aktais, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/56/EB⁽⁶⁾ nustatytu tikslu iki 2020 m. užtikrinti gerą aplinkos būklę ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/147/EB⁽⁷⁾ bei Tarybos direktyvoje 92/43/EEB⁽⁸⁾ nustatytais tikslais;
- (18) tikslinga nustatyti tikslinio mirtingumo dėl žvejybos lygį (F), atitinkantį tikslą pasiekti ir išlaikyti MSY, ir jį išreikšti MSY tikslą atitinkančių verčių intervalais (F_{MSY}). Šie patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis grindžiami intervalai būtini tam, kad būtų galima lanksčiai atsižvelgti į kintančias mokslines rekomendacijas, padėti įgyvendinti įpareigojimą iškrauti laimikį ir atsižvelgti į mišrią žvejybą. Remiantis planu, tie intervalai nustatyti, kad užtikrintų, jog laimikis ilgainiui nesumažėtų daugiau kaip 5 %, palyginti su MSY. Be to, nustatoma tokia viršutinė F_{MSY} intervalo riba, kad tikimybė, jog išteklių dydis taps mažesnis už ribinį biomasės atskaitos tašką (B_{LM}), būtų ne didesnė kaip 5 %;
- (19) tam, kad būtų galima nustatyti didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas, turėtų būti nustatyti įprasto naudojimo F_{MSY} intervalai ir, jei atitinkami ištekliai yra geros būklės, galimybė nustatyti didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas, viršijančias tuos F_{MSY} intervalus nustatyti pažeidžiamiausiems ištekliais, jeigu, atsižvelgiant į mokslines rekomendacijas, tai būtina siekiant šiame reglamente nustatytą mišriosios žvejybos tikslą, taip pat siekiant išvengti dėl tos pačios individų rūšies arba kelių individų rūšių išteklių dinamikos ištekliui gresiančios žalos arba apriboti kasmetinį didžiausių leidžiamų žvejybos pastangų kitimą. Tuos F_{MSY} intervalus atitinkantis tikslinis mirtingumas turėtų būti palaipsniui pakopomis pasiektas iki 2020 m., kai tai įmanoma, ir ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d.;
- (20) būtina nustatyti išteklių, kurių su MSY susiję tiksliniai rodikliai yra nustatyti ir kuriems reikia taikyti apsaugos priemonės, išsaugojimo lygio atskaitos taškus, išreikštus atsargumo principu grindžiamais atskaitos taškais (B_{PA}) ir ribiniais atskaitos taškais (B_{LM});
- (21) turėtų būti įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės siekiant užtikrinti, kad tiksliniai rodikliai būtų pasiekti, ir, jei reikia, pradėti taikyti taisomąsias priemones, be kita ko, tais atvejais, kai išteklių dydis yra mažesnis už jų išsaugojimo lygio atskaitos taškus. Taisomosios priemonės turėtų apimti neatidėliotinas priemones pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 12 ir 13 straipsnius, didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas ir kitas specialias išsaugojimo priemones;
- (22) tam, kad galimybės vykdyti žvejybą būtų skaidrios ir būtų pasiektas tikslinio mirtingumo dėl žvejybos lygis, turėtų būti priimta žvejybai tralams (pagrindiniu žvejybos įrankiu, kuriuo žvejojami vakarų Viduržemio jūros demersiniai ištekliai) taikoma Sąjungos žvejybos pastangų sistema. Tuo tikslu, kad Taryba kasmet galėtų nustatyti didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas, išreikštas žvejybos dienų skaičiumi, yra tikslinga nustatyti žvejybos pastangų grupes. Prireikus žvejybos pastangų sistema turėtų apimti ir kitus žvejybos įrankius;
- (23) atsižvelgiant į nerimą keliančią daugelio vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių padėtį ir siekiant sumažinti didelį dabartinį mirtingumą dėl žvejybos, pirmuosius penkerius plano įgyvendinimo metus pagal žvejybos pastangų sistemą žvejybos pastangos turėtų būti labai sumažintos;

⁽⁶⁾ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

⁽⁷⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

⁽⁸⁾ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

- (24) valstybės narės turėtų imtis specialių priemonių, kuriomis užtikrintų, kad žvejybos pastangų sistema būtų veiksminga ir įgyvendinama – įtraukti žvejybos pastangų kvotų paskirstymo metodą pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 17 straipsnį, parengti laivų sąrašą, išduoti žvejybos leidimus ir registruoti bei perduoti atitinkamus žvejybos pastangų duomenis;
- (25) siekiant padėti veiksmingai pasiekti plano tikslus ir laikantis Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 3 straipsnyje nustatytų gero valdymo principų, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama skatinti dalyvaujamojo valdymo sistemas vietos lygmeniu;
- (26) tam, kad būtų galima apsaugoti jauniklių augimo vietas bei pažeidžiamas buveines ir išlaikyti mažos apimties žvejybą, pakrančių zona turėtų būti reguliariai skiriama selektyvesnei žvejybai. Todėl plane reikėtų nustatyti, kad žvejyba tralais šešių jūrmylių atstumu nuo kranto, išskyrus rajonus, kuriuose gylis didesnis nei 100 metrų izobatos, būtų draudžiama trijų mėnesius kiekvienais metais. Turėtų būti galima nustatyti kitus žvejybos draudimo rajonus, jeigu tai galėtų užtikrinti, kad bent 20 % bus sumažintas europinių jūrinių lydekų jauniklių laimikis;
- (27) demersiniams ištekliams išsaugoti turėtų būti imamasi papildomų priemonių. Visų pirma, pagal mokslines rekomendacijas tikslinga nustatyti papildomų žvejybos draudimų rajonuose, kuriuose yra daug neršiančių individų santalkų, kad būtų apsaugota suaugusių europinių jūrinių lydekų populiacija, kurios būklė yra smarkiai pablogėjusi;
- (28) išteklių, kurie sužvejojami kaip priegauda, ir demersinių išteklių, apie kuriuos turima nepakankamai duomenų, atveju turėtų būti taikomas atsargumo principas. Jei iš mokslinių rekomendacijų matyti, kad būtina imtis taisomųjų priemonių, pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 18 straipsnį turėtų būti priimamos specialios išsaugojimo priemonės;
- (29) plane turėtų būti numatyta, kad deleguotaisiais aktais turėtų būti priimamos papildomos techninės išsaugojimo priemonės. Tai būtina norint pasiekti plano tikslus, visų pirma išsaugoti demersinius išteklius ir padidinti selektyvumą;
- (30) siekiant vykdyti įpareigojimą iškrauti laimikį, nustatytą Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnio 1 dalyje, plane turėtų būti numatytos papildomos valdymo priemonės, kurios vėliau būtų išsamiau apibrėžtos pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 18 straipsnį;
- (31) siekiant planą laiku pritaikyti prie technikos ir mokslo pažangos, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas būtų papildomas taisomosiomis bei techninėmis išsaugojimo priemonėmis, būtų įgyvendinamas įpareigojimas iškrauti laimikį ir iš dalies keičiami tam tikri plano elementai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽⁹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentams ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (32) kaip reikalaujama Reglamente (ES) Nr. 1380/2013, turėtų būti nustatytas tiesioginių valdymo interesų turinčių valstybių narių bendrų rekomendacijų pateikimo terminas;
- (33) kad būtų galima įvertinti pažangą siekiant MSY, plane turėtų būti leidžiama atlikti reguliarią atitinkamų išteklių ir, jei įmanoma, išteklių, kurie sužvejojami kaip priegauda, mokslinę stebėseną;
- (34) pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 10 straipsnio 3 dalį Komisija turėtų periodiškai vertinti šio reglamento tinkamumą ir veiksmingumą. Toks vertinimas turėtų būti atliekamas po plano periodinio vertinimo, kurį, remdamasis mokslinėmis rekomendacijomis, atlieka ŽMTEK, ir būti juo grindžiamas; jis turėtų būti atliekamas ne vėliau kaip 2024 m. liepos 17 d. ir vėliau kas trejus metus. Tas laikotarpis leistų visiškai įvykdyti įpareigojimą iškrauti laimikį, priimti ir įgyvendinti regionų lygmens priemones ir padaryti poveikį ištekliams ir žvejybai;

⁽⁹⁾ OLL 123, 2016 5 12, p. 1.

- (35) siekiant suteikti teisinio tikrumo, tikslinga paaiškinti, kad laikino veiklos nutraukimo priemonės, priimtose tam, kad būtų pasiekti plano tikslai, gali būti laikomos atitinkančiomis paramos skyrimo reikalavimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 508/2014 ⁽¹⁰⁾;
- (36) siekiant nustatyti laivyno žvejybos pajėgumų ir turimų didžiausių leidžiamų žvejybos pastangų pusiausvyrą, turėtų būti galima iš Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo gauti paramą žvejybos veiklos nutraukimui visam laikui nesubalansuotuose laivyno segmentuose, kuriems taikomas šis reglamentas. Todėl Reglamentas (ES) Nr. 508/2014 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (37) remiantis Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 9 straipsnio 4 dalimi, tikėtinas šiame reglamente numatyto plano ekonominis ir socialinis poveikis buvo tinkamai įvertintas prieš parengiant jo projektą;
- (38) atsižvelgiant į tai, kad didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos nustatomos kiekvieniems kalendoriniams metams, nuostatos dėl žvejybos pastangų sistemos turėtų būti pradėtos taikyti nuo 2020 m. sausio 1 d. Atsižvelgiant į aplinkosauginį, socialinį ir ekonominį tvarumą, nuostatos dėl F_{MSY} intervalų ir dėl išteklių, kurių dydis nesiekia B_{PA} , išsaugojimo priemonių, turėtų būti pradėtos taikyti nuo 2025 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

- Šiuo reglamentu nustatomas daugiametis vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių išsaugojimo ir tausaus naudojimo planas (toliau – planas).
- Šis reglamentas taikomas šiems ištekliams:
 - ilgaūsėms raudonosioms krevetėms (*Aristeus antennatus*) GFCM 1, 5, 6 ir 7 parajonuose;
 - ilganosėms rausvosioms krevetėms (*Parapenaeus longirostris*) GFCM 1, 5, 6 ir 9–10–11 parajonuose;
 - didžiosioms raudonosioms krevetėms (*Aristaeomorpha foliacea*) GFCM 9–10–11 parajonuose;
 - europinėms jūrinėms lydekoms (*Merluccius merluccius*) GFCM 1, 5, 6, 7 ir 9–10–11 parajonuose;
 - norveginiams omarams (*Nephrops norvegicus*) GFCM 5, 6, 9 ir 11 parajonuose;
 - europinėms barzdotėms (*Mullus barbatus*) GFCM 1, 5, 6, 7, 9, 10 ir 11 parajonuose;
- Šis reglamentas taip pat taikomas ištekliams, kurie sužvejojami kaip priegauda vakarų Viduržemio jūroje žvejojant 2 dalyje išvardytus išteklius. Jis taikomas ir bet kuriems kitiems demersiniams ištekliams, kurie sužvejojami vakarų Viduržemio jūroje ir apie kuriuos neturima pakankamai duomenų.
- Šis reglamentas taikomas 2 ir 3 dalyse nurodytų demersinių išteklių verslinei žvejybai, jeigu ji vykdoma Sąjungos vandenyse arba Sąjungos žvejybos laivais Sąjungai nepriklausančiuose vakarų Viduržemio jūros vandenyse.
- Šiame reglamente taip pat išsamiai nustatomos Sąjungai priklausančiuose vakarų Viduržemio jūros vandenyse taikomo įpareigojimo iškrauti sužvejotą visų rūšių, kurioms taikomas įpareigojimas iškrauti laimikį pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnio 1 dalį, išteklių laimikį, sugautą vykdant demersinę žvejybą, įgyvendinimo nuostatos.
- Šiame reglamente numatomos 13 straipsnyje nurodytos techninės priemonės, taikytinos bet kuriems ištekliams vakarų Viduržemio jūros vandenyse.

⁽¹⁰⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1255/2011 (OL L 149, 2014 5 20, p. 1).

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Be terminų, kurių apibrėžtys nustatytos Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 4 straipsnyje, Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009 ⁽¹⁾ 4 straipsnyje ir Reglamento (EB) Nr. 1967/2006 2 straipsnyje, šiame reglamente vartojami papildomi taip apibrėžiami terminai:

1. vakarų Viduržemio jūra – GFCM 1 geografinio parajonio (šiaurės Alboros jūra), 2 geografinio parajonio (Alboros sala), 5 geografinio parajonio (Balearų salos), 6 geografinio parajonio (šiaurės Ispanija), 7 geografinio parajonio (Liono įlanka), 8 geografinio parajonio (Korsikos sala), 9 geografinio parajonio (Ligūrijos jūra ir šiaurės Tirėnų jūra), 10 geografinio parajonio (pietų Tirėnų jūra) ir 11 geografinio parajonio (Sardinijos sala), apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1343/2011 ⁽¹²⁾ I priede, vandenys;
2. atitinkami ištekliai – 1 straipsnio 2 dalyje išvardyti ištekliai;
3. labiausiai pažeidžiami ištekliai – ištekliai, kurių didžiausių leidžiamų žvejybos pastangų nustatymo metu mirtingumo dėl žvejybos lygis ankstesniais metais yra labiausiai nutolęs nuo F_{MSY} taško vertės, nustatytos patikimiausiose turimose mokslinėse rekomendacijose;
4. F_{MSY} intervalas – patikimiausiose turimose mokslinėse rekomendacijose, visų pirma ŽMTEK arba panašios Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažintos nepriklausomos mokslo įstaigos mokslinėse rekomendacijose, nustatytas verčių intervalas, kai visi mirtingumo dėl žvejybos lygiai, patenkantys į to intervalo ribas, užtikrina didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį (MSY) ilguoju laikotarpiu, taikant tam tikrą žvejybos modelį, esamomis vidutinėmis aplinkos sąlygomis, nedarydami didelio poveikio atitinkamų išteklių reprodukcijos procesui. Intervalai apskaičiuojami taip, kad būtų užtikrinta, kad laimikis ilguoju laikotarpiu nesumažėtų daugiau kaip 5 %, palyginti su MSY. Viršutinė intervalo vertė nustatoma tokia, kad tikimybė, jog ištekliai nesieks ribinio atskaitos taško (B_{LIM}), būtų ne didesnė kaip 5 %;
5. F_{MSY} taško vertė – apskaičiuoto mirtingumo dėl žvejybos vertė, kuri esamomis vidutinėmis aplinkos sąlygomis, taikant tam tikrą žvejybos modelį, užtikrina ilgalaikį didžiausią laimikį;
6. $MSY F_{LOWER}$ – mažiausia F_{MSY} intervalo vertė;
7. $MSY F_{UPPER}$ – didžiausia F_{MSY} intervalo vertė;
8. apatinė F_{MSY} intervalo dalis – intervalas, kurį sudaro vertės nuo $MSY F_{LOWER}$ iki F_{MSY} taško vertės;
9. viršutinė F_{MSY} intervalo dalis – intervalas, kurį sudaro vertės nuo F_{MSY} taško vertės iki $MSY F_{UPPER}$;
10. B_{LIM} – patikimiausiose turimose mokslinėse rekomendacijose, visų pirma ŽMTEK arba panašios Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažintos nepriklausomos mokslo įstaigos rekomendacijose, nustatytas ribinis atskaitos taškas, išreikštas ištekliaus neršiančių žuvų biomasės verte, kurio nesiekiantys ištekliai gali būti sumažėjusio reprodukcinio pajėgumo;
11. B_{PA} – patikimiausiose turimose mokslinėse rekomendacijose, visų pirma ŽMTEK arba panašios Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažintos nepriklausomos mokslo įstaigos rekomendacijose, nustatytas atsargumo principu grindžiamas atskaitos taškas, išreikštas ištekliaus neršiančių žuvų biomasės verte, kuriuo užtikrinama, kad tikimybė, jog ištekliaus neršiančių žuvų biomasė nesieks B_{LIM} , būtų mažesnė kaip 5 %;
12. žvejybos pastangų grupė – valstybės narės laivyno valdymo vienetas, kuriam nustatytos didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos;
13. išteklių grupė – kartu sugaunamų išteklių grupė, kaip nustatyta I priede;
14. žvejybos diena – bet koks nepertraukiamas 24 valandų laikotarpis arba jo dalis, kuriuo laivas yra vakarų Viduržemio jūroje, bet ne uoste.

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1224/2009, nustatantis Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, iš dalies keičiantis reglamentus (EB) Nr. 847/96, (EB) Nr. 2371/2002, (EB) Nr. 811/2004, (EB) Nr. 768/2005, (EB) Nr. 2115/2005, (EB) Nr. 2166/2005, (EB) Nr. 388/2006, (EB) Nr. 509/2007, (EB) Nr. 676/2007, (EB) Nr. 1098/2007, (EB) Nr. 1300/2008, (EB) Nr. 1342/2008 ir panaikinantis reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1627/94 ir (EB) Nr. 1966/2006 (OL L 343, 2009 12 22, p. 1).

⁽¹²⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1343/2011 dėl tam tikrų žvejybos BVJŽK (Bendrosios Viduržemio jūros žvejybos komisijos) susitarimo rajone nuostatų, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Viduržemio jūroje valdymo priemonių (OL L 347, 2011 12 30, p. 44).

3 straipsnis

Tikslai

1. Planas grindžiamas žvejybos pastangų sistema ir juo siekiama padėti siekti Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 2 straipsnyje išdėstytų BŽP tikslų, visų pirma taikant atsargumo principą žuvininkystės valdymui, taip pat užtikrinti, kad gyvieji jūrų biologiniai išteklių būtų naudojami taip, kad būtų atkurti ir išlaikyti tokie žvejojamų rūšių populiacijų dydžiai, kurie viršija dydžius, užtikrinančius MSY.
2. Planas turi padėti užtikrinti, kad laimikis nebebūtų išmetamas į jūrą, kiek įmanoma, vengiant nepageidaujamo laimikio ir mažinant jo kiekį, ir padėti įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnyje nustatytą ipareigojimą iškrauti rūšių, kurioms taikomi mažiausi išteklių išsaugojimą užtikrinantys orientaciniai dydžiai pagal Sąjungos teisę ir šis reglamentas, išteklių laimikį.
3. Planu turi būti įgyvendinamas ekosisteminis žvejybos valdymo metodas, siekiant užtikrinti, kad neigiamas žvejybos veiklos poveikis jūrų ekosistemai būtų kuo mažesnis. Planas turi derėti su Sąjungos aplinkos teisės aktais, visų pirma su Direktyvos 2008/56/EB 1 straipsnio 1 dalyje nustatytu tikslu iki 2020 m. užtikrinti gerą aplinkos būklę.
4. Planu visų pirma siekiama:
 - a) užtikrinti, kad būtų įvykdytos Direktyvos 2008/56/EB I priede nustatyto 3 deskriptoriaus sąlygos;
 - b) padėti įgyvendinti Direktyvos 2008/56/EB I priede pateiktų kitų atitinkamų deskriptorių nuostatas proporcingai vaidmeniui, kurį žuvininkystė atlieka jas įgyvendinant, ir
 - c) padėti pasiekti Direktyvos 2009/147/EB 4 bei 5 straipsniuose ir Direktyvos 92/43/EEB 6 ir 12 straipsniuose nustatytus tikslus, visų pirma kuo labiau sumažinti žvejybos veiklos neigiamą poveikį pažeidžiamoms buveinėms ir saugomoms rūšims.
5. Plane nustatytų priemonių imamasi remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis.

II SKYRIUS

KIEKYBINIAI TIKSLAI, IŠTEKLIŲ IŠSAUGOJIMO LYGIO ATSKAITOS TAŠKAI IR APSAUGOS PRIEMONĖS

4 straipsnis

Kiekybiniai tikslai

1. 2 straipsnyje apibrėžtus F_{MSY} intervalus atitinkantis tikslinis atitinkamų išteklių mirtingumas dėl žvejybos turi būti palaipsniui pakopomis pasiektas iki 2020 m., kai įmanoma, ir ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d., ir po to išlaikomas F_{MSY} intervalų ribose.
2. Pagal šį planą prašoma (visų pirma ŽMTEK arba panašios Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažintos nepriklausomos mokslo įstaigos) nustatyti F_{MSY} intervalus.
3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 16 straipsnio 4 dalį, nustatydama didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas, Taryba nustato tas žvejybos pastangas kiekvienos žvejybos pastangų grupės atveju, atitinkančias tuo metu turimą labiausiai pažeidžiamų išteklių F_{MSY} intervalą.
4. Nepaisant 1 ir 3 dalių, gali būti nustatytos tokių lygių didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos, kurios atitinka žemesnius lygius nei F_{MSY} intervalų vertės.
5. Nepaisant 1 ir 3 dalių, gali būti nustatytos tuo metu turimą labiausiai pažeidžiamų išteklių F_{MSY} intervalą viršijančios didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos su sąlyga, kad visų atitinkamų išteklių dydžiai viršija B_{PA} :
 - a) jei, remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis ar duomenimis, tai būtina, kad mišriosios žvejybos atveju būtų pasiekti 3 straipsnyje nustatyti tikslai;

- b) jei, remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis ar duomenimis, tai būtina siekiant išvengti didelės žalos ištekliai, kurių sukelia rūšies viduje arba tarp rūšių vykstanti išteklių sąveikos dinamika, arba
- c) siekiant, kad kelerių iš eilės einančių metų didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos nesvyruotų daugiau kaip 20 %.
6. Tais atvejais, kai dėl to, kad nėra pakankamos mokslinės informacijos, negalima nustatyti 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų išteklių F_{MSY} intervalų, tie ištekliai valdomi vadovaujantis 12 straipsniu, kol bus gauti F_{MSY} intervalai pagal šio straipsnio 2 dalį.

5 straipsnis

Išteklių išsaugojimo lygio atskaitos taškai

6 straipsnio tikslais pagal šį planą prašoma (visų pirma ŽMTEK arba panašios Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažintos nepriklausomos mokslo įstaigos) nustatyti šiuos išteklių išsaugojimo lygio atskaitos taškus:

- a) atsargumo principu grindžiamus atskaitos taškus, išreikštus ištekliaus neršiančių žuvų biomasės verte (B_{PA}), ir
- b) ribinius atskaitos taškus, išreikštus ištekliaus neršiančių žuvų biomasės verte (B_{LIM}).

6 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Jei iš mokslinių rekomendacijų matyti, kad kurio nors atitinkamo ištekliaus neršiančių žuvų biomasės dydis nesiekia B_{PA} , imamasi visų tinkamų taisomųjų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atitinkami ištekliai greitai atsikurtų iki dydžio, kuris viršytų dydį, kuriam esant galima užtikrinti MSY. Visų pirma, nepaisant 4 straipsnio 3 dalies, nustatomos tokio lygio didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos, kurios atitinka mirtingumą dėl žvejybos, mažinamą laikantis labiausiai pažeidžiamiems ištekliaus nustatyto F_{MSY} intervalo, atsižvelgiant į biomasės sumažėjimą.
2. Jei iš mokslinių rekomendacijų matyti, kad kurio nors atitinkamo ištekliaus neršiančių žuvų biomasės dydis nesiekia B_{LIM} , imamasi papildomų taisomųjų priemonių, kuriomis siekiama, kad atitinkami ištekliai greitai atsikurtų iki dydžio, kuris viršytų dydį, kuriam esant galima užtikrinti MSY. Visų pirma, nepaisant 4 straipsnio 3 dalies, tokios taisomosios priemonės gali apimti tikslinės atitinkamo ištekliaus žvejybos sustabdymą ir atitinkamą didžiausių leidžiamų žvejybos pastangų sumažinimą.
3. Šiame straipsnyje nurodytos taisomosios priemonės gali apimti:
- a) priemones pagal šio reglamento 7, 8 ir 11–14 straipsnius ir
- b) neatidėliotinas priemones pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 12 ir 13 straipsnius.
4. Šiame straipsnyje nurodytos priemonės pasirenkamos pagal padėties, kuri susidaro, kai ištekliaus neršiančių žuvų biomasė yra mažesnė už 5 straipsnyje nurodytus dydžius, pobūdį, rimtumą, trukmę ir pasikartojimų skaičių.

III SKYRIUS

ŽVEJYBOS PASTANGOS

7 straipsnis

Žvejybos pastangų sistema

1. Žvejybos pastangų sistema taikoma visiems I priede apibrėžtuose rajonuose tralais žvejojantiems laivams, išteklių grupėms ir ilgio kategorijoms.
2. Kiekvienais metais, remdamasi mokslinėmis rekomendacijomis ir laikydami 4 straipsnio, Taryba nustato didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas kiekvienai žvejybos pastangų grupei ir valstybei narei.

3. Nukrypstant nuo 3 straipsnio 1 dalies ir nepaisant šio straipsnio 2 dalies, pirmaisiais penkeriais plano įgyvendinimo metais:
 - a) pirmaisiais plano įgyvendinimo metais, išskyrus tuos geografinius parajonius (GP), kuriuose žvejybos pastangos baziniu laikotarpiu jau yra sumažintos daugiau kaip 20 %, didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos sumažinamos 10 %, palyginti su baziniu dydžiu;
 - b) antraisiais–penktaisiais plano įgyvendinimo metais didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos tuo laikotarpiu sumažinamos ne daugiau kaip 30 %. Žvejybos pastangų mažinimas gali būti papildomas bet kokiais tinkamomis pagal Sąjungos teisę priimtomis techninėmis ar kitomis išsaugojimo priemonėmis, kad F_{MSY} būtų pasiektas ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d.
4. Kiekviena valstybė narė 3 dalyje nurodytą bazinį dydį kiekvienos žvejybos pastangų grupės arba GP atveju apskaičiuoja kaip vidutinį žvejybos pastangų dydį, išreikštą žvejybos dienų nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. skaičiumi, atsižvelgdama tik į tuo laikotarpiu veiklą vykdžiusius laivus.
5. Jei iš patikimiausių turimų mokslinių rekomendacijų matyti, kad kitais nei tralai žvejybos įrankiais sužvejojamas didelis tam tikro išteklių laimikis, remiantis tomis mokslinėmis rekomendacijomis gali būti nustatytos to konkretaus įrankio didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos.

8 straipsnis

Mėgėjų žvejyba

1. Jei iš mokslinių rekomendacijų matyti, kad mėgėjų žvejyba daro reikšmingą poveikį tam tikro 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto išteklių individų mirtingumui dėl žvejybos, Taryba gali nustatyti nediskriminacinius apribojimus žvejams mėgėjams.
2. Nustatydamą 1 dalyje nurodytus apribojimus, Taryba remiasi skaidriais ir objektyviais kriterijais, įskaitant aplinkosauginio, socialinio ir ekonominio pobūdžio kriterijus. Taikomi kriterijai gali apimti visų pirma mėgėjų žvejybos poveikį aplinkai, tos veiklos svarbą visuomenės požiūriu ir jos indėlį į pakrančių rajonų ekonomiką.
3. Kai tikslinga, valstybės narės imasi būtinų ir proporcingų priemonių, skirtų stebėsenai ir duomenų rinkimui, siekiant atlikti patikimą faktinių laimikio vykdant mėgėjų žvejybą lygių įvertinimą.

9 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas valdo laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 1224/2009 26–34 straipsniuose nustatytų sąlygų.
2. Kiekviena valstybė narė pasirenka metodą, pagal kurį didžiausias leidžiamas žvejybos pastangas paskirsto su jos vėliava plaukiojantiems atskiriems laivams arba laivų grupėms, taikydamą Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 17 straipsnyje nustatytus kriterijus.
3. Valstybė narė gali iš dalies pakeisti savo žvejybos pastangų paskirstymą, perkeldama žvejybos dienas to paties geografinio rajono žvejybos pastangų grupėse, su sąlyga, kad ji taiko perskaičiavimo koeficientą, grindžiamą patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis. Informacija apie žvejybos dienas, kuriomis pasikeista, ir perskaičiavimo koeficientą iš karto ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pateikiama Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.
4. Jei valstybė narė leidžia su jos vėliava plaukiojantiems laivams žvejoti tralais, ji užtikrina, kad tokia žvejyba būtų vykdoma ne ilgiau kaip 15 valandų per žvejybos dieną ir ne daugiau kaip penkias žvejybos dienas per savaitę ar lygiavertį intensyvumui.

Valstybės narės gali taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą – iki 18 valandų per žvejybos dieną, – kad būtų atsižvelgta į tranzito tarp uosto ir žvejybos vietos laiką. Apie tokią nukrypti leidžiančią nuostatą nedelsiant pranešama Komisijai ir kitoms atitinkamoms valstybėms narėms.

5. Nepaisant 3 dalies, kai laivas vieną žvejybos dieną žvejoja dviejų skirtingų išteklių grupių individus, iš didžiausių leidžiamų žvejybos pastangų, suteiktų tam laivui kiekvienos išteklių grupės atžvilgiu, atimama pusė žvejybos dienos.

6. Kiekviena valstybė narė su jos vėliava plaukiojantiems ir atitinkamus išteklius žvejojantiems laivams pagal Reglamento (EB) Nr. 1224/2009 7 straipsnį išduoda leidimus žvejoti I priede nurodytuose rajonuose.
7. Valstybės narės užtikrina, kad bendras žvejybos pajėgumas (išreikštas GT ir kW), atitinkantis nurodytąjį pagal 6 dalį išduotuose žvejybos leidimuose, plano taikymo laikotarpiu nebūtų didinamas.
8. Kiekviena valstybė narė sudaro ir tvarko laivų, kuriems pagal 6 dalį išduoti žvejybos leidimai, sąrašą ir pateikia jį Komisijai bei kitoms valstybėms narėms. Valstybės narės savo sąrašus pirmą kartą pateikia per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos ir paskui ne vėliau kaip kiekvienų metų lapkričio 30 d.
9. Valstybės narės stebi savo žvejybos pastangų sistemą ir užtikrina, kad 7 straipsnyje nurodytos didžiausios leidžiamos žvejybos pastangos neviršytų nustatytų limitų.
10. Laikydamosi gero valdymo principų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 3 straipsnyje, valstybės narės gali skatinti dalyvaujamojo valdymo sistemas vietos lygmeniu, kad būtų pasiekti šio plano tikslai.

10 straipsnis

Atitinkamų duomenų pranešimas

1. Valstybės narės registruoja ir perduoda žvejybos pastangų duomenis Komisijai pagal Reglamento (EB) Nr. 1224/2009 33 straipsnį ir Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 404/2011⁽¹³⁾ 146c, 146d ir 146e straipsnius.
2. Žvejybos pastangų suvestiniai duomenys skirstomi pagal mėnesius ir apima II priede nustatytą informaciją. Suvestiniai duomenys pateikiami XML schemas apibrėžties formatu pagal UN/CEFACT standartą P1000-12.
3. 1 dalyje nurodytus žvejybos pastangų duomenis valstybės narės perduoda Komisijai anksčiau nei kiekvieno mėnesio 15 d.

IV SKYRIUS

TECHNINĖS IŠTEKLIŲ IŠSAUGOJIMO PRIEMONĖS

11 straipsnis

Žvejybos draudimo rajonai

1. Be to, kas numatyta Reglamento (EB) Nr. 1967/2006 13 straipsnyje, vakarų Viduržemio jūroje kiekvienais metais tris mėnesius ir, kai tikslinga, iš eilės, remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, draudžiama naudoti tralus šešių jūrmylių atstumu nuo kranto, išskyrus rajonus, kuriuose gylis didesnis nei 100 metrų izobatos. Tuos tris metų mėnesius, kuriais draudžiama žvejoti, nustato kiekviena valstybė narė ir draudimas taikomas pačiu tinkamiausiu laikotarpiu, nustatytu remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis. Apie tą laikotarpį nedelsiant pranešama Komisijai ir kitoms atitinkamoms valstybėms narėms.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies ir su sąlyga, kad tai pateisinama dėl tam tikrų geografinių suvaržymų, pavyzdžiui, riboto kontinentinio šelfo dydžio ar didelių atstumų iki žvejybos vietų, valstybės narės gali, remdamosi patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, nustatyti kitus žvejybos draudimo rajonus su sąlyga, kad bent 20 % sumažinamas europinių jūrinių lydekų jauniklių laimikis kiekviename geografiniame parajonyje. Apie tokią nukrypti leidžiančią nuostatą nedelsiant pranešama Komisijai ir kitoms atitinkamoms valstybėms narėms.
3. Ne vėliau kaip 2021 m. liepos 17 d. atitinkamos valstybės narės, remdamosi patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis, nustato kitus žvejybos draudimo rajonus, kuriuose, kaip įrodyta, yra daug demersinių išteklių (visų pirma atitinkamų išteklių) jauniklių santalkų, kurių dydis nesiekia mažiausio išteklių išsaugojimą užtikrinančio orientacinio dydžio, ir nerštaviečių.

⁽¹³⁾ 2011 m. balandžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 404/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, įgyvendinimo taisyklės (OL L 112, 2011 4 30, p. 1).

4. Kitus pagal 3 dalį nustatytus žvejybos draudimo rajonus vertina visų pirma ŽMTEK arba panaši Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažinta nepriklausoma mokslo įstaiga. Jeigu šis vertinimas parodo, kad žvejybos draudimo rajonai neatitinka jų tikslų, valstybės narės peržiūri tuos žvejybos draudimo rajonus, atsižvelgdamos į tas rekomendacijas.

5. Jeigu draudimas žvejoti šio straipsnio 3 dalyje nurodytuose žvejybos draudimo rajonuose daro poveikį kelių valstybių narių žvejybos laivams, Komisijai pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 8 straipsnį ir šio reglamento 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai remiantis patikimiausiomis turimomis mokslinėmis rekomendacijomis priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi atitinkami žvejybos draudimo rajonai.

12 straipsnis

Išteklų, kurie sužvejojami kaip priegauda, ir demersinių išteklių, apie kuriuos neturima pakankamai duomenų, valdymas

1. Šio reglamento 1 straipsnio 3 dalyje nurodyti ištekliai valdomi remiantis žuvininkystės valdymui taikomu atsargumo principu, apibrėžtu Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 4 straipsnio 1 dalies 8 punkte.
2. 1 straipsnio 3 dalyje nurodytų išteklių valdymo priemonės, visų pirma techninės išteklių išsaugojimo priemonės, pavyzdžiui, išvardytosios 13 straipsnyje, nustatomos atsižvelgiant į patikimiausias turimas mokslines rekomendacijas.

13 straipsnis

Specialios išteklių išsaugojimo priemonės

1. Komisijai pagal šio reglamento 18 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šias technines išteklių išsaugojimo priemones:
 - a) žvejybos įrankių charakteristikų specifikacijas ir jų naudojimą reglamentuojančias taisykles, siekiant užtikrinti arba pagerinti selektyvumą, sumažinti nepageidaujamą laimikį arba kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį ekosistemai;
 - b) žvejybos įrankių modifikacijas ar papildomas su šiais įrankiais naudojamų įtaisų specifikacijas, siekiant užtikrinti arba pagerinti selektyvumą, sumažinti nepageidaujamą laimikį arba kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį ekosistemai,
 - c) tam tikruose rajonuose arba tam tikrais laikotarpiais taikomus tam tikrų žvejybos įrankių naudojimo ir žvejybos veiklos apribojimus ar draudimus, kuriais siekiama apsaugoti neršiančias žuvis, žuvis, kurių ištekliai nesiekia mažiausio išteklių išsaugojimą užtikrinančio orientacinio dydžio, ar netikslinių rūšių žuvis arba kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį ekosistemai,
 - d) išteklių, kuriems taikomas šis reglamentas, išsaugojimą užtikrinančius mažiausius orientacinius dydžius, siekiant užtikrinti jūrų gyvūnų jauniklių apsaugą, ir
 - e) dėl mėgėjų žvejybos.
2. 1 dalyje nurodytomis priemonėmis turi būti padedama siekti 3 straipsnyje nustatytų tikslų.

V SKYRIUS

ĮPAREIGOJIMAS IŠKRAUTI LAIMIKĮ

14 straipsnis

Nuostatos dėl įpareigojimo iškrauti laimikį

Dėl visų rūšių, kurioms taikomas Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnio 1 dalyje nustatytas įpareigojimas iškrauti laimikį, išteklių vakarų Viduržemio jūroje ir dėl pelaginių rūšių, kurioms taikomas įpareigojimas iškrauti laimikį, žuvų atsitiktinio laimikio vykdant šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje išvardytą žvejybą, Komisijai, pasikonsultavus su valstybėmis narėmis, pagal šio reglamento 18 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai, priimti deleguotuosius aktus, kad šis reglamentas būtų papildytas nustatant išsamią to įpareigojimo įgyvendinimo tvarką, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 15 straipsnio 5 dalies a–e punktuose.

VI SKYRIUS

REGIONALIZAVIMAS

15 straipsnis

Regioninis bendradarbiavimas

1. Šio reglamento 11–14 straipsniuose nurodytoms priemonėms taikomos Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 18 straipsnio 1–6 dalys.
2. Taikant šio straipsnio 1 dalį, tiesioginių valdymo interesų turinčios valstybės narės bendras rekomendacijas pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 18 straipsnio 1 dalį gali pateikti:
 - a) pirmą kartą ne vėliau kaip per dvylika mėnesių po 2019 m. liepos 16 d., o po to ne vėliau kaip per dvylika mėnesių nuo kiekvieno šio plano įvertinimo pagal šio reglamento 17 straipsnio 2 dalį pateikimo dienos;
 - b) iki metų, einančių prieš metus, kuriais tos priemonės turi būti taikomos, liepos 1 d.; ir (arba)
 - c) tais atvejais, kai jos mano, kad tai yra būtina, visų pirma staiga pasikeitus išteklių, kuriems taikomas šis reglamentas, būklei.
3. Šio reglamento 11–14 straipsniais suteikiami įgaliojimai nedaro poveikio įgaliojimams, suteiktiems Komisijai pagal kitas Sąjungos teisės nuostatas, įskaitant pagal Reglamentą (ES) Nr. 1380/2013.

VII SKYRIUS

PAKEITIMAI IR TOLESNI VEIKSMAI

16 straipsnis

Plano pakeitimai

1. Jei iš mokslinių rekomendacijų matyti, kad pasikeitė atitinkamų išteklių geografinis arealas, Komisijai pagal 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šis reglamentas – atsižvelgiant į tą pokytį koreguojami 1 straipsnio 2 dalyje ir I priede nurodyti rajonai.
2. Jei remdamasi mokslinėmis rekomendacijomis Komisija mano, kad reikia iš dalies pakeisti atitinkamų išteklių sąrašą, Komisija gali pateikti pasiūlymą dėl šio sąrašo pakeitimo.

17 straipsnis

Plano stebėseną ir įvertinimas

1. Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 50 straipsnyje numatytoje metinėje ataskaitoje pateikiami kiekybiniai rodikliai turi apimti metinius atitinkamų išteklių ir, jei įmanoma, išteklių, kurie sužvejojami kaip priegauda, dabartinį mirtingumą dėl žvejybos (F/F_{MSY}), neršiančių žuvų biomasės metinius įverčius ir socioekonominius rodiklius. Remiantis mokslinėmis rekomendacijomis, tie rodikliai gali būti papildyti kitais rodikliais.
2. Ne vėliau kaip 2024 m. liepos 17 d. ir po to kas trejus metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia plano rezultatų ir poveikio atitinkamiems ištekliams ir tų išteklių žvejybai ataskaitą, kurioje visų pirma nagrinėjama, ar pasiekti 3 straipsnyje nustatyti tikslai.

VIII SKYRIUS

PROCEDŪRINĖS NUOSTATOS

18 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 11–14 ir 16 straipsniuose nurodyti įgaliojimai Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. liepos 16 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 11–14 ir 16 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 11–14 ir 16 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

IX SKYRIUS

EUROPOS JŪRŲ REIKALŲ IR ŽUVININKYSTĖS FONDAS

19 straipsnis

Parama iš Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo

Taikant Reglamento (ES) Nr. 508/2014 33 straipsnio 1 dalies a ir c punktus, laikino veiklos nutraukimo priemonės, priimtos siekiant plano tikslų, laikomos laikinu žvejybos veiklos nutraukimu.

20 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 508/2014 pakeitimai, susiję su tam tikromis taisyklėmis dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo

Reglamento (ES) Nr. 508/2014 34 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Parama pagal šį straipsnį gali būti skiriama iki 2017 m. gruodžio 31 d., išskyrus atvejus, kai žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui priemonės priimamos siekiant įgyvendinti daugiamečio vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių išsaugojimo ir tausaus naudojimo plano, nustatyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1022 (*), tikslus.

(*) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1022, kuriuo nustatomas daugiametis vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos valdymo planas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 508/2014 (OL L 172, 2019 6 26, p. 1).“;

2. įrašoma tokia papildoma dalis:

„4a. Išlaidos, susijusios su žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui priemonėmis, priimtomis siekiant įgyvendinti Reglamento (ES) 2019/1022 tikslus, yra tinkamos finansuoti EJŖŽF lėšomis nuo to reglamento įsigaliojimo dienos.“

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Atsižvelgiant į aplinkosauginį, socialinį ir ekonominį tvarumą, 4 straipsnis ir 6 straipsnio 1 dalis taikomi nuo 2025 m. sausio 1 d.

7 straipsnis taikomas nuo 2020 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. birželio 20 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. CIAMBA

I PRIEDAS

Žvejybos pastangų sistema

(kaip nurodyta 7 straipsnyje)

Žvejybos pastangų grupės apibrėžiamos taip:

A) Tralai, kuriais kontinentiniame šelfe ir viršutinėje šlaito dalyje žvejojamos europinės barzdotės, europinės jūrinės lydekos, ilganosės rausvosios krevetės ir norveginiai omarai.

Įrankio tipas	Geografinis rajonas	Išteklų grupės	Laivų bendrasis ilgis	Žvejybos pastangų grupės kodas
Tralai (TBB, OTB, PTB, TBN, TBS, TB, OTM, PTM, TMS, TM, OTT, OT, PT, TX, OTP, TSP)	GFCM 1–2–5–6–7 parajoniai	Europinės barzdotės 1, 5, 6 ir 7 GP; europinės jūrinės lydekos 1–5–6–7 GP; ilganosės rausvosios krevetės 1, 5 ir 6 GP; norveginiai omarai 5 ir 6 GP.	< 12 m	EFF1/MED1_TR1
			≥ 12 m ir < 18 m	EFF1/MED1_TR2
			≥ 18 m ir < 24 m	EFF1/MED1_TR3
			≥ 24 m	EFF1/MED1_TR4
	GFCM 8–9–10–11 parajoniai	Europinės barzdotės 9, 10 ir 11 GP; europinės jūrinės lydekos 9–10–11 GP; ilganosės rausvosios krevetės 9– 10–11 GP ir norveginiai omarai 9 ir 10 GP.	< 12 m	EFF1/MED2_TR1
			≥ 12 m ir < 18 m	EFF1/MED2_TR2
			≥ 18 m ir < 24 m	EFF1/MED2_TR3
			≥ 24 m	EFF1/MED1_TR4

B) Tralai, kuriais giliuosiuose vandenyse žvejojamos ilgaūsės raudonosios krevetės ir didžiosios raudonosios krevetės.

Įrankio tipas	Geografinis rajonas	Išteklų grupės	Laivų bendrasis ilgis	Žvejybos pastangų grupės kodas
Tralai (TBB, OTB, PTB, TBN, TBS, TB, OTM, PTM, TMS, TM, OTT, OT, PT, TX, OTP, TSP)	GFCM 1–2–5–6–7 parajoniai	Ilgaūsės raudonosios krevetės 1, 5, 6 ir 7 GP.	< 12 m	EFF2/MED1_TR1
			≥ 12 m ir < 18 m	EFF2/MED1_TR2
			≥ 18 m ir < 24 m	EFF2/MED1_TR3
			≥ 24 m	EFF2/MED1_TR4
	GFCM 8–9–10–11 parajoniai	Didžiosios raudonosios krevetės 9, 10 ir 11 GP.	< 12 m	EFF2/MED2_TR1
			≥ 12 m ir < 18 m	EFF2/MED2_TR2
			≥ 18 m ir < 24 m	EFF2/MED2_TR3
			≥ 24 m	EFF2/MED1_TR4

II PRIEDAS

Su žvejybos pastangų duomenimis susijusios informacijos sąrašas

(kaip nurodyta 10 straipsnyje)

Informacija	Apibrėžtis ir pastabos
1. Valstybė narė	Duomenis teikiančios vėliavos valstybės narės triraidis ISO kodas
2. Žvejybos pastangų grupė	Žvejybos pastangų grupės kodas, nurodytas I priede
3. Žvejybos pastangų laikotarpis	Ataskaitinio mėnesio pradžios ir pabaigos datos
4. Deklaruojamos žvejybos pastangos	Bendras žvejybos dienų skaičius

Bendras Europos Parlamento ir Tarybos pareiškimas

Europos Parlamentas ir Taryba ketina panaikinti pagal šio reglamento 13 straipsnį suteiktus įgaliojimus priimti technines priemones deleguotaisiais aktais, kai priims naują reglamentą dėl techninių priemonių, į kurią įtrauktas tas pats priemonės apimantis įgaliojimas.

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2019/1023

2019 m. birželio 20 d.

dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 ir 114 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) šia direktyva siekiama prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo ir pašalinti naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis, pavyzdžiui, kapitalo judėjimo ir išsteigimo laisve, kliūtis, susidarančias dėl įvairiose šalyse taikomų skirtingų nacionalinės teisės aktų ir prevencinio restruktūrizavimo, nemokumo, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla procedūrų. Nedarant poveikio darbuotojų pagrindinėms teisėms ir laisvėms, šia direktyva siekiama pašalinti tokias kliūtis užtikrinant, kad finansinių sunkumų patiriančios gyvybingos įmonės ir verslininkai turėtų galimybę pasinaudoti veiksmingomis nacionalinėmis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis, kurios leistų joms tęsti veiklą, kad sąžiningi nemokūs arba per daug išiskolinę verslininkai galėtų pasinaudoti visišku skolų panaikinimu praėjus pagrįstam laikotarpiui, kuris suteiktų jiems antrąją galimybę, ir kad būtų padidintas restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumas, visų pirma jas sutrumpinant;
- (2) restruktūrizavimas turėtų suteikti galimybę finansinių sunkumų patiriantiems skolininkams, pakeitus jų turto ir jų įsipareigojimų arba bet kurios jų kapitalo dalies struktūros sudėtį, sąlygas ar struktūrą, be kita ko, pardavus turto ar dalį verslo, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, visą įmonę, taip pat įgyvendinus veiklos pokyčius, visiškai arba iš dalies tęsti veiklą. Nebent nacionalinėje teisėje atskirai numatyta kitaip, įgyvendinant veiklos pokyčius, pavyzdžiui, nutraukiant arba keičiant sutartis arba parduodant ar kitaip perduodant turtą, turėtų būti laikomasi pagal nacionalinę teisę tokioms priemonėms numatytų bendrųjų reikalavimų, visų pirma civilinės teisės ir darbo teisės normų. Bet koks skolos konvertavimas į nuosavybę turėtų būti taip pat atliekamas taikant nacionalinėje teisėje numatytas apsaugos priemones. Prevencinio restruktūrizavimo sistemos visų pirma turėtų sudaryti skolininkams galimybę veiksmingai restruktūrizuotiis ankstyvame etape ir išvengti nemokumo, nes tai mažintų bereikalingą gyvybingų įmonių likvidavimą. Tokios sistemos turėtų padėti užkirsti kelią darbo vietų praradimui ir praktinių žinių bei įgūdžių praradimui ir maksimaliai padidintų bendrą vertę kreditoriams, palyginti su tuo, ką jie gautų įmonės turto likvidavimo atveju arba kito geriausio alternatyvaus scenarijaus taikymo, kai nėra plano, atveju, taip pat savininkams ir visai ekonomikai;

⁽¹⁾ OL C 209, 2017 6 30, p. 21.

⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 43.

⁽³⁾ 2019 m. kovo 28 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2019 m. birželio 6 d. Tarybos sprendimas.

- (3) be to, prevencinėmis restruktūrizavimo sistemomis turėtų būti užkertamas kelias neveiksmingų paskolų kaupimuisi. Taikant veiksmingas prevencinio restruktūrizavimo sistemas būtų užtikrinta, kad veiksmy būtų imamasi anksčiau nei įmonės pradės nevykdyti savo skolinių įsipareigojimų, taip padedant sumažinti riziką, kad paskolos taps neveiksmingomis ciklinio nuosmukio laikotarpiais, ir sušvelninant neigiamą poveikį finansų sektoriui. Jeigu visose valstybėse narėse, kuriose įmonės įsisteigusios, turi turto arba kreditorių, būtų nustatytos prevencinės sistemos, būtų galima išsaugoti nemažą dalį įmonių ir darbo vietų. Vykdamas restruktūrizavimo procesą turėtų būti užtikrinta visų susijusių šalių, įskaitant darbuotojus, teisių apsaugos pusiausvyra. Tuo pačiu metu negyvybingos įmonės, neturinčios galimybių išlikti, turėtų būti kuo greičiau likviduotos. Kai finansinių sunkumų patiriantis skolininkas nėra ekonomiškai gyvybingas arba jo ekonominis gyvybingumas nėra lengvai atstatomas, restruktūrizavimo pastangos galėtų pagreitinti nuostolių susidarymą ir kaupimąsi kreditorių, darbuotojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų ir visos ekonomikos nenaudai;
- (4) procedūros, kuriomis finansinių sunkumų patiriantys skolininkai gali pasinaudoti verslui restruktūrizuoti, įvairiose valstybėse narėse yra skirtingos. Kai kuriose valstybėse narėse numatytos vos kelios procedūros, kuriomis leidžiama įmones restruktūrizuoti tik palyginti vėlyvame etape, jau vykdamas nemokumo procedūras. Kitose valstybėse narėse restruktūrizavimas galimas ankstyvesniame etape, tačiau turimos procedūros yra nepakankamai veiksmingos arba jos yra labai formalios, visų pirma todėl, kad jomis ribojamos galimybės naudotis neteisminėmis procedūromis. Prevenciniai sprendimai nemokumo teisėje naudojami vis plačiau. Šia tendencija pirmenybė teikiama požiūriams, kuriais, skirtingai nuo tradicinio požiūrio, kai finansinių sunkumų patiriantis verslas likviduojamas, siekiama įmonę atgaivinti ar bent jau išgelbėti vis dar ekonomiškai gyvybingas jos dalis. Šis požiūris, neminint kitos jos naudos ekonomikai, dažnai padeda išlaikyti darbo vietas arba sumažinti prarandamų darbo vietų skaičių. Teisminių ar administracinių institucijų arba jų paskirtų asmenų dalyvavimo laipsnis prevencinėse restruktūrizavimo sistemose taip pat skiriasi – vienoje valstybėse narėse visai nedalyvaujama arba dalyvaujama minimaliai, kitose – dalyvaujama visapusiškai. Skiriasi ir įvairių valstybių narių nacionalinės nuostatos, kuriomis verslininkams suteikiama antroji galimybė, visų pirma dėl skolų, susidariusių jiems vykdamas veiklą, panaikinimo – suteikiami skirtingi skolų panaikinimo laikotarpiai ir skolų panaikinimo suteikimo sąlygos;
- (5) daugelyje valstybių narių nemokiems, bet sąžiningiems, verslininkams būti atleistiems nuo skolų ir pradėti verslą iš naujo užtrunka daugiau kaip trejus metus. Dėl neveiksmingų skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla sistemų verslininkams, norintiems per pagrįstą laikotarpį pradėti verslą iš naujo, tenka perkelti veiklą į kitos jurisdikcijos teritoriją, o dėl to ir jų kreditoriai, ir patys verslininkai patiria daug papildomų išlaidų. Ilgai galiojantys sprendimai dėl draudimo verstis veikla, dažnai priimami vykdamas skolų panaikinimo procedūrą, trukdo pasinaudoti laisve pradėti savarankišką verslą ir juo verstis;
- (6) keliose valstybėse narėse pernelyg ilga restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų trukmė yra svarbus veiksnys, lemiantis žemus reikalavimų patenkinimo lygius ir atgrasantis investuotojus nuo verslo tokiose jurisdikcijos teritorijose, kuriose procedūros gali užtrukti per ilgai ir kainuoja nepagrįstai brangiai;
- (7) dėl restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų skirtumų valstybėse narėse investuotojai patiria papildomų išlaidų vertindami riziką, ar skolininkai patirs finansinių sunkumų vienoje ar daugiau valstybių narių arba investuodami į gyvybingas finansinių sunkumų patiriančias įmones, taip pat atsiranda papildomų išlaidų, susijusių su įmonių, kurios turi būstinių, kreditorių ar turto kitose valstybėse narėse, restruktūrizavimu. Tai ypač aktualu restruktūrizuojant tarptautines bendrovių grupes. Investuotojai nurodo netikrumą dėl nemokumo taisyklių arba ilgų ar sudėtingų nemokumo procedūrų kitoje valstybėje narėje riziką, kaip vieną iš pagrindinių priežasčių neinvestuoti arba neužmegzti verslo santykių su partneriu už valstybės narės, kurioje jie įsisteigę, ribų. Toks netikrumas trukdo įmonėms naudotis įsisteigimo laisve ir skatinti verslumą, taip pat kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui. Visų pirma labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) daugeliu atvejų neturi išteklių, reikalingų rizikai, susijusiai su tarpvalstybine veikla, įvertinti;
- (8) dėl restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų skirtumų valstybėse narėse susiklosto nevienodos naudojimosi kreditais sąlygos ir netolygūs reikalavimų patenkinimo lygiai. Todėl siekiant, kad apskritai gerai veiktų vidaus rinka ir visų pirma kapitalo rinkų sąjunga, kad Europos šalių ekonomika būtų atspari, be kita ko, kad būtų išsaugomos ir kuriamos darbo vietos, yra būtina labiau suderinti teisės aktus restruktūrizavimo, nemokumo, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla srityse;

- (9) taip pat reikėtų mažinti dėl reikalavimų atsirandančias papildomas rizikos vertinimo ir kreditorių tarpvalstybinio vykdymo užtikrinimo išlaidas, kai per daug išsiskolinę verslininkai persikelia į kitą valstybę narę, kad per gerokai trumpesnę laikotarpį įgytų teisę į skolų panaikinimą. Reikėtų mažinti ir papildomas verslininkų išlaidas, kurias jie, norėdami, kad jų skolos būtų panaikintos, patiria dėl būtinybės persikelti į kitą valstybę narę. Be to, kliūtys, kylančios dėl ilgai galiojančių draudimų verstis veikla, susijusių su verslininko nemokumu ar pernelyg dideliu išsiskolinimu, trukdo verslumui;
- (10) bet kokia restruktūrizavimo veikla, visų pirma jei ji yra plataus masto, turinti reikšmingą poveikį, turėtų būti grindžiama dialogu su suinteresuotaisiais subjektais. Dialogas turėtų apimti numatytų priemonių pasirinkimą restruktūrizavimo proceso tikslų atžvilgiu ir alternatyvas, ir darbuotojų atstovų dalyvavimas turėtų būti tinkamas, kaip numatyta Sąjungos ir nacionalinėje teisėje;
- (11) kliūčių, trukdančių naudotis pagrindinėmis laisvėmis, kyla ne tik grynai tarpvalstybinėse situacijose. Vis labiau tarpusavyje susietoje vidaus rinkoje, kurioje laisvai juda prekės, paslaugos, kapitalas ir darbuotojai ir kurioje vis svarbesnis tampa skaitmeninis aspektas, labai nedaug įmonių, įvertinus visus atitinkamus elementus, pavyzdžiui, klientų bazę, tiekimo grandinę, veiklos sritį, investuotoją ir kapitalo bazę, yra grynai nacionalinės. Net grynai nacionaliniai nemokumo atvejai gali daryti poveikį vidaus rinkos veikimui dėl vadinamojo nemokumo domino efekto, kai vieno skolininko nemokumas gali paskatinti kitų nemokumą tiekimo grandinėje;
- (12) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/848 ⁽⁴⁾ reglamentuojami jurisdikcijos, pripažinimo ir vykdymo, taikytinos teisės ir bendradarbiavimo tarpvalstybinėse nemokumo bylose, taip pat nemokumo registrų susiejimo klausimai. Į jo taikymo sritį patenka prevencinės procedūros, kuriomis skatinama atgaivinti ekonomiškai gyvybingus skolininkus, taip pat skolų panaikinimo procedūros verslininkams ir kitiems fiziniams asmenims. Tačiau tas reglamentas nespėdžia nacionalinės teisės reguliuojamų procedūrų skirtumų. Be to, priemonė, kuri taikoma tik tarpvalstybiniam nemokumo atvejams, nepašalintų visų laisvo judėjimo kliūčių, o investuotojams būtų neįmanoma iš anksto nustatyti, ar galimi skolininko finansiniai sunkumai ateityje būtų tarpvalstybinio, ar vidaus pobūdžio. Todėl būtina reglamentuoti ne tik teismo bendradarbiavimo klausimus ir nustatyti materialiuosius būtiniausius standartus, taikomus prevencinio restruktūrizavimo procedūroms ir verslininkams skirtoms skolų panaikinimo procedūroms;
- (13) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis Reglamento (ES) 2015/848 taikymo sričiai. Ja siekiama, kad ji būtų visiškai suderinama su tuo reglamentu ir jį papildytų, nustatant reikalavimą, kad valstybės narės įgyvendintų prevencinio restruktūrizavimo procedūras, atitinkančias tam tikrus būtiniausius veiksmingumo principus. Joje nekeičiamas požiūris, kurio laikomasi tame reglamente, t. y. valstybės narės turėtų galėti išlaikyti ar nustatyti procedūras, neatitinkančias viešumo sąlygos, taikomas pranešimui pagal to reglamento A priedą. Nors šia direktyva nereikalaujama, kad į jos taikymo sritį patenkančios procedūros atitiktų visas sąlygas, taikomas pranešimui pagal tą priedą, ja siekiama palengvinti tų procedūrų tarpvalstybinį pripažinimą ir teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą;
- (14) Reglamento (ES) 2015/848 taikymo privalumas – juo numatytos apsaugos priemonės, kad per tarpvalstybinę nemokumo procedūrą piktnaudžiaujant nebūtų perkeliama skolininko pagrindinių interesų vieta. Tam tikri apribojimai taip pat turėtų būti taikomi procedūroms, kurioms netaikomas tas reglamentas;
- (15) svarbu sumažinti tiek skolininkų, tiek kreditorių dėl restruktūrizavimo patiriamas išlaidas. Todėl reikėtų mažinti tarp valstybių narių esančius skirtumus, trukdančius ankstyvuojų etapu restruktūrizuoti finansinių sunkumų patiriančius gyvybingus skolininkus ir sąžiningiems verslininkams suteikti skolos panaikinimo galimybę. Toks skirtumų mažinimas turėtų padidinti skaidrumą, teisinį tikrumą ir nuspėjamumą Sąjungoje. Tai turėtų užtikrinti didžiausią įmanomą skolų susigrąžinimą visų tipų kreditoriams ir investuotojams ir skatinti tarpvalstybines investicijas. Nuoseklesnės restruktūrizavimo ir nemokumo procedūros taip pat turėtų leisti lengviau restruktūrizuoti bendrovių grupes, neatsižvelgiant į tai, kur tos grupės nariai yra Sąjungoje;

⁽⁴⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19).

- (16) kliūčių, trukdančių veiksmingai restruktūrizuoti gyvybingus finansinių sunkumų patiriančius skolininkus, pašalinimas padėtų sumažinti prarandamų darbo vietų skaičių ir kreditorių nuostolius tiekimo grandinėje, išsaugoti žinias ir įgūdžius ir taip pasitarnautų visai ekonomikai. Skolų panaikinimo verslininkams palengvinimas padėtų išvengti jų atskyrimo nuo darbo rinkos ir įgalina, pasimokius iš patirties, iš naujo imtis verslo. Be to, sutrumpinus restruktūrizavimo procedūras padidėtų kreditorių reikalavimų patenkinimo lygiai, nes paprastai laikui bėgant skolininko ar skolininko verslo vertė tik dar labiau sumažėja. Galiausiai, prevencinio restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūros leistų geriau įvertinti skolinimo ir skolinimosi sprendimų riziką ir palengvintų nemokių ar per daug įsiskolinusių skolininkų prisitaikymą, sumažindamos ekonomines ir socialines išlaidas, susijusias su jų finansinio įsiskolinimo mažinimo procedūromis. Šia direktyva valstybės narėms būtų leidžiama lanksčiai taikyti bendrus principus ir kartu laikytis nacionalinių teisinių sistemų. Valstybės narės turėtų galėti nacionalinėse teisinėse sistemose išlaikyti arba nustatyti kitas prevencinio restruktūrizavimo sistemas nei numatytosios šioje direktyvoje;
- (17) nuoseklesnis požiūris Sąjungos lygmeniu turėtų būti naudingas įmonėms, visų pirma MVĮ, kurios sudaro 99 % visų įmonių Sąjungoje. MVĮ atveju labiau tikėtina, kad jos bus likviduojamos, o ne restruktūrizuojamos, ir joms reikės prisiimti neproporcingai didesnes išlaidas palyginus su didesnių įmonių patiriamomis išlaidomis. MVĮ, ypač patiriančios finansinių sunkumų, dažnai neturi reikiamų išteklių, kad prisiimtų dideles restruktūrizavimo išlaidas ir pasinaudotų veiksmingesnėmis restruktūrizavimo procedūromis, taikomomis tik kai kuriose valstybėse narėse. Be to, siekiant padėti tokiems skolininkams restruktūrizuoti mažomis sąnaudomis, nacionaliniu lygmeniu reikėtų parengti ir internete pateikti išsamius restruktūrizavimo planams rengti skirtus kontrolinius sąrašus, pritaikytus prie MVĮ poreikių ir ypatumų. Be to, reikėtų įdiegti ir ankstyvojo perspėjimo priemones, siekiant perspėti skolininkus, kad būtina imtis skubių veiksmų, atsižvelgiant į tai, kad MVĮ neturi daug išteklių ekspertams samdyti;
- (18) apibrėždamos MVĮ, valstybės narės galėtų deramai atsižvelgti į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/34/ES⁽⁷⁾ arba 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendaciją dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo⁽⁸⁾;
- (19) į šios direktyvos taikymo sritį tikslinga neįtraukti skolininkų, kurie yra draudimo ir perdraudimo įmonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB⁽⁹⁾ 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose, kredito įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013⁽¹⁰⁾ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, investicinės įmonės ir kolektyvinio investavimo subjektai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose, pagrindinės sandorio šalys, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012⁽¹¹⁾ 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte, centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014⁽¹²⁾ 2 straipsnio 1 punkte ir kitos finansų įstaigos ir subjektai, išvardyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES⁽¹³⁾ 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje. Tokiems skolininkams taikoma speciali tvarka, o nacionalinės priežiūros ir pertvarkymo institucijos jų atžvilgiu turi plačius įsikišimo įgaliojimus. Valstybės narės taip pat galėtų neįtraukti kitų finansines paslaugas teikiančių finansų subjektų, kuriems taikoma panašaus pobūdžio tvarka ir įsikišimo įgaliojimai;

⁽⁷⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

⁽⁸⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl ypač mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁽⁹⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

⁽¹⁰⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽¹¹⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

⁽¹²⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1).

⁽¹³⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

- (20) dėl panašių sumetimų taip pat tikslinga į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukti viešųjų įstaigų pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės taip pat turėtų galėti nustatyti, kad prevencinio restruktūrizavimo sistemomis gali naudotis tik juridiniai asmenys, kadangi verslininkų finansinių sunkumų problemas galima veiksmingai išspręsti ne tik prevencinio restruktūrizavimo procedūromis, bet ir skolų panaikinimo procedūromis arba neformaliu restruktūrizavimu remiantis sutartiniais pagrindais. Valstybės narės, turinčios skirtingas teisės sistemas, kuriose tos pačios rūšies subjektas turi skirtingą juridinį statusą tose teisės sistemose, turėtų turėti galimybę taikyti vieną vieningą režimą tokiems subjektams. Prevencinio restruktūrizavimo sistema pagal šią direktyvą neturėtų paveikti reikalavimų ir teisių skolininko atžvilgiu, kylančių iš profesinių pensijų sistemų, jei šie reikalavimai ir teisės susikaupė laikotarpiu prieš restruktūrizavimą;
- (21) pernelyg didelis vartotojų išskolinimas kelia rimtų ekonominių ir socialinių problemų ir yra glaudžiai susijęs su skolų naštos mažinimu. Be to, dažnai nėra įmanoma aiškiai atskirti skolų, kurias verslininkas įgijo užsiimdamas prekyba, verslu, amatu ar profesija nuo tų, kurios įgytos nevykdant tos veiklos. Verslininkai negalėtų veiksmingai pasinaudoti antrosios galimybės suteikiamais privalumais, jei siekdami verslo skolų ir kitų skolų, įgytų neužsiimant verslu panaikinimo, jie turėtų vykdyti kelias atskiras procedūras, kurių taikymo sąlygos ir skolos panaikinimo laikotarpiai skirtingi. Todėl, nors šioje direktyvoje nenustatomos privalomos taisyklės dėl pernelyg didelio vartotojų išskolinimo, valstybėms narėms būtų patartina kuo anksčiau pradėti taikyti šios direktyvos nuostatas dėl skolų panaikinimo taip pat ir vartotojams;
- (22) kuo anksčiau skolininkas gali nustatyti savo finansinius sunkumus ir imtis atitinkamų veiksmų, tuo didesnė tikimybė išvengti gresiančio nemokumo, o jei įmonės gyvybingumui padaryta nepataisoma žala – tvarkingiau ir veiksmingiau atlikti likvidavimo procesą. Todėl turėtų būti teikiama aiški, naujausia, nuosekli ir patogi naudoti informacija apie turimas prevencinio restruktūrizavimo procedūras ir turėtų būti įgyvendinta viena ar kelios ankstyvojo perspėjimo priemonės, skatinančios su finansiniais sunkumais pradedančius susidurti skolininkus kuo anksčiau imtis veiksmų. Ankstyvojo perspėjimo priemonės kaip perspėjimo mechanizmai, kurie nurodo, kai skolininkas nėra įvykdęs tam tikrų rūšių mokėjimų, galėtų būti pradėtos taikyti, pavyzdžiui, nemokant mokesčių arba socialinių draudimo įmokų. Tokios priemonės galėtų būti parengtos arba valstybių narių, arba privačių subjektų su sąlyga, kad būtų pasiektas tikslas. Valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie ankstyvojo perspėjimo priemones internete, pavyzdžiui, specialioje interneto svetainėje ar tinklalapyje. Valstybės narės turėtų galėti pritaikyti ankstyvojo perspėjimo priemones priklausomai nuo įmonės dydžio ir nustatyti specialias ankstyvojo perspėjimo priemones didžiosioms įmonėms ir grupėms, kuriomis atsižvelgiama į jų ypatumus. Šia direktyva neturėtų būti nustatoma jokia atsakomybė valstybėms narėms už galimus nuostolius, patirtus dėl restruktūrizavimo procedūrų, kurios pradedamos taikyti dėl tokių ankstyvojo perspėjimo priemonių;
- (23) stengdamosi labiau remti darbuotojus ir jų atstovus, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad darbuotojų atstovams būtų suteikta galimybė susipažinti su atitinkama naujausia informacija apie ankstyvojo perspėjimo priemonių prieinamumą, ir jie taip pat turėtų galėti remti darbuotojų atstovus vertinant skolininko ekonominę padėtį;
- (24) restruktūrizavimo sistema turėtų suteikti skolininkams, įskaitant juridinius asmenis ir, jei taip numatyta pagal nacionalinę teisę, fizinius asmenis ir bendrovių grupes, galimybę finansinius sunkumus išspręsti ankstyvoju etapu, kai tikėtina, kad dar galima išvengti jų nemokumo ir užtikrinti verslo gyvybingumą. Restruktūrizavimo sistema turėtų būti galima pasinaudoti prieš skolininkui tampant nemokiu pagal nacionalinę teisę, t. y. kol skolininkas dar neatitinka kolektyvinio nemokumo procedūrų, pagal kurias paprastai skolininkui visiškai atimama teisė disponuoti savo turtu ir paskiriamas likvidatorius, taikymo sąlygų pagal nacionalinę teisę. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo restruktūrizavimo sistemomis, skolininko finansiniai sunkumai turėtų nusakyti nemokumo tikimybę, o restruktūrizavimo planu turėtų būti galima užkirsti kelią skolininko nemokumui ir užtikrinti įmonės gyvybingumą;
- (25) valstybės narės turėtų galėti nustatyti, ar reikalavimai, kurie tampa įvykdytini arba atsiranda po prašymo pradėti taikyti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pateikimo ar po procedūros pradėjimo, būtų įtraukiami į prevencinio restruktūrizavimo priemones ar atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, ar atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas daro poveikį reikalavimams taikomoms palūkanoms;

- (26) valstybės narės turėtų galėti laisvai nustatyti gyvybingumo tikrinimą, kaip sąlygą norint pasinaudoti šia direktyva numatyta prevencinio restruktūrizavimo procedūra. Toks tikrinimas turėtų būti atliekamas nedarant žalos skolininko turtui, o tai galėtų apimti, be kita ko, tarpinio sustabdymo suteikimą arba tikrinimo atlikimą nepagrįstai nedelsiant. Vis dėlto, reikalavimu nedaryti žalos neturėtų būti draudžiama valstybėms narėms reikalauti, kad skolininkai įrodytų savo gyvybingumą savo sąskaita;
- (27) tai, kad valstybės narės gali apriboti galimybę naudotis restruktūrizavimo sistema skolininkams, kurie buvo nuteisti už šurkščius apskaitos ir buhalterijos prievolių pažeidimus, neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms taip pat riboti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis naudotis skolininkams, jei jų apskaitos knygos ir dokumentai yra tiek nepilni arba su tokiais trūkumais, kad tampa neįmanoma nustatyti skolininko verslo ir finansinę padėtį;
- (28) valstybės narės turėtų galėti į šia direktyva numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistemų taikymo sritį įtraukti ir tuos atvejus, kai skolininkai susiduria su nefinansiniais sunkumais, jei dėl tokių sunkumų kyla reali ir rimta grėsmė skolininko faktiniam ar būsimam gebėjimui sumokėti savo skolas suėjus jų grąžinimo terminui. Su tokios grėsmės nustatymu susijęs laikotarpis gali trukti kelis mėnesius ar net ilgesnį laikotarpį, siekiant atsižvelgti į atvejus, kai skolininkas susiduria su nefinansiniais sunkumais, dėl kurių kyla grėsmė jo įmonės, kaip veikiančio verslo, statusui, o vidutinės trukmės laikotarpiu – jo likvidumui. Taip gali būti, pavyzdžiui, tuo atveju, jei skolininkas prarado sutartį, kuri jam buvo itin svarbi;
- (29) kad didėtų veiksmingumas, būtų mažiau delsiama ir mažėtų išlaidos, nacionalinėse prevencinio restruktūrizavimo sistemose turėtų būti numatytos lanksčios procedūros. Įgyvendinant šią direktyvą daugiau nei viena restruktūrizavimo sistemos procedūra, skolininkui turėtų būti užtikrinta galimybė pasinaudoti visomis šia direktyva numatytais teisėmis ir apsaugos priemonėmis siekiant užtikrinti veiksmingą restruktūrizavimą. Išskyrus pagal šią direktyvą nustatyto teisminių ar administracinių institucijų privalomo dalyvavimo atvejus, valstybės narės turėtų galėti apriboti tokių institucijų dalyvavimą tokioms situacijoms, kurių atveju tai yra būtina ir proporcinga, atsižvelgdamos, be kita ko, į tikslą apsaugoti skolininkų ir paveiktų šalių teises ir interesus, taip pat į tikslą mažiau delsti taikant procedūras ir sumažinti jų išlaidas. Kai pagal nacionalinę teisę restruktūrizavimo procedūrą leidžiama inicijuoti kreditoriams arba darbuotojų atstovams ir skolininkas yra MVĮ, valstybės narės turėtų reikalauti, kad būtų įvykdyta procedūros inicijavimo išankstinė sąlyga – būtų gautas skolininko sutikimas – ir turėtų galėti taip pat nuspręsti tą reikalavimą taikyti ir skolininkų, kurie yra didelės įmonės, atveju;
- (30) siekiant išvengti nereikalingų išlaidų, atsižvelgti į ankstyvą prevencinio restruktūrizavimo procedūros pobūdį ir paskatinti skolininkus teikti prašymus dėl prevencinio restruktūrizavimo ankstyvame finansinių sunkumų etape, iš esmės skolininkams turėtų būti leista toliau kontroliuoti savo turtą ir vykdyti kasdienę įmonės veiklą. Restruktūrizavimo srities specialisto skolininko veiklai prižiūrėti arba skolininko kasdieninės veiklos kontrolei iš dalies perimti skyrimas neturėtų būti privalomas kiekvienu atveju, bet kiekvienu atveju turėtų priklausyti nuo aplinkybių arba skolininko konkrečių poreikių. Nepaisant to, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kad restruktūrizavimo srities specialisto skyrimas yra visada būtinas tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, jei: skolininkui taikomas bendras atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas; restruktūrizavimo planas turi būti patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju; restruktūrizavimo plane numatytos priemonės, turinčios poveikį darbuotojų teisėms; arba skolininkas arba jo vadovybė verslo santykiuose veikė nusikalstamai, nesąžiningai arba žalingai;
- (31) valstybės narės vis dėlto turėtų numatyti, kad restruktūrizavimo srities specialistas skiriamas privalomai siekiant padėti šalims derėtis dėl restruktūrizavimo plano ir jį parengti, jei: teisminė arba administracinė institucija suteikia skolininkui bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą su sąlyga, kad tokiu atveju specialistas reikalingas šalių interesams apsaugoti; restruktūrizavimo planą turi patvirtinti teisminė arba administracinė institucija prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju; to prašo skolininkas arba to prašo kreditorių dauguma su sąlyga, kad specialistui skirtas išlaidas ir mokesčius padengia kreditoriai;

- (32) skolininkas turėtų galėti pasinaudoti laikinu atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu – nesvarbu, ar jį suteiktų teisminė arba administracinė institucija arba jis būtų suteikiamas teisės aktų nustatyta tvarka – siekiant remti derybas dėl restruktūrizavimo plano tam, kad skolininkui būtų suteikta galimybė toliau vykdyti veiklą arba bent išsaugoti savo turto vertę derybų metu. Jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, sustabdymas taip pat turėtų būti taikomas užtikrinimą teikiančių trečiųjų šalių naudai, įskaitant garantus ir įkaito davėjus. Tačiau valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos galėtų atsisakyti suteikti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, kai toks sustabdymas nėra būtinas arba kai jis neatitinka tikslo remti derybas. Atsisakymo pagrindai galėtų apimti nepakankamą reikalingų kreditorių daugumos paramą arba, kai taip numatyta pagal nacionalinę teisę, skolininko faktinį negebėjimą sumokėti skolas suėjus jų grąžinimo terminui;
- (33) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti procedūrą arba ją pagreitinti, valstybės narės turėtų galėti nustatyti nuginčijamąsias prezumpcijas, kad esama sustabdymo atsisakymo pagrindų, kai, pavyzdžiui, skolininko elgesys yra skolininkui, negebančiam sumokėti skolų suėjus jų terminui, būdingas elgesys, kaip antai įsipareigojimų nevykdymas dideliu mastu darbuotojų arba mokesčių ar socialinės apsaugos įstaigų atžvilgiu, arba kai skolininkas ar esama įmonės vadovybė yra įvykdę nusikaltimą ir dėl to yra pagrindo manyti, kad kreditorių dauguma nepritartų derybų pradėjimui;
- (34) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas galėtų būti bendras, turintis įtakos visiems kreditoriams, arba jis galėtų būti taikomas tik atskiriems kreditoriams arba kreditorių kategorijoms. Tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis valstybės narės turėtų galėti sustabdymo taikymo sričiai nepriskirti tam tikrų reikalavimų arba reikalavimų kategorijų, pavyzdžiui, reikalavimų, užtikrintų turtu, kurio nelikus nekiltų pavojus verslo restruktūrizavimui, arba kreditorių, kurių atžvilgiu sustabdymas sukeltų nepagrįstą jų interesų pažeidimą, pavyzdžiui, nekompensuojamus nuostolius arba įkaito nuvertėjimą, reikalavimų;
- (35) siekiant užtikrinti teisingą skolininko ir kreditorių teisių pusiausvyrą, atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas turėtų būti taikomas ne ilgiau kaip keturis mėnesius. Tačiau sudėtingais restruktūrizavimo atvejais gali prireikti daugiau laiko. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tokiais atvejais teisminė ar administracinė institucija gali pratęsti pirminį sustabdymo laikotarpį. Jei teisminė ar administracinė institucija nepriima sprendimo dėl sustabdymo laikotarpio pratęsimo iki to laikotarpio pabaigos, sustabdymo galiojimas turėtų netekti galios pasibaigus sustabdymo galiojimo laikotarpiui. Teisinio tikrumo sumetimais visas sustabdymo laikotarpis turėtų būti ne ilgesnis kaip dvylika mėnesių. Valstybės narės turėtų galėti numatyti neterminuotą sustabdymą tuo atveju, kai skolininkas tampa nemokus pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, ar trumpalaikiam tarpiniam sustabdymui, kol teisminė ar administracinė institucija priima sprendimą dėl galimybės naudotis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis, taikomi terminai pagal šią direktyvą;
- (36) siekiant užtikrinti, kad kreditoriai bereikalingai nenukentėtų, valstybės narės turėtų nustatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos galėtų panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, jei jis nebeatitinka tikslo remti derybas, pavyzdžiui, jei tampa akivaizdu, kad reikiama kreditorių dauguma nepitaria tam, kad derybos būtų tęsiamos. Sustabdymas turėtų būti panaikinamas ir tuo atveju, jei juo nepagrįstai pažeidžiami kreditorių interesai, kai valstybės narės numato tokią galimybę. Valstybės narės turėtų būti leidžiama nustatyti, kad sustabdymo panaikinimas galimas tik tais atvejais, kai kreditoriai neturėjo galimybės būti išklausti iki sustabdymo įsigaliojimo arba pratęsimo. Be to, valstybės narės turėtų būti leidžiama numatyti trumpiausią laikotarpį, kurį sustabdymas negali būti panaikintas. Spręsdamos, ar kreditorių interesai nėra nepagrįstai pažeidžiami, teisminės ar administracinės institucijos turėtų galėti atsižvelgti į tai, ar sustabdymas leistų išsaugoti bendrą turto vertę ir ar skolininkas veikia piktnaudžiaudamas, siekdamas padaryti žalą arba apskritai pažeisdamas teisėtus kreditorių visumos interesus;

- (37) ši direktyva neapima nuostatų dėl kompensavimo arba garantijų kreditoriams, kurių įkaito vertė sustabdymo metu greičiausiai sumažės. Vieno kreditoriaus arba kreditorių grupės interesai sustabdymu būtų nepagrįstai pažeidžiami, jeigu, pavyzdžiui, tikimybė, kad jų reikalavimai bus patenkinti, dėl sustabdymo taptų daug mažesnė nei tuo atveju, jei sustabdymas nebūtų taikomas, arba jei vienas kreditorius atsidurtų blogesnėje padėtyje nei kiti panašioje situacijoje esantys kreditoriai. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tuo atveju, kai nustatomas nepagrįstas vieno ar kelių kreditorių arba vienos ar kelių kreditorių grupių interesų pažeidimas, sustabdymas gali būti panaikintas tų kreditorių ar kreditorių grupių atžvilgiu arba visų kreditorių atžvilgiu. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kas turi teisę prašyti panaikinti sustabdymą;
- (38) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas taip pat turėtų sustabdyti ir skolininko prievolę kreiptis dėl nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimo arba tokios procedūros pradėjimo kreditoriaus prašymu. Šios nemokumo procedūros turi apimti ne tik tas procedūras, kurios pagal teisės aktus gali baigtis tik skolininko likvidavimu, bet ir tas, kurios įgalintų skolininko restruktūrizavimą. Nemokumo procedūros pradėjimo kreditorių prašymu sustabdymas turėtų būti taikomas ne tik tuo atveju, kai valstybės narės numato bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių, apimančių visus kreditorius, sustabdymą, bet ir tuo atveju, kai valstybės narės numato galimybę pasirinkti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, taikomą tik ribotam kreditorių skaičiui. Nepaisant to, valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad nemokumo procedūras būtų galima pradėti valstybės institucijų, kurios veikia ne kaip kreditorius, bet viešojo intereso labui, pavyzdžiui, prokuroro, prašymu;
- (39) šia direktyva neturėtų būti užkertamas kelias skolininkams įprastinės veiklos metu tenkinti nepaveiktų ir paveiktų kreditorių reikalavimus, atsirandančius atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpiu. Siekiant užtikrinti, kad kreditoriai, kurių reikalavimai atsirado prieš pradėdant prevencinio restruktūrizavimo procedūrą arba atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, nedarytų spaudimo skolininkui patenkinti tuos reikalavimus, kurie įgyvendinant restruktūrizavimo planą būtų sumažinti, valstybės narės turėtų galėti numatyti skolininko prievolės patenkinti tokius reikalavimus sustabdymą;
- (40) skolininkui pradėjus nemokumo procedūrą, kai kurie tiekėjai gali pasinaudoti savo sutartinėmis teisėmis (nustatytomis vadinamosiose *ipso facto* sąlygose) nutraukti tiekimo sutartį vien nemokumo pagrindu, net jei skolininkas yra tinkamai įvykdęs savo privoles. *Ipsa facto* sąlygų taikymą taip pat galėtų sukelti skolininko pateiktas prašymas dėl prevencinio restruktūrizavimo priemonių. Jei tokiomis sąlygomis pasinaudojama, kai skolininkas tik derasi dėl restruktūrizavimo plano ar prašo atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, arba pasinaudojama dėl kito su sustabdymu susijusio veiksmo, sutarties nutraukimas anksčiau nustatyto termino gali turėti neigiamos įtakos skolininko verslui ir įmonės gebėjimo sėkmei. Todėl tokiais atvejais būtina numatyti, kad kreditoriams nebūtų leidžiama naudotis *ipso facto* sąlygomis, kuriose būtų daroma nuoroda į derybas dėl restruktūrizavimo plano, sustabdymą ar bet kurį panašų su sustabdymu susijusį veiksmą;
- (41) sutarties nutraukimas anksčiau nustatyto termino gali kelti pavojų įmonės gebėjimui tęsti veiklą vykstant deryboms dėl restruktūrizavimo, ypač jei tai susiję su sutartimis dėl būtinųjų išteklių, kaip antai dujų, elektros, vandens tiekimo, telekomunikacijų ir mokėjimo paslaugų. Valstybės narės turėtų numatyti, kad kreditoriams, kuriems taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas ir kurių reikalavimai atsirado pirmiau nei sustabdymas ir dar nėra skolininko sumokėti, neleidžiama sustabdymo laikotarpiu sustabdyti esminių sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, vykdymą, jas nutraukti, pagreitinti jų vykdymą ar kitaip keisti, jeigu skolininkas vykdo savo privoles pagal tokias sutartis, kurių terminas sueina sustabdymo laikotarpiu. Sutartis, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, apima, pavyzdžiui, nuomos ir licencijų susitarimus, ilgalaikes tiekimo sutartis ir franšizės sutartis;
- (42) šia direktyva nustatomi būtiniausi restruktūrizavimo plano turinio standartai. Tačiau valstybės narės turėtų galėti reikalauti pateikti papildomų paaiškinimų restruktūrizavimo plane, pavyzdžiui, susijusių su kriterijais, pagal kuriuos yra sugrupuoti kreditoriai, nes jie gali būti svarbūs tais atvejais, kai skola yra užtikrinta tik iš dalies. Valstybės narės neturėtų būti įpareigotos reikalauti eksperto nuomonės dėl turto vertės, kuri turi būti nurodyta plane;

- (43) kreditoriams, kuriems restruktūrizavimo planas daro poveikį, įskaitant darbuotojus, ir, jei nacionalinė teisė tai leidžia, dalininkams turėtų būti suteikta teisė balsuoti dėl restruktūrizavimo plano priėmimo. Valstybės narės turėtų galėti numatyti ribotas šios taisyklės išimtis. Šalys, kurioms restruktūrizavimo planas poveikio nedaro, neturėtų turėti teisės balsuoti dėl šio plano, ir tvirtinant bet kokį planą neturi būti reikalingas jų pritarimas. Paveiktų šalių sąvoka turėtų apimti tik tuos darbuotojus, kurie veikia kaip kreditoriai. Todėl, jei valstybės narės nuspręš darbuotojų reikalavimams netaikyti prevencinio restruktūrizavimo sistemos, šie darbuotojai neturėtų būti laikomi paveiktomis šalimis. Balsavimas dėl restruktūrizavimo plano priėmimo galėtų vykti pagal formalią balsavimo procedūrą arba paveiktų šalių konsultavimosi ir susitarimo susidarius reikiamai daugumai būdu. Tačiau jei balsavimas vyksta susitarimo susidarius reikiamai daugumai būdu, paveiktoms šalims, kurios nedalyvavo tame susitarime, vis tiek galėtų būti suteikta galimybė prisijungti prie restruktūrizavimo plano;
- (44) siekiant užtikrinti, kad iš esmės panašios teisės būtų vertinamos teisingai ir kad restruktūrizavimo planai galėtų būti priimami nepagrįstai nepažeidžiant paveiktų šalių teisių, paveiktos šalys turėtų būti vertinamos suskirsčius jas į atskiras grupes, kurios atitinka nacionalinėje teisėje nustatytus grupių sudarymo kriterijus. Grupių sudarymas – paveiktų šalių grupavimas siekiant priimti planą, atliekamas taip, kad būtų atspindėtos jų teisės ir jų reikalavimų ir interesų pirmumo eilė. Mažų mažiausiai, užtikrinimo priemonę turintys ir jos neturintys kreditoriai visada turėtų būti vertinami atskirose grupėse. Tačiau valstybės narės turėtų galėti reikalauti, kad būtų sudaromos daugiau nei dvi kreditorių grupės, įskaitant skirtingas užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių ir jos neturinčių grupes ir kreditorių, turinčių antraeilį reikalavimų, grupes. Valstybės narės taip pat turėtų galėti atskiroms grupėms priskirti kreditorius, kurie neturi pakankamai bendro intereso, pavyzdžiui, mokesčių arba socialinės apsaugos institucijas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti, kad užtikrinti reikalavimai gali būti suskirstyti į užtikrintas ir neužtikrintas dalis vadovaujantis įkaito vertinimu. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti specialias nuostatas, pagal kurias grupės sudaromos taip, kad būtų naudingos nediversifikuotiems ar dėl kitų priežasčių itin pažeidžiamiems kreditoriams, pavyzdžiui, darbuotojams ar smulkiesiems tiekėjams;
- (45) valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad skolininkus, kurie yra MVĮ, dėl jų palyginti paprastos kapitalo struktūros būtų galima atleisti nuo pareigos sudaryti atskiras paveiktų šalių grupes. Tais atvejais, kai MVĮ pasirenka naudoti tik vieną balsavimo grupę ir ta grupė balsuoja prieš planą, laikantis bendrųjų šios direktyvos principų skolininkams turėtų būti galima pateikti kitą planą;
- (46) bet kuriuo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinėje teisėje būtų deramai atsižvelgiama į aspektus, kurie yra itin svarbūs kreditorių grupių sudarymo tikslais, kaip antai į susijusių šalių reikalavimus, ir kad jų nacionalinėje teisėje būtų numatytos nuostatos dėl sąlyginių reikalavimų ir ginčijamų reikalavimų. Valstybės narės turėtų būti leidžiama sureglamentuoti, kaip yra traktuojami ginčijami reikalavimai balsavimo teisių paskirstymo tikslais. Kai restruktūrizavimo planas pateikiamas tvirtinti, teisminė ar administracinė institucija turėtų patikrinti grupių sudarymą, įskaitant kreditorių, kuriems planas daro poveikį, atrinkimą. Tačiau valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tokia institucija grupių sudarymą gali tikrinti ir ankstesniu etapu, jei plano teikėjas iš anksto paprašo pritarimo ar konsultacijos;
- (47) nacionalinėje teisėje turėtų būti nustatytos reikiamos daugumos, siekiant užtikrinti, kad paveiktų šalių mažuma kiekvienoje grupėje negalėtų sukliudyti priimti restruktūrizavimo plano, kuriuo nėra nepagrįstai pakenkiama jų teisėms ir interesams. Be daugumos taisyklės, suvaržančios prieštaraujančius užtikrinimo priemonę turinčius kreditorius, ankstyvas restruktūrizavimas daugeliu atvejų nebūtų įmanomas, pavyzdžiui, kai reikalingas finansinis restruktūrizavimas, nors šiaip įmonė gyvybinga. Kad šalys priimant restruktūrizavimo planus galėtų daryti įtaką, kuri būtų proporcinga jų interesui įmonėje, reikiama dauguma turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į kiekvienos grupės kreditorių reikalavimų arba dalininkų interesų sumą. Be to, valstybės narės turėtų galėti reikalauti kiekvienos grupės paveiktų šalių skaičiaus daugumos. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti taisykles, susijusias su teise balsuoti turinčiomis paveiktomis šalimis, kurios tinkamai nesinaudoja savo teise balsuoti arba joms nėra atstovaujama, pavyzdžiui, taisykles, pagal kurias leidžiama į tas paveiktas šalis atsižvelgti nustatant dalyvavimo ribą arba apskaičiuojant daugumą. Valstybės narės taip pat turėtų galėti numatyti dalyvavimo balsavime ribą;

- (48) teisminė arba administracinė institucija turi patvirtinti restruktūrizavimo planą, kad būtų užtikrinta, kad kreditorių teisių ar dalininkų interesų sumažinimas būtų proporcingas restruktūrizavimo teikiamai naudai ir kad jie turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę. Patvirtinimas ypač reikalingas, jei: esama prieštaraujančių paveiktų šalių; restruktūrizavimo plane yra nuostatų dėl naujo finansavimo priemonių arba tame plane numatytas daugiau nei 25 % darbo jėgos praradimas. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos patvirtinimas reikalingas ir kitais atvejais. Plano, kuriame numatytas daugiau nei 25 % darbo jėgos praradimas, patvirtinimas yra reikalingas tik tuo atveju, kai nacionalinėje teisėje leidžiama prevencinio restruktūrizavimo sistemose numatyti priemones, kurios turi tiesioginį poveikį darbo sutartims;
- (49) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisminė ar administracinė institucija gali atmesti planą, jei yra nustatyta, kad jis susilpnintų prieštaraujančių kreditorių ar dalininkų teises iki tokio lygio, kad jie atsidurtų prastesnėje padėtyje, nei jie galėtų pagrįstai tikėtis skolininko įmonės likvidavimo atveju, nesvarbu, ar, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno skolininko aplinkybes, likviduojant būtų parduodamos turto dalys, ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, arba iki tokio lygio, kad jie atsidurtų prastesnėje padėtyje, nei jie galėtų pagrįstai tikėtis kito geriausio alternatyvaus scenarijaus atveju, jei restruktūrizavimo planas nebūtų patvirtintas. Tačiau jei planas yra patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju, turėtų būti daroma nuoroda į tokio scenarijaus atveju naudojamą apsaugos mechanizmą. Kai valstybės narės yra pasirinkusios įvertinti skolininką kaip veikiantį verslą, nustatant veikiančio verslo vertę atsižvelgiama į skolininko verslą ilguoju laikotarpiu, o ne į likvidacinę vertę. Veikiančio verslo vertė paprastai yra didesnė nei likvidacinė vertė, nes ji grindžiama prielaida, kad įmonė tęsia veiklą su mažiausiai įmanomais sutrikimais, išlaiko finansinių kreditorių, akcininkų ir klientų pasitikėjimą, toliau gauna pajamas ir riboja poveikį darbuotojams;
- (50) nors teisminė ar administracinė institucija turėtų nagrinėti, ar laikomasi kreditorių interesų kriterijaus, tik jei restruktūrizavimo planas ginčijamas tuo pagrindu, kad būtų išvengta vertinimo kiekvienu atveju, valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad kitos patvirtinimo sąlygos gali būti nagrinėjamos *ex officio*. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti papildomų sąlygų, kurių būtina laikytis, kad restruktūrizavimo planas būtų patvirtintas, pavyzdžiui, kad dalininkai būtų tinkamai apsaugoti. Teisminės ar administracinės institucijos turėtų galėti atsisakyti patvirtinti restruktūrizavimo planus, kurie neturi pagrįstų perspektyvų užkirsti kelią skolininko nemokumui arba užtikrinti įmonės gyvybingumą. Tačiau valstybės narės neturėtų užtikrinti, kad toks vertinimas būtų atliekamas *ex officio*;
- (51) pranešimas visoms paveiktoms šalims turėtų būti viena iš restruktūrizavimo plano patvirtinimo sąlygų. Valstybės narės turėtų galėti apibrėžti pranešimo formą ir laiką, numatyti laiką, kada tai turi būti padaryta, taip pat nustatyti nežinomų reikalavimų tvarkymo nuostatas susijusias su pranešimu. Jos taip pat turėtų galėti numatyti, kad nepaveiktos šalys turi būti informuotos apie restruktūrizavimo planą;
- (52) atitiktis kreditorių interesų kriterijui turėtų būti aiškinama taip, kad nė vienas prieštaraujantis kreditorius dėl restruktūrizavimo plano neatsidurtų blogesnėje padėtyje nei likvidavimo atveju, nepaisant to, ar likviduojant būtų parduodamos turto dalys, ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, arba kito geriausio alternatyvaus scenarijaus atveju, jei restruktūrizavimo planas nebūtų patvirtintas. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti vieną iš tų ribų įgyvendindamos kreditorių interesų kriterijų nacionalinėje teisėje. Šis kriterijus turėtų būti taikomas bet kuriuo atveju, kai planas turi būti patvirtintas, kad taptų privalomas prieštaraujantiems kreditoriams arba, tam tikrais atvejais, prieštaraujančioms kreditorių grupėms. Pritaikius kreditorių interesų kriterijų, kai valstybės instituciniai kreditoriai turi privilegijuotą statusą pagal nacionalinę teisę, valstybės narės galėtų numatyti, kad plane negali būti numatytas visiškas arba dalinis tų kreditorių reikalavimų panaikinimas;
- (53) restruktūrizavimo planas visada turėtų būti priimtas, jeigu reikiama dauguma kiekvienoje paveiktoje grupėje jam pritaria, tačiau teisminei arba administracinei institucijai turėtų būti įmanoma planą patvirtinti skolininko siūlymu arba skolininkui sutikus, net jei reikiama dauguma kiekvienoje paveiktoje grupėje jam nepritaria. Juridinio asmens atveju valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, ar restruktūrizavimo plano priėmimo arba patvirtinimo tikslu skolininkas turėtų būti suprantamas kaip juridinio asmens valdyba ar kaip tam tikra akcininkų arba dalininkų dauguma. Kad planas būtų patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju, jam turėtų pritari ti paveiktų šalių balsuojančių grupių dauguma. Bent viena iš šių grupių turėtų būti užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių grupė arba turėti pirmumą paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių grupės atžvilgiu;

- (54) turėtų būti įmanoma, kad balsuojančių grupių daugumai nepritariant restruktūrizavimo planui planas vis dėlto gali būti patvirtintas, jei jam pritaria bent viena paveikta arba žalą patirianti kreditorių grupė, kuri, įvertinus, kad skolininkas yra veikiantis verslas, gauna mokėjimą arba išlaiko bet kurį interesą, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, galėtų būti pagrįstai manoma, kad ji gautų mokėjimą ar išlaikytų bet kurį interesą, jei pagal nacionalinę teisę taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas. Tokiu atveju valstybės narės turėtų galėti padidinti planui patvirtinti reikiamų grupių skaičių, nebūtinai reikalaujant, kad visos šios grupės turėtų, įvertinus, kad skolininkas yra veikiantis verslas, gauti mokėjimą arba išsaugoti bet kurį interesą pagal nacionalinę teisę. Tačiau valstybės narės neturėtų reikalauti visų grupių sutikimo. Atitinkamai, kai yra tik dvi kreditorių grupės, bent jau vienos grupės sutikimas turėtų būti laikomas pakankamu, jeigu yra įvykdytos ir kitos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmo taikymo sąlygos. Žala kreditoriams turėtų reikšti, kad sumažėja jų reikalavimų vertė;
- (55) prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo taikymo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad siūlomu planu nebūtų nepagrįstai pažeidžiami prieštaraujančių paveiktų kreditorių grupių interesai ir valstybės narės tokioms prieštaraujančioms grupėms turėtų užtikrinti pakankamą apsaugą. Valstybės narės turėtų galėti apsaugoti prieštaraujančią paveiktą kreditorių grupę, užtikrindamos, kad ji būtų traktuojama bent jau taip pat palankiai, kaip ir bet kuri kita tos pačios pirmumo eilės grupė ir palankiau nei bet kuri po jos einanti paskesnės eilės grupė. Arba valstybės narės galėtų apsaugoti prieštaraujančią paveiktą kreditorių grupę užtikrindamos, kad tokia prieštaraujančia grupei būtų sumokama visa reikalavimų suma, jeigu paskesnės eilės grupės kreditoriai gauna išmoką ar išsaugo bet kurį interesą pagal restruktūrizavimo planą (absoliučios pirmenybės taisyklė). Valstybės narės turėtų galėti veikti savo nuožiūra įgyvendindamos visos reikalavimų sumos sumokėjimo koncepciją, be kita ko, kiek tai susiję su mokėjimo laiku, jei tik apsaugoma reikalavimo pagrindinė suma, o užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių atveju – įkaito vertė. Be to, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl lygiaverčių priemonių pasirinkimo, kuriomis galėtų būti patenkinamas visas pirminis reikalavimas;
- (56) valstybės narės turėtų galėti nukrypti nuo absoliučios pirmenybės taisyklės, pavyzdžiui, kai yra manoma esant teisinga, kad pagal planą dalininkai išsaugotų tam tikrus interesus, nors pirmesnės eilės grupei reikia sutikti su reikalavimų sumažinimu, arba kad pagrindiniams tiekėjams, kuriems taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas, sumokama taikant pirmumą pirmesnės eilės kreditorių grupių atžvilgiu. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti, kurį iš pirmiau nurodytų apsaugos mechanizmų jos įgyvendintų;
- (57) nors akcininkų arba kitų dalininkų teisėti interesai turėtų būti saugomi, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jie negalėtų nepagrįstai užkirsti kelio restruktūrizavimo planų, kurie leistų atstatyti skolininko gyvybingumą, priėmimui. To tikslo valstybės narės turėtų galėti siekti skirtingomis priemonėmis, pavyzdžiui, nesuteikdamos dalininkams teisės balsuoti dėl restruktūrizavimo plano ir nenustatydamos, kad restruktūrizavimo planas turi būti priimamas su sąlyga, kad jam pritarėtų pinigų negaunantys dalininkai, t. y. dalininkai, kurie, atlikus įmonės vertinimą, pagal įprastą likvidavimo prioritetų eiliškumą negautų jokios išmokos ar kitos naudos. Tačiau jei dalininkai turi teisę balsuoti dėl restruktūrizavimo plano, teisminė ar administracinė institucija, pasitelkus prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo taisyklės, turėtų galėti patvirtinti planą, nepaisant vienos ar kelių dalininkų grupių prieštaravimo. Iš valstybių narių, kurios neleidžia dalininkams balsuoti, neturėtų būti reikalaujama taikyti absoliučios pirmenybės taisyklę kreditorių ir dalininkų santykiams. Kiti galimi būdai, kuriais būtų užtikrinta, kad dalininkai nepagrįstai netrukdo restruktūrizavimo planų priėmimui, būtų užtikrinti, kad restruktūrizavimo priemonėms, kurios turi tiesioginį poveikį dalininkų teisėms ir kurios pagal bendrovių teisę turi būti patvirtintos visuotinio akcininkų susirinkimo, nebūtų taikomi nepagrįstai didelės daugumos reikalavimai ir kad dalininkai neturėtų kompetencijos restruktūrizavimo priemonių, kurios neturi tiesioginio poveikio jų teisėms, atžvilgiu;
- (58) kelių dalininkų grupių gali prireikti tuomet, jei yra kelių skirtingų rūšių akcijų paketai su skirtingomis teisėmis. MVĮ dalininkai, kurie nėra paprasti investuotojai, o įmonės savininkai, prisidedantys prie įmonės veiklos kitais būdais, pavyzdžiui, vadovavimo žiniomis, tokiomis sąlygomis galėtų neturėti akstino restruktūrizuotis. Todėl skolininkams, kurie yra MVĮ, prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymas turėtų likti neprivalomas;
- (59) restruktūrizavimo plane įgyvendinimo tikslais turėtų būti, numatytos galimybės MVĮ dalininkams teikti nepiniginę restruktūrizavimo pagalbą, remiantis, pvz., savo patirtimi, reputacija ar verslo ryšiais;

- (60) visais prevencinio restruktūrizavimo procedūrų etapais darbuotojams turėtų būti taikoma visa darbo teisėje numatyta apsauga. Visų pirma šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis darbuotojų teisėms, užtikrintoms Tarybos direktyvose 98/59/EB⁽¹²⁾ ir 2001/23/EB⁽¹³⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2002/14/EB⁽¹⁴⁾, 2008/94/EB⁽¹⁵⁾ ir 2009/38/EB⁽¹⁶⁾. Visiškai nedaromas poveikis pareigoms, susijusioms su darbuotojų informavimu ir konsultavimusi su jais pagal nacionalinę teisę, kuria perkeliama tos direktyvos. Tai apima pareigas informuoti darbuotojų atstovus ir konsultuotis su jais dėl sprendimo pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistema pagal Direktyvą 2002/14/EB;
- (61) darbuotojams ir jų atstovams turėtų būti suteikta informacijos apie siūlomą restruktūrizavimo planą tiek, kiek tai numatyta Sąjungos teisėje, kad jie galėtų nuodugniai įvertinti įvairius scenarijus. Be to, darbuotojai ir jų atstovai turėtų būti įtraukti tiek, kiek yra būtina, kad būtų įvykdyti Sąjungos teisėje nustatyti konsultavimosi reikalavimai. Kadangi būtina užtikrinti tinkamą darbuotojų apsaugos lygį, turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nepatenkintiems darbuotojų reikalavimams netaikytų atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, nesvarbu, ar šie reikalavimai atsirado prieš priimant sprendimą dėl sustabdymo, ar po to. Darbuotojų nepatenkintų reikalavimų vykdymo sustabdymas turėtų būti leidžiamas tik toms sumoms ir tokiu laikotarpiu, kurių atžvilgiu tų reikalavimų patenkinimas panašiu lygiu yra veiksmingai užtikrintas kitomis nacionalinėje teisėje numatytomis priemonėmis. Jeigu nacionalinė teisė numato garantijų įstaigų atsakomybės apribojimus, susijusius su garantijos laikotarpiu arba darbuotojams išmokama suma, darbuotojai turėtų galėti reikalauti likusios reikalavimo dalies įvykdymo iš darbdavio net ir sustabdymo laikotarpiu. Kitu atveju valstybės narės turėtų galėti darbuotojų reikalavimų neįtraukti į prevencinio restruktūrizavimo sistemos taikymo sritį ir numatyti jų apsaugą pagal nacionalinę teisę;
- (62) jei restruktūrizavimo plane numatytas dalies įmonės ar verslo perleidimas, darbuotojų teisės, kylančios iš darbo sutarties ar darbo santykių (visų pirma įskaitant teisę į darbo užmokestį), turėtų būti garantuojamos pagal Direktyvos 2001/23/EB 3 ir 4 straipsnius, nedarant poveikio specialiosioms taisyklėms, taikomoms nemokumo procedūrų atveju pagal tos direktyvos 5 straipsnį ir ypač tos direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytų galimybių atveju. Šia direktyva turėtų būti nedaromas poveikis Direktyvoje 2002/14/EB garantuojamoms teisėms, susijusioms su informavimu ir konsultavimusi, be kita ko, dėl sprendimų, kurie gali lemti esminius darbo organizavimo arba sutartinių santykių pasikeitimus, siekiant susitarimo dėl tokių sprendimų. Be to, darbuotojams, kurių reikalavimams daro poveikį restruktūrizavimo planas, šia direktyva turėtų būti suteikta teisė dėl jo balsuoti. Balsavimo dėl restruktūrizavimo plano tikslais valstybės narės turėtų galėti nuspręsti darbuotojus priskirti grupei, kuri būtų atskira nuo kitų kreditorių grupių;
- (63) sprendimą dėl verslo vertinimo taikant likvidavimo scenarijų arba taikant kitą geriausią alternatyvų scenarijų, jei restruktūrizavimo planas nebuvo patvirtintas, teisminės ar administracinės institucijos turėtų priimti, tik jei prieštaraujanti paveikta šalis restruktūrizavimo planą užginčija. Tai valstybėms narėms neturėtų trukdyti atlikti vertinimus kitame kontekste pagal nacionalinę teisę. Tačiau turėtų būti sudaryta galimybė, kad tokiu sprendimu taip pat būtų patvirtinamas eksperto atliktas vertinimas arba skolininko ar kitos šalies ankstesniame proceso etape pateiktas vertinimas. Jei yra priimtas sprendimas atlikti vertinimą, valstybės narės turėtų galėti numatyti nuo civilinio proceso teisės atskiras specialias taisykles dėl vertinimo restruktūrizavimo atvejais, siekiant užtikrinti, kad toks vertinimas būtų atliktas operatyviai. Jokia šios direktyvos nuostata nedaromas poveikis pagal nacionalinę teisę numatytoms taisyklėms dėl įrodinėjimo pareigos, taikomoms vertinimo atveju;
- (64) restruktūrizavimo planas turėtų įpareigojantį poveikį tik toms paveiktoms šalims, kurios dalyvavo tą planą priimant. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti kreditoriaus dalyvavimo pasekmes, be kita ko, nežinomų kreditorių arba būsimų reikalavimų kreditorių atveju. Pavyzdžiui, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kaip elgtis su kreditoriais, kuriems buvo tinkamai pranešta, tačiau kurie procedūrose nedalyvavo;

⁽¹²⁾ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/59/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo (OL L 225, 1998 8 12, p. 16).

⁽¹³⁾ 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001 3 22, p. 16).

⁽¹⁴⁾ 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002 3 23, p. 29).

⁽¹⁵⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/94/EB dėl darbuotojų apsaugos jų darbdaviui tapus nemokiam (OL L 283, 2008 10 28, p. 36).

⁽¹⁶⁾ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL L 122, 2009 5 16, p. 28).

- (65) suinteresuotosios paveiktos šalys turėtų turėti galimybę apskųsti administracinės institucijos priimtą sprendimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo. Valstybės narės taip pat turėtų galėti numatyti teisę pasirinkti, ar apskųsti teisminės institucijos priimtą sprendimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo. Tačiau siekiant užtikrinti plano veiksmingumą, sumažinti netikrumą ir išvengti nepateisinamo delsimo, apskundimas paprastai neturėtų sustabdyti restruktūrizavimo plano vykdymo ir neturėtų užkirsti kelio jo įgyvendinimui. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti ir apriboti apskundimo pagrindus. Jei dėl plano patvirtinimo sprendimo pateikiamas skundas, valstybės narės turėtų galėti leisti teisminei institucijai priimti preliminarų sprendimą arba supaprastintą sprendimą, kuriuo plano vykdymas ir įgyvendinimas apsaugomi nuo nagrinėjamo skundo patenkinimo pasekmių. Jei skundas patenkinamas, teisminė arba administracinė institucija, kaip alternatyvą plano anuliavimui, turėtų galėti apsvastyti plano pakeitimą, jei valstybės narės numato tokią galimybę, taip pat plano patvirtinimą be pakeitimų. Turėtų būti sudaryta galimybė plano pakeitimus šalims pateikti ar balsuoti savo iniciatyva arba teisminės institucijos prašymu. Be to, valstybės narės galėtų numatyti kompensaciją šalies, kurios skundas patenkinamas, patirtiems piniginiams nuostoliams padengti. Tais atvejais, jei teisminė institucija nusprendžia, kad skundas turi stabdomąjį poveikį, nacionalinėje teisėje turėtų būti numatytos galimybės nuspręsti dėl galimo naujo sustabdymo laikotarpio arba sustabdymo laikotarpio pratęsimo;
- (66) restruktūrizavimo plano sėkmė dažnai priklauso nuo to, ar skolininkui suteikiama finansinė parama, pirma, verslui vykdyti per derybas dėl restruktūrizavimo ir, antra, restruktūrizavimo planui įgyvendinti, kai jis patvirtinamas. Finansinė parama turėtų būti suprantama plačiąja prasme, kaip apimanti lėšų ar trečiosios šalies garantijų, taip pat atsargų, inventoriaus, žaliavų ir komunalinių paslaugų suteikimą, pavyzdžiui, suteikiant skolininkui ilgesnį gražinimo laikotarpį. Todėl vykdant vėlesnes nemokumo procedūras neturėtų būti leidžiama pareikšti ieškinių dėl tarpinio finansavimo ir naujo finansavimo priemonių pripažinimo niekinėmis, nuginčijamomis ar nevykdytinomis, nes kenktų visiems kreditoriams;
- (67) nacionaliniai nemokumo teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė pareikšti ieškinį dėl tarpinio ir naujo finansavimo priemonių negaliojimo, arba numatyta, kad naujiems skolintojams gali būti taikomos civilinės, administracinės ar baudžiamosios sankcijos už finansinių sunkumų patiriančių skolininkų kreditavimą, galėtų kelti pavojų finansavimo galimybėmis, kurios yra būtinos, kad derybos dėl restruktūrizavimo plano ir jo įgyvendinimas būtų sėkmingi. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis kitiems pagrindams paskelbti naujo ar tarpinio finansavimo priemonės niekinėmis, nuginčijamomis ar nevykdytinomis arba taikyti civilinę, baudžiamąją ar administracinę atsakomybę tokio finansavimo teikėjams, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje. Tokie kiti pagrindai galėtų, be kita ko, būti sukčiavimas, piktnaudžiavimas, tam tikri santykiai tarp šalių, kurie galėtų būti siejami su interesų konflikto situacijos buvimu, kaip, pavyzdžiui, tuo atveju, kai įvykdomi sandoriai tarp susijusių šalių arba tarp akcininkų ir bendrovės, ir sandoriai, kai šalis gauna naudos arba įkaitą, nors neturi į tai teisės sandorio metu arba dėl jo atlikimo būdo;
- (68) pratęsus tarpinio finansavimo priemonių taikymą šalys nežino, ar restruktūrizavimo planas bus galiausiai patvirtintas. Todėl iš valstybių narių neturėtų būti reikalaujama riboti tarpinio finansavimo priemonių apsaugos ir taikyti ją tik tuomet, kai planą priima kreditoriai arba jis patvirtinamas teisminės ar administracinės institucijos. Siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo, apsauga turėtų būti taikoma tik toms finansavimo priemonėms, kurios yra pagrįstai ir nedelsiant reikalingos, kad skolininko įmonė galėtų tęsti veiklą ar išlikti arba kad iki to plano patvirtinimo būtų išsaugota ar padidinta tos įmonės vertė. Be to, šia direktyva valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti *ex ante* kontrolės mechanizmą tarpinio finansavimo priemonėms. Valstybės narės turėtų galėti riboti apsaugą naujo finansavimo priemonėms tik tiems atvejams, kai planą patvirtina teisminė ar administracinė institucija, o tarpinio finansavimo priemonėms – kai joms taikoma *ex ante* kontrolė. *Ex ante* kontrolės mechanizmą tarpinio finansavimo priemonėms arba kitiems sandoriams galėtų taikyti restruktūrizavimo srities specialistas, kreditorių komitetas arba teisminė ar administracinė institucija. Apsauga nuo ieškinių dėl pripažinimo negaliojančiais ir apsauga nuo asmeninės atsakomybės yra būtinosios garantijos, kurios turėtų būti suteikiamos tarpinio finansavimo ir naujo finansavimo priemonėms. Tačiau norint motyvuoti naujus skolintojus imtis didesnės rizikos investuoti į gyvybingą, tačiau finansinių sunkumų patiriantį skolininką, galėtų pririekti papildomų paskatų, pavyzdžiui, vėlesnėse nemokumo procedūrose suteikti tokiam finansavimui prioritetą bent jau neužtikrintų reikalavimų atžvilgiu;

- (69) siekiant diegti tradiciją, kuria skatinamas ankstyvas prevencinis restruktūrizavimas, pageidautina, kad sandoriams, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi deryboms dėl restruktūrizavimo plano arba jo įgyvendinimui, taip pat būtų suteikta apsauga nuo ieškinių dėl jų pripažinimo negaliojančiais vykdant vėlesnes nemokumo procedūras. Spręsdamos dėl išlaidų ir mokesčių pagrįstumo ir neatidėliotino reikalingumo teisminės arba administracinės institucijos turėtų galėti, pavyzdžiui, atsižvelgti į paveiktoms šalims, kreditorių komitetui, restruktūrizavimo srities specialistui arba pačiai teisminei ar administracinei institucijai pateiktus planus ir sąmatas. Šiuo tikslu valstybės narės taip pat turėtų galėti reikalauti, kad skolininkai pateiktų ir atnaujintų atitinkamas sąmatas. Tokia apsauga turėtų padidinti tikrumą dėl sandorių su įmonėmis, kurios, kaip žinoma, patiria finansinių sunkumų, ir išsklaidyti kreditorių ir investuotojų baimę, kad nesėkmingo restruktūrizavimo atveju visi tokie sandoriai galėtų būti paskelbti negaliojančiais. Valstybės narės turėtų galėti numatyti tam tikrą laiko momentą iki prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradžios ir atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo suteikimo, nuo kurio su restruktūrizavimo planu susijusių derybų, priėmimo, patvirtinimo arba profesionalių konsultacijų mokesčiams ir išlaidoms būtų taikoma apsauga nuo ieškinių dėl pripažinimo negaliojančiais. Kitų mokėjimų ir išmokų atveju ir darbuotojų darbo užmokesčio apsaugos atveju toks pradžios laikas taip pat galėtų būti sustabdymo suteikimas arba prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradėjimas;
- (70) siekiant labiau skatinti prevencinį restruktūrizavimą, svarbu užtikrinti, kad direktoriai nebūtų atgrasomi nuo pagrįstų verslo sprendimų ar pagrįstos komercinės rizikos, ypač kai tokie veiksmai galėtų padidinti potencialiai gyvybingų įmonių restruktūrizavimo sėkmės tikimybę. Jeigu bendrovė patiria finansinių sunkumų, direktoriai turėtų imtis veiksmų, kad būtų sumažinti nuostoliai ir išvengta nemokumo, pavyzdžiui, kreiptis profesionalių konsultacijų, be kita ko, dėl restruktūrizavimo ir nemokumo, pavyzdžiui, pasinaudoti ankstyvojo perspėjimo priemonėmis, kai taikytina; apsaugoti bendrovės turtą siekiant kuo labiau padidinti vertę ir išvengti pagrindinio turto praradimo; atsižvelgiant į verslo struktūrą bei funkcijas įvertinti įmonės gyvybingumą ir sumažinti išlaidas; vengti sudaryti bendrovės vardu sandorius, kurie gali būti pripažinti negaliojančiais, nebent jie būtų pagrįsti tinkamais verslo sumetimais; tęsti komercinę veiklą, jei tai būtina tam, kad būtų kuo labiau padidinta įmonės kaip veikiančio verslo vertė; vesti derybas su kreditoriais ir vykdyti prevencinio restruktūrizavimo procedūras;
- (71) kai skolininkas yra arti nemokumo ribos, taip pat svarbu apsaugoti teisėtus kreditorių interesus nuo valdymo sprendimų, galinčių turėti poveikį skolininko turto sudėčiai, ypač jei dėl tų sprendimų galėtų dar labiau sumažėti turto, kurį galima naudoti restruktūrizavimui arba padalyti kreditoriams, vertė. Todėl tokiomis aplinkybėmis reikia užtikrinti, kad direktoriai privalo vengti bet kokių tyčinių arba itin neatsargių veiksmų, kuriais gaunama asmeninės naudos suinteresuotųjų subjektų sąskaita, ir vengti sudaryti sandorius už mažesnę nei rinkos kainą arba nesiimti veiksmų, kuriais vienam ar keliems suinteresuotiesiems subjektams būtų suteiktas nepagrįstas privalumas. Valstybės narės atitinkamas šios direktyvos nuostatas turėtų galėti įgyvendinti užtikrindamos, kad teisminės arba administracinės institucijos, vertindamos, ar direktorius turi būti laikomas atsakingu už pareigos rūpintis pažeidimus, atsižvelgtų į šioje direktyvoje nustatytas taisykles dėl direktorių pareigų. Šia direktyva neketinama nustatyti jokios skirtingų šalių, į kurių interesus reikia tinkamai atsižvelgti, hierarchijos. Tačiau valstybės narės turėtų galėti nuspręsti įvesti tokią hierarchiją. Šia direktyva turėtų būti nedaromas poveikis valstybių narių nacionalinėms taisyklėms dėl sprendimų priėmimo bendrovėse procesų;
- (72) verslininkams, kurie verčiasi prekyba, verslu, amatu ar nepriklausoma savarankiška profesine, gali kilti rizika tapti nemokiais. Skirtumai tarp valstybių narių dėl antrosios galimybės sąlygų galėtų skatinti per daug išsiskolinusius arba nemokius verslininkus persikelti į kitą valstybę narę, nei ta, kurioje jie yra įsisteigę šiuo metu, dėl ten taikomo trumpesnio skolų panaikinimo laikotarpio ar palankesnių skolų panaikinimo sąlygų, o tai didina teisinį netikrumą ir kreditorių, siekiančių savo reikalavimų patenkinimo, išlaidas. Be to, nemokumo padariniai, visų pirma socialinė stigma, teisinės pasekmės, kaip antai verslininkams taikomas draudimas pradėti veiklą ir ja toliau verstis, ir ilgalaikis negebėjimas grąžinti skolas, labai atgraso verslininkus nuo įmonės steigimo ar pasinaudojimo antrąja galimybe, nors ir įrodyta, kad nemokiais tapę verslininkai antrą kartą turi daugiau sėkmės galimybių;

- (73) todėl reikėtų imtis priemonių siekiant mažinti neigiamą pernelyg didelio išsiskolinimo arba nemokumo poveikį verslininkams, kurie yra fiziniai asmenys, visų pirma leidžiant po tam tikro laikotarpio taikyti visišką skolų panaikinimą ir apribojant sprendimų dėl draudimo verstis veikla, kurie priimami dėl pernelyg didelio skolininko išsiskolinimo arba nemokumo, galiojimo trukmę. Nemokumo sąvoka turėtų būti apibrėžta nacionalinėje teisėje ir galėtų apimti ir pernelyg didelį išsiskolinimą. Verslininko sąvoka pagal šią direktyvą neturėtų daryti poveikio bendrovės vadovų ar direktorių statusui, kuriam taikoma nacionalinė teisė. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kaip galima būtų gauti skolų panaikinimą, įskaitant galimybę reikalauti, kad skolininkas prašytų skolų panaikinimo;
- (74) valstybės narės turėtų galėti numatyti galimybę patikslinti nemokių verslininkų skolų grąžinimo prievoles, kai iš esmės pasikeičia jų finansinė padėtis, neatsižvelgiant į tai, ar ji pagerėja ar pablogėja. Šia direktyva neturėtų būti reikalaujama, kad skolų grąžinimo planui pritartų kreditorių dauguma. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad verslininkams skolų grąžinimo plano įgyvendinimo laikotarpiu nebūtų užkertamas kelias pradėti naują veiklą toje pačioje arba kitoje srityje;
- (75) skolas panaikinti turėtų būti galima taikant procedūras, kurios apima skolų grąžinimo planą, turto realizavimą ar abiejų priemonių derinimą. Įgyvendindamos tas taisykles valstybės narės turėtų galėti laisvai pasirinkti iš tų alternatyvų. Tuo atveju, jeigu pagal nacionalinę teisę galima naudotis daugiau nei viena skolų panaikinimo procedūra, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bent pagal vieną iš tų procedūrų nemokiems verslininkams būtų suteikta galimybė per ne ilgesnį nei trejų metų laikotarpį pasinaudoti visišku skolų panaikinimu. Jeigu taikoma procedūra, pagal kurią derinamas turto realizavimas ir skolų grąžinimo planas, skolų panaikinimo laikotarpis turėtų prasidėti ne vėliau kaip nuo tos dienos, kai teismas patvirtina skolų grąžinimo planą arba jis yra pradedamas įgyvendinti, pavyzdžiui, nuo pirmos įmokos pagal planą, tačiau gali prasidėti ir anksčiau, pavyzdžiui, kai priimamas sprendimas pradėti procedūrą;
- (76) taikant procedūras, į kurias neįtrauktas skolų grąžinimo planas, skolų panaikinimo laikotarpis turėtų prasidėti ne vėliau kaip nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo pradėti procedūrą arba nuo to momento, kai nustatomas nemokaus skolininko turtas. Apskaičiuodamos skolų panaikinimo laikotarpį pagal šią direktyvą valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad „procedūros pradėjimo“ sąvoka neapimtų preliminarinių priemonių, pavyzdžiui, išsaugojimo priemonių arba preliminaraus nemokumo specialisto skyrimo, išskyrus atvejus, kai tokiomis priemonėmis sudaromos sąlygos realizuoti turtą, be kita ko, perduoti turtą ir jį padalyti kreditoriams. Nemokaus skolininko turtui nustatyti nebūtinai reikalingas teisminės ar administracinės institucijos oficialus sprendimas arba patvirtinimas, jeigu tokio sprendimo nėra reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ir galėtų užtekti pateikti turto ir išipareigojimų inventorinį aprašą;
- (77) jeigu vykdant skolų panaikinimo procedūrą reikia realizuoti verslininko turtą, valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti, kad prašymas dėl skolų panaikinimo būtų nagrinėjamas atskirai nuo turto realizavimo, jeigu toks prašymas yra skolų panaikinimo procedūros pagal šią direktyvą neatskirama dalis. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl taisyklių dėl įrodinėjimo pareigos, kad būtų galima panaikinti skolas; tai reiškia, kad pagal įstatymą turėtų būti galima reikalauti, jog verslininkai įrodytų, kad jie įvykdė savo prievoles;
- (78) visiškas skolų panaikinimas arba draudimų verstis veikla atšaukimas po ne ilgesnio nei trejų metų laikotarpio ne visais atvejais yra tinkamas, todėl gali reikėti nustatyti nuo šios taisyklės nukrypti leidžiančios nuostatos, kurios būtų tinkamai pagrįstos nacionalinėje teisėje nustatytais priežastimis. Pavyzdžiui, tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti nustatomos tais atvejais, kai skolininkas yra nesąžiningas arba veikė piktnaudžiaudamas. Jei pagal nacionalinę teisę verslininkai negali pasinaudoti sąžiningumo ir geros valios prezumpcija, įrodinėjimo pareiga dėl sąžiningumo ir geros valios neturėtų būti bereikalingai sunki ar sudėtinga, jiems siekiant pradėti procedūrą;

- (79) nustatant, ar verslininkas buvo nesąžiningas, teisminės arba administracinės institucijos galėtų atsižvelgti į tokias aplinkybes kaip skolos pobūdis ir dydis, jos atsiradimo laikas, verslininko pastangos ją gražinti ir laikytis teisinių prievolių, įskaitant viešojo licencijavimo reikalavimus ir būtinybę vesti teisingą buhalteriją, verslininko mėginimai išvengti kreditorių reikalavimų, pareigų vykdymas kylant nemokumo tikimybei, kurias priklauso vykdyti verslininkais esantiems bendrovių direktoriams, ir Sąjungos ir nacionalinės konkurencijos ir darbo teisės laikymasis. Taip pat turėtų būti galima nustatyti nukrypti leidžiančias nuostatas, kai verslininkas nesilaikė tam tikrų teisinių prievolių, įskaitant prievolės užtikrinti didžiausią įmanomą skolų gražinimą kreditoriams, kurios gali būti nustatytos kaip bendra prievolė generuoti pajamas ar turtą. Be to, turėtų būti galima nustatyti konkrečias nukrypti leidžiančias nuostatas, kai jos yra būtinos norint užtikrinti skolininko teisių ir vieno ar kelių kreditorių teisių pusiausvyrą, pavyzdžiui, kai kreditorius yra fizinis asmuo, kuriam reikia daugiau apsaugos nei skolininkui;
- (80) nukrypti leidžianti nuostata taip pat galėtų būti pateisinama, jei skolų panaikinimo procedūros išlaidos, įskaitant teisminių ir administracinių institucijų bei specialistų imamus mokesčius, nėra padengiamos. Valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad su tuo panaikinimu susijusios lengvatos gali būti atšauktos tais atvejais, kai, pavyzdžiui, skolininko finansinė padėtis gerokai pagerėja dėl nenumatytų aplinkybių, kaip antai laimėjus loterijoje arba dėl paveldėjimo ar dovanojimo įgijus turto. Valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti papildomų nukrypti leidžiančių nuostatų aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis ir esant tinkamam pagrindimui;
- (81) esant tinkamai pagrįstai priežasčiai pagal nacionalinę teisę, galėtų būti tikslinga apriboti skolų panaikinimo galimybę tam tikrų skolų kategorijų atveju. Valstybėms narėms turėtų būti galima neleisti pasinaudoti skolų panaikinimo galimybe užtikrintų skolų atveju tik iki nacionalinėje teisėje nustatytos įkaito vertės, o likusi skolos dalis turėtų būti laikoma neužtikrinta skola. Valstybės narės turėtų galėti neįtraukti kitų kategorijų skolų, kai tai tinkamai pagrįsta;
- (82) valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kad teisminės arba administracinės institucijos gali tikrinti *ex officio* arba gavus asmens, turinčio teisėtą interesą, prašymą, ar verslininkai įvykdė sąlygas, kurios būtinos norint pasinaudoti visiško skolos panaikinimo galimybe;
- (83) jei buvo atsisakyta verslininkui išduoti leidimą arba licenciją verstis tam tikru amatu, verslu, prekyba ar profesine veikla arba toks leidimas ar licencija buvo panaikinti priėmus sprendimą dėl draudimo verstis veikla, šia direktyva valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias reikalauti, kad verslininkas pateiktų prašymą dėl naujo leidimo arba licencijos išdavimo pasibaigus draudimo verstis veikla laikotarpiui. Tais atvejais, kai valstybės narės institucija priima sprendimą dėl kokios nors ypatingai prižiūrimos veiklos, ji taip pat turėtų galėti atsižvelgti į tai, kad nemokiam verslininkui buvo suteiktas skolų panaikinimas pagal šią direktyvą net po draudimo verstis veikla laikotarpio pabaigos;
- (84) asmeninės ir profesinės skolos, kurių negalima pagrįstai atskirti, pavyzdžiui, kai tam tikras turtas naudojamas verslininkui vykdant profesinę veiklą ir už jos ribų, turėtų būti nagrinėjamos taikant vieną procedūrą. Jei valstybės narės nustato, kad tokioms skoloms taikomos skirtingos nemokumo procedūros, reikalingas tų procedūrų koordinavimas. Šia direktyva turėtų būti nedaromas poveikis valstybių narių galimybei pasirinkti visas verslininko skolas nagrinėti taikant vieną procedūrą. Valstybėms narėms, kuriose verslininkams nemokumo procedūrų metu leidžiama toliau vykdyti savo veiklą savo pačių sąskaita, neturėtų būti kliudoma nustatyti, kad tokiems verslininkams gali būti taikoma nauja nemokumo procedūra, jei toks tęsiamas verslas tampa nemokiu;
- (85) būtina išlaikyti ir padidinti procedūrų skaidrumą ir nuspėjamumą, kad jos padėtų išsaugoti įmones ir suteikti verslininkams antrąją galimybę arba leistų veiksmingai likviduoti negyvybingas įmones. Be to, reikia trumpinti pernelyg ilgas nemokumo procedūras daugelyje valstybių narių, nes jos lemia kreditorių ir investuotojų teisinį netikrumą ir žemus reikalavimų patenkinimo lygius. Galiausiai, atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2015/848 nustatytus tvirtesnio teismų ir nemokumo specialistų bendradarbiavimo tarpvalstybinėse bylose mechanizmus, visoje Sąjungoje reikia užtikrinti panašų aukštą visų procese dalyvaujančių subjektų profesinį lygį. Kad būtų pasiekta tų tikslų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisminių ir administracinių institucijų darbuotojai, kurie dirba su prevencinio restruktūrizavimo ir skolų panaikinimo procedūromis, būtų tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją. Toks pasirengimas ir kompetencija galėtų būti įgyti ir einant teisminės ar administracinės institucijos darbuotojo pareigas arba, prieš paskyrimą į tokias pareigas, vykdant kitokią susijusią profesinę veiklą;

- (86) toks pasirengimas ir kompetencija turėtų leisti veiksmingai priimti sprendimus, galinčius turėti didelių ekonominių ir socialinių padarinių, ir tai neturėtų reikšti, kad teisminių institucijų atstovai turi spręsti vien tik restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo klausimus. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūras būtų galima vykdyti veiksmingai ir sparčiai. Teisinio tikrumo ir procedūrų efektyvumo tikslų būtų veiksminga siekti sukūrus specializuotus teismus ar kolegijas arba paskyrus specializuotus teisėjus pagal nacionalinę teisę, taip pat sutelkus jurisdikciją tam tikrose teisminėse ar administracinėse institucijose, kurių skaičius būtų ribotas. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos reikalauti, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūroms būtų teikiamas pirmumas kitų procedūrų atžvilgiu;
- (87) valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad teisminių ar administracinių institucijų paskirti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo srities specialistai (toliau – specialistai) būtų: tinkamai parengti; paskiriami skaidriai, tinkamai atsižvelgiant į poreikį užtikrinti veiksmingas procedūras; jų veikla vykdoma užduotis būtų tinkamai prižiūrima ir kad šie specialistai savo funkcijas vykdytų sąžiningai. Svarbu, kad specialistai laikytųsi įprastų tokioms užduotims standartų, kaip profesinės atsakomybės draudimas. Tinkamas specialistų pasirengimas, kvalifikacijos ir kompetencija galėtų būti įgyti ir vykdoma profesinę veiklą. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos pačios teikti būtina mokymą, bet tai gali daryti, pavyzdžiui, profesinės asociacijos arba kitos įstaigos. Nemokumo specialistai, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2015/848, turėtų būti įtraukti į šios direktyvos taikymo sritį;
- (88) šia direktyva valstybėms narėms neužkertamas kelias nustatyti, kad skolininkas, kreditoriai arba kreditorių komitetas specialistus pasirenka iš teisminės ar administracinės institucijos iš anksto patvirtinto sąrašo ar grupės. Parenkant specialistą, skolininkui, kreditoriams arba kreditorių komitetui galėtų būti suteikta tam tikra diskrecija atsižvelgti į specialisto kompetenciją ir patirtį apskritai ir į su kiekvienu konkrečiu atveju susijusius poreikius. Skolininkams, kurie yra fiziniai asmenys, tokia pareiga galėtų būti visiškai netaikoma. Esant atvejams su tarpvalstybiniais elementais, skiriant specialistą turėtų būti atsižvelgiama, be kita ko, į specialisto gebėjimą vykdyti pareigas pagal Reglamentą (ES) 2015/848, palaikyti ryšius su kitų valstybių narių nemokumo specialistais ir teisminėmis bei administracinėmis institucijomis ir su jais bendradarbiauti, taip pat į jų žmogiškuosius ir administracinius išteklius užsiimti galimai sudėtingomis bylomis. Valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias specialistą parinkti taikant kitus atrankos metodus, pavyzdžiui, atsitiktinę atranką programine įranga, su sąlyga, kad užtikrinama, jog pasitelkiant tuos metodus yra deramai atsižvelgiama į specialisto patirtį ir kompetenciją. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl priemonių paprieštarauti specialisto atrankimui ar skyrimui arba paprašyti specialistą pakeisti, pavyzdžiui, per kreditorių komitetą;
- (89) specialistams turėtų būti taikomi priežiūros ir reguliavimo mechanizmai, kurie turėtų apimti veiksmingas priemones, kurių reikia imtis netinkamai savo pareigas atliekančių specialistų atskaitomybei užtikrinti: tokias priemones kaip specialistui mokamo mokesčio sumažinimas, jo pašalinimas iš specialistų, kurie gali būti skiriami nemokumo bylose, sąrašo ar grupės; ir, kai tikslinga, drausminės, administracinės arba baudžiamosios sankcijos. Tokiais priežiūros ir reguliavimo mechanizmais turėtų būti nedaromas poveikis nacionalinės teisės nuostatoms dėl civilinės atsakomybės už žalą dėl sutartinių ar nesutartinių prievolių nesilaikymo. Valstybių narių neturėtų būti reikalaujama steigti specialių institucijų ar įstaigų. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija apie specialistų priežiūrą vykdančias institucijas arba įstaigas būtų viešai prieinama. Informacijai pateikti pakanka nuorodos į, pavyzdžiui, teisminę ar administracinę instituciją. Iš esmės tokius standartus galima užtikrinti nekuriant naujų profesijų ar kvalifikacijų nacionalinėje teisėje. Valstybės narės turėtų galėti šias nuostatas dėl specialistų mokymo ir priežiūros taikyti ir kitiems specialistams, kuriems ši direktyva netaikoma. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos nustatyti, kad ginčams dėl specialistų darbo užmokesčio būtų teikiamas pirmumas kitų procedūrų atžvilgiu;
- (90) siekiant dar labiau sutrumpinti procedūrų trukmę, sudaryti palankesnes sąlygas kreditoriams veiksmingiau dalyvauti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose ir užtikrinti panašias sąlygas tarp kreditorių, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos Sąjungoje, valstybės narės turėtų nustatyti nuostatas, leidžiančias skolininkams, kreditoriams, specialistams ir teisminėms bei administracinėms institucijoms naudoti elektroninio ryšio priemones. Todėl turėtų būti sudaryta galimybė elektroninio ryšio būdu atlikti tokius procesinius veiksmus kaip kreditorių reikalavimų pateikimas, pranešimų kreditoriams siuntimas arba prieštaravimų ir skundų pateikimas. Valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad pranešimai kreditoriui gali būti siunčiami tik elektroniniu būdu tuo atveju, jeigu atitinkamas kreditorius anksčiau yra davęs sutikimą dėl elektroninių ryšių palaikymo;

- (91) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų šalys neturėtų būti įpareigosotos naudotis elektroninėmis ryšių priemonėmis, jeigu toks naudojimas nėra privalomas pagal nacionalinę teisę, nedarant poveikio valstybių narių galimybei nustatyti privalomą elektroninio dokumentų pateikimo ir įteikimo restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose sistemą. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti elektroninių ryšių priemones. Tarp tokių priemonių pavyzdžių galėtų būti tuo tikslu sukurta sistema tokių dokumentų elektroniniam perdavimui arba el. pašto naudojimas, nekludant valstybėms narėms įdiegti elektroninio perdavimo saugumo užtikrinimo funkcijas, pavyzdžiui, elektroninį parašą, arba tokias patikimumo užtikrinimo paslaugas kaip elektroninio registruoto pristatymo paslaugas, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014⁽¹⁷⁾;
- (92) šios direktyvos įgyvendinimo ir taikymo stebėsenos tikslais svarbu rinkti patikimus ir palyginamus duomenis apie restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų rezultatus. Todėl valstybės narės turėtų rinkti ir agreguoti duomenis, kurie būtų pakankamai išsamūs, kad būtų galima tiksliai įvertinti, kaip Direktyva veikia praktiškai, ir turėtų tuos duomenis pateikti Komisijai. Komisija, padedama komiteto, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁸⁾, turėtų nustatyti pateikimo formą, kuri naudojama tokiems duomenims perduoti Komisijai. Formoje turėtų būti numatytas procedūrų pagrindinių rezultatų, kurie yra bendri visoms valstybėms narėms, galutinis sąrašas. Pavyzdžiui, restruktūrizavimo procedūros atveju tarp tokių pagrindinių rezultatų galėtų būti: teismo tvirtinamas planas, teismo netvirtinamas planas, restruktūrizavimo procedūros, keičiamos likvidavimo procedūromis arba užbaigiamos, kadangi likvidavimo procedūros buvo pradėtos teismui dar nepatvirtinus plano. Valstybių narių neturėtų būti reikalaujama pateikti tų procedūrų, kurios baigiamos prieš imantis atitinkamų priemonių, suskirstymo pagal rezultatų tipus, tačiau vietoj to galėtų pateikti bendrą visų procedūrų, kurios paskelbtos nepriimtiniomis, yra atmetos arba atšauktos dar jų nepradėjus, skaičių;
- (93) pateikimo formoje turėtų būti pateikiamas parinkčių, į kurias valstybės narės galėtų atsižvelgti nustatydamos skolininko dydį, sąrašas, remiantis vienu ar keliais MVĮ ir didelių įmonių apibrėžties elementais, kurie yra bendri visoms valstybėms narėms. Sąrašas turėtų būti numatyta galimybė nustatyti skolininko dydį tik pagal darbuotojų skaičių. Formoje taip pat turėtų būti nustatyti vidutinių išlaidų ir vidutinių reikalavimų patenkinimo lygių elementai, apie kuriuos valstybės narės turėtų galėti savanoriškai rinkti duomenis; pateiktos gairės dėl elementų, į kuriuos būtų galima atsižvelgti, kai valstybės narės naudoja imčių metodą, pavyzdžiui, dėl imčių dydžių siekiant užtikrinti, kad jos būtų reprezentatyvios geografinio pasiskirstymo, skolininkų dydžio ir sektoriaus atžvilgiu; ir turėtų būti numatyta galimybė valstybėms narėms pateikti bet kokios papildomos informacijos, pavyzdžiui, apie visą skolininkų turto ir įsipareigojimų sumą;
- (94) finansų rinkų stabilumas labai priklauso nuo susitarimų dėl finansinio įkaito, visų pirma, kai įkaitas teikiamas dalyvaujant nurodytose sistemose arba centrinio banko operacijose ir kai įkaito vertė užtikrinama pagrindinėms sandorio šalims. Kadangi kaip garantinio įkaito pateiktų finansinių priemonių vertė gali labai kisti, itin svarbu jas realizuoti greitai, kol ši vertė nesumažėjo. Todėl direktyvų 98/26/EB⁽¹⁹⁾ ir 2002/47/EB⁽²⁰⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos turėtų būti taikomos, nepaisant šios direktyvos nuostatų. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas neturi poveikio užskaitos susitarimams, įskaitant baigiamąją užskaitą, net ir tada, kai jiems netaikomos direktyvos 98/26/EB, 2002/47/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, jei tokie susitarimai yra vykdytini pagal atitinkamos valstybės narės teisės aktus net išskėlus nemokumo bylą.

⁽¹⁷⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

⁽¹⁸⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmo taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽¹⁹⁾ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (OL L 166, 1998 6 11, p. 45).

⁽²⁰⁾ 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito (OL L 168, 2002 6 27, p. 43).

Tai galėtų liesti didelį skaičių pagrindinių susitarimų, kuriuos tiek ne finansų sandorio šalys, tiek finansų sandorio šalys plačiai naudoja finansų, energijos ir biržos prekių rinkose. Tokiais susitarimais sumažinama sisteminė rizika, visų pirma išvestinių finansinių priemonių rinkose. Todėl tokiems susitarimams galėtų būti netaikomi apribojimai, kurie nemokumo teisės aktais nustatomi sutartims, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė. Atitinkamai valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas neturi poveikio teisės aktų nustatytiems užskaitos, įskaitant baigiamąją užskaitą, susitarimams, kurie taikomi pradėjus taikyti nemokumo procedūras. Tačiau atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas turėtų būti taikomas sumai, kuri gaunama atlikus užskaitos, įskaitant baigiamąją užskaitą, susitarimų operaciją;

- (95) valstybės narės, kurios yra 2001 m. lapkričio 16 d. Keiptaune pasirašytos Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, ir jos protokolų šalys, turėtų galėti toliau laikytis savo esamų tarptautinių įsipareigojimų. Šios direktyvos nuostatos dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų turėtų būti taikomos su nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, reikalingomis siekiant užtikrinti, kad tų direktyvos nuostatų taikymas nedarytų poveikio tos konvencijos ir jos protokolų taikymui;
- (96) bendrovių teisė neturėtų kelti pavojaus veiksmingam restruktūrizavimo plano priėmimo ir įgyvendinimo procesui. Todėl valstybės narės turėtų galėti nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132⁽²¹⁾ nustatytų reikalavimų dėl pareigų sušaukti visuotinį susirinkimą ir pirmumo tvarka pasiūlyti akcijas esamiems akcininkams, tokia apimtimi ir tokį laikotarpį, kiek reikia užtikrinti, kad akcininkai nesužlugdytų restruktūrizavimo pastangų piktnaudžiaudami toje direktyvoje nustatytais teisėmis. Pavyzdžiui, valstybės narėms gali reikėti nukrypti nuo pareigos sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą arba nuo normalių laikotarpių tais atvejais, kai vadovybė turi imtis skubių veiksmų bendrovės turtui apsaugoti, pavyzdžiui, kreipdamasi dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, ir kai staigiai prarandama didelė pasirašytojo kapitalo dalis ir kyla nemokumo tikimybė. Nuo bendrovių teisės nukrypti leidžiančios nuostatos taip pat galėtų būti reikalingos, kai restruktūrizavimo plane numatoma išleisti naujų akcijų, kurios pirmumo tvarka galėtų būti pasiūlytos kreditoriams kaip skolų konvertavimas į nuosavybės vertybinius popierius, arba sumažinti pasirašytojo kapitalo sumą įmonės dalių perleidimo atveju. Tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų galioti ribotą laiką, t. y. tiek, kiek, valstybių narių nuomone, tokios nukrypti leidžiančios nuostatos yra būtinos prevencinio restruktūrizavimo sistemos nustatymui. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos nukrypti nuo bendrovių teisės taisyklių visiškai ar iš dalies neribotu arba ribotu laikotarpiu, jeigu jos užtikrina, kad jų bendrovių teisės reikalavimai nekelia pavojaus restruktūrizavimo proceso veiksmingumui, arba jeigu valstybės narės turi kitų, ne mažiau veiksmingų priemonių užtikrinti, kad akcininkai nepagrįstai nekludytų priimti arba įgyvendinti restruktūrizavimo planą, pagal kurį būtų atkurtas įmonės gyvybingumas. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės turėtų teikti ypač daug dėmesio nuostatų, susijusių su atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu ir restruktūrizavimo plano patvirtinimu, veiksmingumui – jis neturėtų pernelyg nukentėti dėl visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ar jų rezultatų. Todėl Direktyva (ES) 2017/1132 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista. Valstybės narės turėtų turėti tam tikrą diskreciją vertinant, kokių nukrypti leidžiančių nuostatų reikia pagal nacionalinę bendrovių teisę siekiant veiksmingai įgyvendinti šią direktyvą, ir taip pat turėtų galėti numatyti panašias Direktyvos (ES) 2017/1132 išimtis nemokumo bylų atveju, kurioms netaikoma ši direktyva, tačiau kuriose leidžiama imtis restruktūrizavimo priemonių;
- (97) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, reikalingi duomenų perdavimo formai nustatyti ir vėliau pakeisti. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (98) Komisija turėtų atlikti tyrimą siekiant įvertinti, ar būtina pateikti pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl nemokumo asmenų, kurie nevykdo prekybos, neužsiima verslu, amatu ar profesija ir kurie kaip vartotojai būdami sąžiningi laikinai arba galutinai negali sumokėti skolų suėjus terminui. Tokiu tyrimu turėtų būti nustatyta, ar tiems asmenims turi būti užtikrinta galimybė naudotis pagrindinėmis prekėmis ir paslaugomis, kad jie galėtų turėti deramas gyvenimo sąlygas;
- (99) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų⁽²²⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie savo perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;

⁽²¹⁾ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).

⁽²²⁾ OLC 369, 2011 12 17, p. 14.

(100) kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, nes dėl nacionalinių restruktūrizavimo ir nemokumo sistemų skirtumų ir toliau būtų sudaromos kliūtys laisvam kapitalo judėjimui ir įsisteigimo laisvei, tų tikslų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(101) 2017 m. birželio 7 d. Europos Centrinis Bankas pateikė savo nuomonę ⁽²³⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės dėl:

- a) prevencinio restruktūrizavimo sistemų, kuriomis gali naudotis finansinių sunkumų patiriantys skolininkai iškilus nemokumo tikimybei, siekiant užkirsti kelią nemokumui ir užtikrinti skolininko gyvybingumą;
- b) nemokių verslininkų skolų panaikinimo procedūrų ir
- c) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumo didinimo priemonių.

2. Ši direktyva netaikoma šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms procedūroms, susijusioms su skolininkais, kurie yra:

- a) draudimo įmonės ar perdraudimo įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose;
- b) kredito įstaigos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 punkte;
- c) investicinės įmonės ar kolektyvinio investavimo subjektai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose;
- d) pagrindinės sandorio šalys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 1 punkte;
- e) centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 909/2014 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- f) kitos finansų įstaigos ir subjektai, išvardyti Direktyvos 2014/59/ES 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje;
- g) viešojo sektoriaus institucijos pagal nacionalinę teisę ir
- h) fiziniai asmenys, kurie nėra verslininkai.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad ši direktyva netaikoma 1 dalyje nurodytoms procedūroms, susijusioms su skolininkais, kurie yra kiti finansines paslaugas teikiantys finansų subjektai nei tie, kurie yra nurodyti šio straipsnio 2 dalyje ir kuriems taikoma speciali tvarka, pagal kurią nacionalinės priežiūros ar pertvarkymo institucijos turi plataus masto įsikišimo įgaliojimus, panašius į tuos, kurie nustatyti Sąjungos ir nacionalinėje teisėje 2 dalies nurodytiems finansų subjektams. Valstybės narės praneša Komisijai apie tą specialią tvarką.

4. Valstybės narės gali išplėsti 1 dalies b punkte nurodytų procedūrų taikymo sritį, įtraukdamos į ją ir nemokius fizinius asmenis, kurie nėra verslininkai.

Valstybės narės gali 1 dalies a punktą taikyti tik juridiniams asmenims.

⁽²³⁾ OLC 236, 2017 7 21, p. 2.

5. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalies a punkte nurodytos prevencinio restruktūrizavimo sistemos neapima toliau nurodytų reikalavimų arba nedaro jiems poveikio:

- a) esamų arba buvusių darbuotojų esamų ir būsimų reikalavimų;
- b) iš šeimos santykių, giminystės, santuokos arba svainystės kylančių išlaikymo reikalavimų; arba
- c) reikalavimų, kurie kyla dėl skolininko deliktinės atsakomybės.

6. Valstybės narės užtikrina, kad prevencinio restruktūrizavimo sistemos neturėtų poveikio sukauptoms teisėms į profesinių pensijų išmokas.

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) restruktūrizavimas – priemonės, kuriomis siekiama restruktūrizuoti skolininko verslą ir kurios apima skolininko turto ir įsipareigojimų arba bet kurios kitos skolininko kapitalo struktūros dalies sudėties, sąlygų ar struktūros pakeitimą, pavyzdžiui, turto ar verslo dalių pardavimą ir, kai tai nustatyta pagal nacionalinę teisę, įmonės kaip veikiančio verslo pardavimą, taip pat visus būtinus veiklos pokyčius arba šių elementų derinį;
- 2) paveiktos šalys – kreditoriai, įskaitant, kai taikytina pagal nacionalinę teisę, darbuotojus, arba kreditorių grupės ir, kai taikytina pagal nacionalinę teisę, dalininkai, kurių atitinkamai reikalavimams arba interesams restruktūrizavimo planas daro tiesioginį poveikį;
- 3) dalininkas – asmuo, turintis skolininko nuosavybės arba skolininko verslo dalį, įskaitant akcininką tiek, kiek tas asmuo nėra kreditorius;
- 4) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas – kreditoriaus teisės užtikrinti reikalavimo skolininkui ir, jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, užtikrinimą teikiančiai trečiajai šaliai įvykdymo teismo, administracinio arba kito proceso kontekste laikinas sustabdymas arba teisės paimiti ar realizuoti skolininko turtą arba verslą be teismo laikinas sustabdymas teisminės arba administracinės institucijos nurodymu arba teisės aktų nustatyta tvarka;
- 5) sutartis, kurios vykdymo terminas dar nepasibaigė – skolininko ir vieno ar kelių kreditorių sutartis, pagal kurią šalys dar turi neįvykdytų prievolių tuo metu, kai suteikiamas arba taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas;
- 6) kreditorių interesų kriterijus – kriterijus, kuris tenkinamas, jeigu joks prieštaraujantis kreditorius dėl restruktūrizavimo plano negali atsidurti prastesnėje padėtyje nei būtų tuo atveju, jei pagal nacionalinę teisę būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas, nei likvidavimo atveju, neatsižvelgiant į tai, ar turtas parduodamas dalimis ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, nei kito geriausio alternatyvaus scenarijaus taikymo atveju, jei restruktūrizavimo planas nebuvo patvirtintas;
- 7) naujo finansavimo priemonės – esamo arba naujo kreditoriaus teikiama bet kokia nauja finansinė parama siekiant įgyvendinti restruktūrizavimo planą, kuri yra įtraukta į tą restruktūrizavimo planą;
- 8) tarpinio finansavimo priemonės – esamo ar naujo kreditoriaus teikiama bet kokia nauja finansinė parama, kuri apima bent finansinę paramą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo metu ir kuri yra pagrįsta bei nedelsiant reikalinga, kad skolininko įmonė galėtų tęsti veiklą arba būtų išsaugota ar padidinta tos įmonės vertė;
- 9) verslininkas – prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla besiverčiantis fizinis asmuo;
- 10) visiškas skolų panaikinimas – išieškojimo iš verslininkų jų panaikinamų skolų galimybės atėmimas arba pačių likusių panaikinamų skolų nurašymas pagal procedūrą, kuri gali apimti turto realizavimą arba skolų grąžinimo planą, arba abi šias priemones;
- 11) skolų grąžinimo planas – nustatytų sumų, kurias nurodytomis dienomis nemokus verslininkas moka kreditoriams, mokėjimų programa arba tam tikros verslininko disponuojamųjų pajamų dalies periodiniai pervedimai kreditoriams skolų panaikinimo laikotarpiu;

- 12) restruktūrizavimo srities specialistas – bet koks asmuo ar įstaiga, teisminės arba administracinės institucijos paskirti vykdyti visų pirma vieną ar kelias iš šių užduočių:
 - a) padėti skolininkui ar kreditoriams parengti restruktūrizavimo planą arba dėl jo derėtis;
 - b) prižiūrėti skolininko veiklą derybų dėl restruktūrizavimo plano laikotarpiu ir apie ją pranešti teisminei arba administracinei institucijai;
 - c) derybų laikotarpiu perimti dalinę skolininko turto arba reikalų kontrolę.
2. Šioje direktyvoje toliau nurodytos sąvokos yra suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos nacionalinėje teisėje:
 - a) nemokumas;
 - b) nemokumo tikimybė;
 - c) labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ).

3 straipsnis

Ankstyvasis perspėjimas ir galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai galėtų naudotis viena arba keliomis aiškiais ir skaidriomis ankstyvojo perspėjimo priemonėmis, kuriomis galima nustatyti aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti nemokumo tikimybė, ir kurios galėtų jiems pranešti, kad reikia nedelsiant imtis veiksmų.

Taikydamos pirmą pastraipą valstybės narės gali naudotis naujausiomis informacinėmis technologijomis pranešimams ir informacijai teikti.

2. Ankstyvojo perspėjimo priemonės gali apimti:

- a) įspėjimo mechanizmus, kai skolininkas nėra įvykdęs tam tikrų rūšių mokėjimų;
- b) viešųjų arba privačiųjų organizacijų konsultavimo paslaugas;
- c) paskatas, nustatytas nacionalinėje teisėje, skirtas svarbios informacijos apie skolininką turinčioms trečiosioms šalims, kaip antai apskaitininkams, mokesčių ir socialinės apsaugos institucijoms, kad skolininko dėmesys būtų atkreiptas į neigiamą tendenciją.

3. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai ir darbuotojų atstovai galėtų susipažinti su atitinkama naujausia informacija apie esamas ankstyvojo perspėjimo priemones, taip pat apie procedūras ir priemones, susijusias su restruktūrizavimu ir skolų panaikinimu.

4. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie galimybes naudotis ankstyvojo perspėjimo priemonėmis yra viešai prieinama internete ir kad ji yra lengvai prieinama ir pateikiama vartotojui patogiu būdu, visų pirma MVĮ.

5. Valstybės narės gali darbuotojų atstovams teikti paramą, reikalingą skolininko ekonominei situacijai įvertinti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PREVENGINIO RESTRUKTŪRIZAVIMO SISTEMOS

I SKYRIUS

Galimybė pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

4 straipsnis

Galimybė pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

1. Valstybės narės užtikrina, kad iškilus nemokumo tikimybei skolininkai galėtų pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistema, kuri leistų jiems restruktūrizuotis, siekiant užkirsti kelią nemokumui ir užtikrinti jų gyvybingumą, nedarant poveikio kitiems sprendimams vengiant nemokumo, tokiu būdu apsaugant darbo vietas ir išlaikant verslą.

2. Valstybės narės gali nustatyti, kad skolininkams, nuteistiems už šiurkščius apskaitos ar buhalterijos prievolių pažeidimus pagal nacionalinę teisę, prevencinio restruktūrizavimo sistema galima būtų pasinaudoti tik po to, kai tie skolininkai ėmėsi tinkamų priemonių, kad būtų pašalintos problemos, dėl kurių buvo priimtas nuosprendis, siekiant kreditoriams suteikti būtiną informaciją, kad jie galėtų priimti sprendimą derybų dėl restruktūrizavimo metu.

3. Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali toliau taikyti arba nustatyti gyvybingumo tikrinimą su sąlyga, kad tokio tikrinimo tikslas yra atskirti skolininkus, kurie neturi gyvybingumo perspektyvų, ir kad jį būtų galima atlikti nedarant žalos skolininko turtui.

4. Valstybės narės gali nustatyti apribojimus, kiek kartų per tam tikrą laikotarpį skolininkas gali pasinaudoti pagal šią direktyvą numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistema.

5. Šioje direktyvoje numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistemą gali sudaryti viena arba kelios procedūros, priemonės arba nuostatos; kai kurios iš jų gali būti taikomos neteisminiu būdu, nedarant poveikio jokioms kitoms restruktūrizavimo sistemoms pagal nacionalinę teisę.

Valstybės narės užtikrina, kad tokia restruktūrizavimo sistema skolininkams ir paveiktoms šalims būtų nuosekliai užtikrinamos teisės ir apsaugos priemonės, numatytos šioje antraštinėje dalyje.

6. Valstybės narės gali priimti nuostatas, kuriomis teisminių arba administracinių institucijų kišimasis į prevencinio restruktūrizavimo sistemas yra leidžiamas tik tada, kai tai būtina ir proporcinga, kartu užtikrinamos, kad būtų apsaugotos paveiktų šalių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teisės.

7. Šioje direktyvoje nustatytais prevencinio restruktūrizavimo sistemomis gali naudotis skolininkai, kurie dėl to pateikia prašymą.

8. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad skolininkui sutinkant prevencinio restruktūrizavimo sistemomis pagal šią direktyvą būtų galima pasinaudoti ir kreditorių bei darbuotojų atstovų prašymu. Valstybės narės gali tokį reikalavimą gauti skolininko pritarimą taikyti tik tais atvejais, kai skolininkai yra MVĮ.

2 SKYRIUS

Derybų dėl prevencinio restruktūrizavimo planų palengvinimas

5 straipsnis

Savo turtu disponuojantis skolininkas

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai, kurie taiko prevencinio restruktūrizavimo procedūras, ir toliau galėtų visiškai arba bent iš dalies kontroliuoti savo turtą ir kasdienės savo įmonės veiklos operacijas.

2. Kai būtina, teisminė arba administracinė institucija sprendimą dėl restruktūrizavimo srities specialisto paskyrimo priima kiekvienu atskiru atveju, išskyrus tam tikras aplinkybes, kai valstybės narės gali reikalauti kiekvienu atveju paskirti tokį specialistą privalomai.

3. Valstybės narės sudaro galimybes paskirti restruktūrizavimo srities specialistą, kuris padėtų skolininkui ir kreditoriams derėtis dėl plano ir jį rengti bent šiais atvejais:

- a) jei teisminė arba administracinė institucija nustato bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą pagal 6 straipsnio 3 dalį ir jei teisminė arba administracinė institucija nusprendžia, kad toks specialistas yra būtinas šalių interesams apsaugoti;
- b) jei restruktūrizavimo planą teisminė arba administracinė institucija turi patvirtinti taikydama prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymą, kaip nustatyta 11 straipsnyje; arba
- c) jei to prašo skolininkas arba kreditorių dauguma su sąlyga, kad pastaruoju atveju specialistui skirtas išlaidas padengia kreditoriai.

6 straipsnis

Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, taikant prevencinio restruktūrizavimo sistemą, skolininkai gali pasinaudoti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu siekiant remti derybas dėl restruktūrizavimo plano.

Valstybės narės gali numatyti, kad teisminės arba administracinės institucijos gali atsisakyti suteikti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, kai toks sustabdymas nėra būtinas arba kai juo nebūtų pasiekta pirmoje pastraipoje nurodyto tikslo.

2. Nedarant poveikio 4 ir 5 dalims, valstybės narės užtikrina, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas gali apimti visų rūšių reikalavimus, įskaitant užtikrintus reikalavimus ir pirmaeilius reikalavimus.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas gali būti bendras, taikomas visiems kreditoriams, arba gali būti ribotas, taikomas vienam ar keliems atskiriems kreditoriams arba vienai ar kelioms kreditorių kategorijoms.

Jei sustabdymas yra ribotas, jis taikomas tik kreditoriams, kuriems pagal nacionalinę teisę pranešta apie 1 dalyje nurodytas derybas dėl restruktūrizavimo plano arba apie sustabdymą.

4. Valstybės narės tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis gali atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo taikymo sričiai nepriskirti tam tikrų reikalavimų arba reikalavimų kategorijų, kai toks nepriskyrimas tinkamai pagrįstas ir kai:

a) nėra tikėtina, kad vykdymo užtikrinimas sukels pavojų įmonės restruktūrizavimui, arba

b) sustabdymas nepagrįstai pažeistų tų reikalavimų kreditorių interesus.

5. 2 dalis netaikoma darbuotojų reikalavimams.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali 2 dalį taikyti tokiems reikalavimams, jeigu valstybės narės užtikrina (ir tokiu mastu, koku užtikrina), kad taikant prevencinio restruktūrizavimo sistemas tokių reikalavimų patenkinimas garantuojamas užtikrinant panašų apsaugos lygį.

6. Pirminis atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis turi būti ne ilgesnis kaip keturi mėnesiai.

7. Nepaisant 6 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad teisminės arba administracinės institucijos skolininko, kreditoriaus arba, kai taikytina, restruktūrizavimo srities specialisto prašymu gali pratęsti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpį arba suteikti naują atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpį. Toks atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpio pratęsimas arba naujas laikotarpis suteikiamas tik jei, atsižvelgiant į aiškiai apibrėžtas aplinkybes, akivaizdu, kad toks pratęsimas arba naujas sustabdymo laikotarpis yra tinkamai pagrįstas, pavyzdžiui:

a) derantis dėl restruktūrizavimo plano padaryta tinkama pažanga;

b) pratęsus atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą nėra nepagrįstai pažeidžiamos paveiktų šalių teisės arba interesai arba

c) jei pagal nacionalinę teisę skolininkui dar neiškelta nemokumo byla, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu.

8. Visas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis, įskaitant pratęsimus ir atnaujinimus, negali būti ilgesnis kaip dvylika mėnesių.

Jeigu valstybės narės pasirenka šią direktyvą įgyvendinti taikydamos vieną arba kelias procedūras arba priemones, kurios neatitinka pranešimo sąlygų pagal Reglamento (ES) 2015/848 A priedą, visas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis taikant tokias procedūras apribojamas iki keturių mėnesių, jei ne daugiau kaip prieš tris mėnesius iki prašymo pradėti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pateikimo skolininko pagrindinių interesų vieta buvo perkelta į kitą valstybę narę.

9. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės arba administracinės institucijos galėtų panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą šiais atvejais:

a) sustabdymas nebeatitinka tikslo remti derybas dėl restruktūrizavimo plano, pavyzdžiui, jei paaiškėja, kad kreditoriai, kartu sudarantys dalį, pagal nacionalinę teisę galinčią užkirsti kelią restruktūrizavimo plano priėmimui, nepritaria tolesnėms deryboms;

b) to prašo skolininkas arba restruktūrizavimo srities specialistas;

- c) jei taip numatyta nacionalinėje teisėje – jei dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo yra arba būtų nepagrįstai pažeidžiami vieno ar kelių kreditorių arba vienos ar kelių kreditorių grupių interesai; arba
- d) jei taip numatyta nacionalinėje teisėje – jei sustabdymas tampa kreditoriaus nemokumo priežastimi.

Valstybės narės gali riboti pirmoje pastraipoje nustatytas galias panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą tais atvejais, kai kreditoriai neturėjo galimybės būti išklausti iki sustabdymo įsigaliojimo arba prieš teisminei arba administracinei institucijai pradžiant sustabdymo laikotarpį.

Valstybės narės gali numatyti trumpiausią laikotarpį, neviršijantį 6 dalyje nustatyto laikotarpio, per kurį atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas negali būti panaikintas.

7 straipsnis

Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo padariniai

1. Kai atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpiu skolininkui kyla nacionalinėje teisėje numatyta pareiga kreiptis dėl nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimu, ta pareiga suspenduojama iki to sustabdymo laikotarpio pabaigos.
2. Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas pagal 6 straipsnį iki sustabdymo laikotarpio pabaigos vieno ar kelių kreditorių prašymu sustabdo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimą.
3. Valstybės narės gali nukrypti nuo 1 ir 2 dalių tais atvejais, kai skolininkas negali sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad teisminė arba administracinė institucija galėtų nuspręsti išsaugoti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo daromą teigiamą poveikį, jeigu, atsižvelgiant į atvejo aplinkybes, nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimas neatitiktų kreditorių bendrojo intereso.
4. Valstybės narės numato taisykles, pagal kurias kreditoriams, kuriems taikomas sustabdymas, neleidžiama atsisakyti vykdyti esminių sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, arba jas nutraukti, anksčiau laiko užbaigti arba kitaip keisti skolininko nenaudai, skolų, kurios atsirado prieš sustabdymą tik dėl to, kad skolininkas jų nesumokėjo, atžvilgiu. Esminės sutartys, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, turi būti suprantamos kaip sutartys, kurios yra būtinos, kad įmonė galėtų tęsti kasdieninę veiklą, įskaitant tiekimo sutartis, ir dėl kurių nutraukimo skolininkas nebegalėtų vykdyti veiklos.

Pirma pastraipa nekludoma valstybėms narėms suteikti tokiems kreditoriams tinkamas apsaugos priemones, kad dėl tos pastraipos nebūtų nepagrįstai pažeisti tų kreditorių interesai.

Valstybės narės gali nustatyti, kad ši dalis būtų taikoma ir ne esminėms sutartims, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė.

5. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriams nebūtų leidžiama atsisakyti vykdyti sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, arba jas nutraukti, anksčiau laiko užbaigti arba kitaip keisti skolininko nenaudai remiantis sutarties nuostata, kurioje tokios priemonės numatytos, vien todėl, kad:
 - a) pateiktas prašymas pradėti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą;
 - b) pateiktas prašymas dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo;
 - c) pradėta prevencinio restruktūrizavimo procedūra arba
 - d) suteiktas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas.

6. Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas netaikomas užskaitos susitarimams, įskaitant baigiamosios užskaitos susitarimus, sudarytiems finansų, energijos ir biržos prekių rinkose, net ir tomis aplinkybėmis, kai 31 straipsnio 1 dalis netaikoma, jei tokie susitarimai yra vykdytini pagal nacionalinę nemokumo teisę. Tačiau sustabdymas taikomas tais atvejais, kai kreditorius siekia užtikrinti, kad būtų įvykdytas jo reikalavimas skolininko atžvilgiu, kylantis iš užskaitos susitarimo vykdymo.

Pirma pastraipa netaikoma prekių tiekimo, paslaugų teikimo arba energijos tiekimo sutartims, kurios reikalingos, kad skolininkas galėtų vykdyti veiklą, nebent tokios sutartys yra pozicijos, kuriomis prekiaujama biržoje arba kitoje rinkoje, t. y. tokios, kurios bet kuriuo metu gali būti pakeistos kitomis sutartimis dabartine rinkos verte.

7. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis pasibaigia, o restruktūrizavimo planas nėra priimtas, nemokumo procedūra, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, nebūtų pradėdama savaime, nebent yra tenkinamos kitos nacionalinėje teisėje nustatytos tokio pradėjimo sąlygos.

3 SKYRIUS

Restruktūrizavimo planai

8 straipsnis

Restruktūrizavimo planų turinys

1. Valstybės narės reikalauja, kad restruktūrizavimo planuose, pateikiamuose priimti pagal 9 straipsnį arba pateikiamuose teisminei arba administracinei institucijai patvirtinti pagal 10 straipsnį, būtų pateikta bent ši informacija:

- a) skolininko tapatybė;
- b) skolininko turtas ir išsipareigojimai restruktūrizavimo plano pateikimo metu, įskaitant turto vertę, skolininko ekonominės padėties ir darbuotojų padėties aprašymas ir skolininko sunkumų priežasčių ir masto aprašymas;
- c) paveiktos šalys, konkrečiai įvardijant kiekvieną šalį arba apibūdinant pagal skolų kategorijas pagal nacionalinę teisę, taip pat jų reikalavimai ar interesai, į kuriuos atsižvelgiama restruktūrizavimo plane;
- d) kai taikytina, grupės, į kurias paveiktos šalys yra suskirstytos restruktūrizavimo plano priėmimo tikslu, ir atitinkamos kiekvienos grupės reikalavimų ir interesų sumos;
- e) kai taikytina, šalys, konkrečiai įvardijant kiekvieną šalį arba apibūdinant pagal skolų kategorijas, vadovaujantis nacionaline teise, kurios nėra paveiktos restruktūrizavimo plano, kartu pateikiant priežasčių, dėl kurių siūloma jų nepaveikti, aprašymą;
- f) kai taikytina, restruktūrizavimo srities specialisto tapatybė;
- g) restruktūrizavimo plano sąlygos, visų pirma įskaitant:
 - i) bet kokias siūlomas restruktūrizavimo priemones, kaip nurodyta 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
 - ii) kai taikytina, bet kokių siūlomų restruktūrizavimo priemonių trukmę;
 - iii) informacijos teikimo ir konsultacijų su darbuotojų atstovais pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę sąlygas;
 - iv) kai taikytina, bendrus padarinius užimtumui, kaip antai dėl darbuotojų atleidimo, sutrumpinto darbo laiko ir pan.;
 - v) numatomus skolininko finansinius srautus, jei numatyta pagal nacionalinę teisę, ir
 - vi) naujo finansavimo priemones, kurių tikimasi pagal restruktūrizavimo planą, ir priežastis, kodėl jos būtinos tam planui įgyvendinti;
- h) motyvų pareiškimas, kuriame paaiškinama, kodėl galima pagrįstai tikėtis, kad restruktūrizavimo planas leis išvengti skolininko nemokumo ir užtikrinti jo verslo gyvybingumą, įskaitant būtinas išankstines sąlygas sėkmingam plano įgyvendinimui. Valstybės narės gali reikalauti, kad tą motyvų pareiškimą pateiktų arba patvirtintų išorės ekspertas arba restruktūrizavimo srities specialistas, jei toks specialistas paskiriamas.

2. Valstybės narės internete pateikia restruktūrizavimo planams rengti skirtus išsamius kontrolinius sąrašus, pritaikytus prie MVI poreikių. Tokie kontroliniai sąrašai turi apimti praktines rekomendacijas dėl to, kaip restruktūrizavimo planai turi būti rengiami pagal nacionalinę teisę.

Kontrolinis sąrašas paskelbiamas valstybės narės oficialia kalba arba kalbomis. Valstybės narės apsvarsto galimybę šį kontrolinį sąrašą paskelbti bent viena kita kalba, visų pirma tarptautiniame versle vartojama kalba.

9 straipsnis

Restruktūrizavimo planų priėmimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nepriklausomai nuo to, kas pateikia prašymą taikyti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pagal 4 straipsnį, skolininkai turi teisę pateikti restruktūrizavimo planus paveiktoms šalims priimti.

Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad kreditoriai ir restruktūrizavimo srities specialistai turi teisę pateikti restruktūrizavimo planus, ir kokioms sąlygomis jie tai gali padaryti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad paveiktos šalys turėtų teisę balsuoti dėl restruktūrizavimo plano priėmimo.

Šalys, kurioms restruktūrizavimo planas poveikio nedaro, neturi balsavimo teisių priimant tą planą.

3. Nepaisant 2 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad teisės balsuoti neturi:

- a) dalininkai;
- b) kreditoriai, kurių reikalavimai, taikant įprastą likvidavimo prioritetų eiliškumą, neturi pirmumo paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių reikalavimų atžvilgiu, arba
- c) bet kokia su skolininku arba skolininko įmone susijusi šalis, kurios atveju esama interesų konflikto pagal nacionalinę teisę.

4. Valstybės narės užtikrina, kad paveiktos šalys būtų išskirtos į atskiras grupes, kurios atspindėtų pakankamą intereso bendrumą, grindžiamą patikrinimais kriterijais, laikantis nacionalinės teisės. Mažų mažiausiai, kreditoriai, turintys užtikrintų ir neužtikrintų reikalavimų, turi būti išskirti į atskiras grupes restruktūrizavimo plano priėmimo tikslais.

Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad darbuotojų reikalavimai būtų nagrinėjami kaip atskira savarankiška grupė.

Valstybės narės gali nustatyti, kad skolininkai, kurie yra MVL, gali pasirinkti neišskirti paveiktų šalių į atskiras grupes.

Valstybės narės nustato tinkamas priemones, kuriomis užtikrinama, kad grupės būtų sudaromos tinkamai atsižvelgiant į pažeidžiamų kreditorių, kaip antai smulkieji tiekėjai, apsaugą.

5. Balsavimo teises ir grupių sudarymą teisminė arba administracinė institucija išnagrinėja tuomet, kai pateikiamas prašymas patvirtinti restruktūrizavimo planą.

Valstybės narės gali reikalauti, kad teisminė arba administracinė institucija balsavimo teises ir grupių sudarymą išnagrinėtų ir patvirtintų ankstesniame etape nei nurodytasis pirmoje dalyje.

6. Restruktūrizavimo planą paveiktos šalys priima, jei jų reikalavimų arba interesų suma vertine išraiška kiekvienoje grupėje sudaro daugumą. Be to, valstybės narės gali reikalauti, kad susidarytų kiekvienos grupės paveiktų šalių skaičiaus dauguma.

Valstybės narės nustato daugumos, reikalingos restruktūrizavimo planui priimti, dydžius. Ta dauguma turi būti ne didesnė nei 75 % reikalavimų arba interesų sumos vertine išraiška kiekvienoje grupėje arba, kai taikytina, kiekvienos grupės paveiktų šalių skaičiaus.

7. Nepaisant 2–6 dalių, valstybės narės gali nustatyti, kad vietoj oficialaus balsavimo dėl restruktūrizavimo plano priėmimo gali būti taikomas skolininko pasiūlytas susitarimas su reikalaujama dauguma.

10 straipsnis

Restruktūrizavimo planų patvirtinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad bent jau toliau išvardyti restruktūrizavimo planai šalims būtų privalomi su sąlyga, kad juos patvirtino teisminė arba administracinė institucija:

- a) restruktūrizavimo planai, turintys poveikį jiems prieštaraujančių paveiktų šalių reikalavimams arba interesams;
- b) restruktūrizavimo planai, kuriuose numatytos naujo finansavimo priemonės;
- c) restruktūrizavimo planai, susiję su daugiau kaip 25 % darbo vietų praradimu, jei toks praradimas leidžiamas pagal nacionalinę teisę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo plano patvirtinimo teisminėje arba administracinėje institucijoje sąlygos būtų aiškiai apibrėžtos ir apimtų bent šiuos reikalavimus:

- a) restruktūrizavimo planas yra priimtas laikantis 9 straipsnio;
- b) tai pačiai grupei priskirtiems kreditoriams, turintiems pakankamai bendro intereso, taikomos vienodos sąlygos, proporcingai jų reikalavimams;
- c) apie restruktūrizavimo planą laikantis nacionalinės teisės pranešta visoms paveiktoms šalims;
- d) kai esama prieštaraujančių kreditorių, restruktūrizavimo planas tenkina kreditorių interesų kriterijų;
- e) kai taikytina, visos naujo finansavimo priemonės yra būtinos restruktūrizavimo planui įgyvendinti ir nepagrįstai nepažeidžia kreditorių interesų.

Nagrinėti, ar laikomasi pirmos pastraipos d punkto, teisminė arba administracinė institucija turėtų tik jei restruktūrizavimo planas tuo pagrindu yra užginčijamas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės arba administracinės institucijos galėtų atsisakyti patvirtinti restruktūrizavimo planą tais atvejais, kai nėra pagrįstai tikimasi, kad tas planas leis išvengti skolininko nemokumo arba užtikrinti įmonės gyvybingumą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai restruktūrizavimo planas tampa privalomas tik jį patvirtinus teisminėje arba administracinėje institucijoje, sprendimas būtų priimamas veiksmingai, kad bylos nagrinėjimas vyktų sparčiai.

11 straipsnis

Prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo planą, kurio nepatvirtino paveiktos šalys, kaip numatyta 9 straipsnio 6 dalyje, kiekvienoje balsuojančioje grupėje, skolininko siūlymu arba skolininkui pritarus galėtų patvirtinti teisminė arba administracinė institucija ir kad tas planas taptų privalomas prieštaraujančioms balsuojančioms grupėms, jei restruktūrizavimo planas atitinka bent šias sąlygas:

- a) jis atitinka 10 straipsnio 2 ir 3 dalis;
- b) jį patvirtino:
 - i) paveiktų šalių balsuojančių grupių dauguma su sąlyga, kad bent viena tų grupių yra užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių grupė arba turi pirmumą paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių grupės atžvilgiu, arba, jei ši sąlyga nėra tenkinama;
 - ii) bent viena balsuojanti paveiktų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, žalą patiriančių šalių grupė, kuri nėra akcininkų grupė, arba bet kokia kita grupė, kuri, įvertinus skolininko kaip veikiančio verslo vertę, negautų jokio mokėjimo arba neišlaikytų jokio intereso, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, kurios atžvilgiu galėtų būti pagrįstai manoma, kad ji negautų jokio mokėjimo arba neišlaikytų jokio intereso, jei pagal nacionalinę teisę būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas;
- c) juo užtikrinama, kad prieštaraujančios balsuojančios paveiktų kreditorių grupės būtų traktuojamos bent jau taip pat palankiai kaip ir bet kuri kita tos pačios eilės grupė ir palankiau nei bet kuri paskesnės eilės grupė, ir
- d) nė viena paveiktų šalių grupė pagal restruktūrizavimo planą negali gauti ar išsaugoti sumos, kuri viršytų visą jos reikalavimų ar interesų sumą vertine išraiška.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali reikalavimą gauti skolininko pritarimą taikyti tik tais atvejais, kai skolininkai yra MVĮ.

Valstybės narės gali padidinti paveiktų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, žalą patiriančių šalių grupių mažiausią skaičių, kurio reikia, kad planas būtų patvirtintas, kaip nustatyta pirmos pastraipos b punkto ii papunktyje.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto, valstybės narės gali nustatyti, kad prieštaraujančios paveiktų kreditorių grupės reikalavimai būtų visiškai patenkinami tomis pačiomis arba lygiavertėmis priemonėmis, kai pagal restruktūrizavimo planą paskesnės eilės grupė turi teisę į bet koki mokėjimą arba teisę išlaikyti bet koki interesą.

Valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nuo pirmos pastraipos nukrypstančias nuostatas tais atvejais, kai jos yra būtinos tam, kad pasiektų restruktūrizavimo plano tikslus ir kai restruktūrizavimo planas nepagrįstai nepažeidžia jokių paveiktų šalių teisių ar interesų.

12 straipsnis

Dalininkai

1. Tais atvejais, kai valstybės narės nustato, kad dalininkams 9–11 straipsniai netaikomi, jos kitomis priemonėmis užtikrina, kad tiems dalininkams būtų neleidžiama nepagrįstai užkirsti kelią ar sudaryti kliūtis restruktūrizavimo plano priėmimui ir patvirtinimui.
2. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad dalininkams būtų neleidžiama nepagrįstai užkirsti kelią ar sudaryti kliūtis restruktūrizavimo plano įgyvendinimui.
3. Valstybės narės gali patikslinti tai, kas taikant šį straipsnį reiškia nepagrįstą ribojimą ar kliūčių sudarymą, kad būtų atsižvelgta, *inter alia*, į tai, ar skolininkas yra MVĮ ar didelė įmonė, ar siūlomos restruktūrizavimo priemonės daro poveikį dalininkų teisėms, į dalininko tipą, ar skolininkas yra juridinis ar fizinis asmuo ar partneriai bendrovėje turi ribotą ar neribotą atsakomybę.

13 straipsnis

Darbuotojai

1. Valstybės narės užtikrina kad prevencinio restruktūrizavimo sistema nedarytų poveikio individualioms ir kolektyvinėms darbuotojų teisėms pagal Sąjungos ir nacionalinę darbo teisę, kaip antai:
 - a) teisei į kolektyvines derybas ir kolektyvinius darbuotojų interesų gynimo veiksmus; ir
 - b) teisei į informaciją ir konsultacijas pagal Direktyvą 2002/14/EB ir Direktyvą 2009/38/EB, visų pirma į:
 - i) darbuotojų atstovų informavimą apie dabartinę ir galimą įmonės arba įstaigos veiklos raidą ir ekonominę padėtį, taip sudarant jiems galimybę išsakyti skolininkui susirūpinimą keliančius klausimus dėl verslo padėties ir dėl poreikio svarstyti galimybes taikyti restruktūrizavimo mechanizmus;
 - ii) darbuotojų atstovų informavimą apie bet kokią prevencinio restruktūrizavimo procedūrą, kuri galėtų daryti poveikį darbo sąlygoms, pavyzdžiui, darbuotojų galimybei atgauti savo darbo užmokestį ir bet kokias būsimas išmokas, įskaitant profesines pensijas;
 - iii) darbuotojų atstovų informavimą ir konsultavimąsi su jais dėl restruktūrizavimo planų prieš tuos planus pateikiant priėmimui pagal 9 straipsnį arba teisminės ar administracinės institucijos patvirtinimui pagal 10 straipsnį;
 - c) teisėms, užtikrinamoms direktyvomis 98/59/EB, 2001/23/EB ir 2008/94/EB.
2. Jeigu restruktūrizavimo planas apima priemones, dėl kurių keičiasi darbo organizavimas arba sutartiniai santykiai su darbuotojais, tos priemonės turi būti patvirtintos tų darbuotojų, jeigu toks patvirtinimas tokiais atvejais numatytas pagal nacionalinę teisę arba kolektyvines sutartis.

14 straipsnis

Teisminės arba administracinės institucijos atliekamas vertinimas

1. Teisminė arba administracinė institucija sprendimą dėl skolininko verslo vertinimo priima tik tais atvejais, kai prieštaraujanti paveikta šalis restruktūrizavimo planą užginčija tvirtindama, kad:
 - a) netenkinamas kreditorių interesų kriterijus pagal 2 straipsnio 1 dalies 6 punktą arba
 - b) pažeidžiamos 11 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje numatytos sąlygos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmui taikyti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimo dėl vertinimo priėmimo pagal 1 dalį tikslais teisminės arba administracinės institucijos galėtų paskirti arba išklausti tinkamos kvalifikacijos specialistus.
3. 1 dalies tikslais valstybės narės užtikrina, kad prieštaraujanti paveikta šalis galėtų teisminei arba administracinei institucijai, kurios prašoma patvirtinti restruktūrizavimo planą, pareikšti prieštaravimą.

Valstybės narės gali nustatyti, kad toks prieštaravimas gali būti pareiškiamas pateikiant skundą dėl sprendimo dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo.

15 straipsnis

Restruktūrizavimo planų poveikis

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės arba administracinės institucijos patvirtinti restruktūrizavimo planai būtų privalomi visoms paveiktoms šalims, įvardintoms ar apibūdintoms, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalies c punkte.
2. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo planas nedarytų poveikio kreditoriams, kurie pagal nacionalinę teisę nedalyvauja jį priimant.

16 straipsnis

Skundai

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kokie nacionalinėje teisėje numatyti skundai dėl teisminės institucijos priimto sprendimo patvirtinti arba atmesti restruktūrizavimo planą būtų pateikiami aukštesnės instancijos teisminei institucijai.

Valstybės narės užtikrina, kad skundai dėl administracinės institucijos priimto sprendimo patvirtinti arba atmesti restruktūrizavimo planą būtų pateikiami teisminei institucijai.

2. Skundai išnagrinėjami veiksmingai, kad procedūros vyktų sparčiai.
3. Skundas dėl sprendimo, kuriuo restruktūrizavimo planas patvirtintas, turi neturėti stabdomojo poveikio to plano vykdymui.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali nustatyti, kad teisminės institucijos, kai būtina ir tikslinga, gali sustabdyti restruktūrizavimo plano arba jo dalių vykdymą siekiant apsaugoti kurios nors šalies interesus.

4. Valstybės narės užtikrina, kad patenkinus skundą pagal 3 dalį, teisminė institucija galėtų:
 - a) restruktūrizavimo planą anuliuoti arba
 - b) restruktūrizavimo planą patvirtinti su pakeitimais, jeigu tai numatyta pagal nacionalinę teisę, arba jį patvirtinti nepakeistą.

Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai planas patvirtinamas pagal pirmos pastraipos b punktą, bet kuriai šaliai, kuri patyrė piniginių nuostolių ir kurios skundas buvo patenkintas, būtų skirta kompensacija.

4 SKYRIUS

Naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių bei kitų su restruktūrizavimu susijusių sandorių apsauga

17 straipsnis

Naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų užtikrinama derama naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių apsauga. Mažų mažiausiai, bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju:
 - a) naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonės negali būti paskelbiamos niekinėmis, nugincijamomis ar nevykdytinomis ir

- b) tokį finansavimą teikiantiems subjektams negali būti taikomos civilinės, administracinės ar baudžiamosios sankcijos, motyvuojant tuo, kad toks finansavimas kenktų visiems kreditoriams, nebent yra kitų papildomų nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindų.
2. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis naujo finansavimo priemonėms taikoma tik tais atvejais, jei restruktūrizavimo planas yra patvirtintas teisminės arba administracinės institucijos, ir kad tarpinio finansavimo priemonėms ji taikoma tik jeigu pastarosioms taikoma *ex ante* kontrolė.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis netaikoma tarpinio finansavimo priemonėms, suteiktoms po to, kai skolininkas tapo nepajėgus sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui.
4. Valstybės narės gali nustatyti, kad naujo arba tarpinio finansavimo priemonių teikėjams būtų suteikta teisė vykdant vėlesnes nemokumo procedūras gauti mokėjimą pirmiau nei kiti kreditoriai, kurių reikalavimai priešingu atveju turėtų pirmumą arba būtų lygiaverčiai.

18 straipsnis

Kitų su restruktūrizavimu susijusių sandorių apsauga

1. Nedarant poveikio 17 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju sandoriai, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi deryboms dėl restruktūrizavimo plano, nebūtų paskelbiami niekiniais, nuginkčijamais ar nevykdytiniais, motyvuojant tuo, kad tokie sandoriai kenktų visiems kreditoriams, nebent yra kitų papildomų nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindų.
2. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis taikoma tik tais atvejais, kai planą patvirtino teisminė arba administracinė institucija arba kai tokiems sandoriams buvo taikoma *ex ante* kontrolė.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis netaikoma sandoriams, vykdomiems po to, kai skolininkas tapo nepajėgus sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui.
4. 1 dalyje nurodyti sandoriai apima bent jau:
- a) mokesčių ir išlaidų, susijusių su derybomis dėl restruktūrizavimo plano, jo priėmimu arba patvirtinimu, mokėjimą;
 - b) mokesčių ir išlaidų, skirtų profesionalioms konsultacijoms, kurios yra glaudžiai susijusios su restruktūrizavimu, mokėjimą;
 - c) darbuotojų darbo užmokesčio už jau atliktą darbą išmokėjimą, nedarant poveikio kitoms Sąjungos arba nacionalinėje teisėje numatytoms apsaugos priemonėms;
 - d) kitus nei a ir c punktuose nurodytieji atsiskaitymus ir išmokėjimus, atliekamus vykdant įprastinę veiklą.
5. Nedarant poveikio 17 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju sandoriai, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi restruktūrizavimo plano įgyvendinimui ir kurie yra vykdomi laikantis teisminės arba administracinės institucijos patvirtinto restruktūrizavimo plano, nebūtų paskelbiami niekiniais, nuginkčijamais ar nevykdytiniais, motyvuojant tuo, kad tokie sandoriai kenktų visiems kreditoriams, nebent yra kitų papildomų nacionalinėje teisėje nustatytų pagrindų.

5 SKYRIUS

Direktorių pareigos

19 straipsnis

Direktorių pareigos iškilus nemokumo tikimybei

Valstybės narės užtikrina, kad iškilus nemokumo tikimybei direktoriai deramą dėmesį skirtų bent jau šiems aspektams:

- a) kreditorių, dalininkų ir kitų suinteresuotųjų subjektų interesams;
- b) poreikiui imtis veiksmų, kad būtų išvengta nemokumo, ir
- c) poreikiui vengti tyčia arba dėl didelio neatsargumo sukelti pavojų įmonės gyvybingumui.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SKOLŲ PANAIKINIMAS IR DRAUDIMAS VERSTIS VEIKLA

20 straipsnis

Galimybė pasinaudoti skolų panaikinimo priemone

1. Valstybės narės užtikrina, kad nemokūs verslininkai galėtų pasinaudoti bent viena procedūra, pagal kurią būtų visiškai panaikintos jų skolos pagal šią direktyvą.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prekyba, verslas, amatas ar profesinė veikla, su kuriais yra susijusios nemokaus verslininko skolos, būtų nutraukti.

2. Valstybės narės, kuriose visiškai skolų panaikinimas galimas tik verslininkui grąžinus dalį skolos, užtikrina, kad ši grąžinimo prievolė atitiktų konkretaus verslininko padėtį ir visų pirma būtų proporcinga jo pajamoms ir turtui, kuriuos galima paimti, arba disponuojamosioms pajamoms ir turtui skolų panaikinimo laikotarpiu, ir ja būtų atsižvelgta į pagrįstus kreditorių interesus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad verslininkai, kurių skolos buvo panaikintos, galėtų naudotis esamomis nacionalinėmis sistemomis, pagal kurias verslininkams numatyta teikti paramą jų verslui, įskaitant prieigą prie reikšmingos ir naujausios informacijos apie šias sistemas.

21 straipsnis

Skolų panaikinimo laikotarpis

1. Valstybės narės užtikrina, kad laikotarpis, po kurio nemokių verslininkų skolos gali būti visiškai panaikintos, būtų ne ilgesnis nei treji metai skaičiuojant ne vėliau kaip nuo vienos iš šių datų:

- a) jeigu taikoma procedūra, kuri apima skolų grąžinimo planą – nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas tas planas, arba plano įgyvendinimo pradžios dienos arba
- b) bet kokios kitos procedūros atveju – nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo pradėti procedūrą arba nuo verslininko nemokumo turto nustatymo.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nemokūs verslininkai, kurie įvykdė savo prievoles, kai tokios prievolės nustatytos pagal nacionalinę teisę, atleidžiami nuo skolų pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui, nereikalaujant kreiptis į teisminę arba administracinę instituciją su prašymu pradėti procedūrą, kuria būtų papildomos 1 dalyje nurodytos procedūros.

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nuostatas, kuriomis teisminėms arba administracinėms institucijoms leidžiama tikrinti, ar verslininkai įvykdė prievoles, būtinas pasinaudoti skolų panaikinimo galimybe.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad visiškai skolų panaikinimas netrukdo tęsti nemokumo procedūros, per kurią realizuojamas ir padalijamas verslininko turtas, kuris sudarė to nemokaus verslininko turto dalį skolų panaikinimo laikotarpio pasibaigimo dieną.

22 straipsnis

Draudimo verstis veikla laikotarpis

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai nemokaus verslininko skolos pagal šią direktyvą panaikinamos, bet koks jam taikomas draudimas pradėti ar toliau verstis prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, grindžiamas vien tik verslininko nemokumu, baigtų galioti ne vėliau kaip pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas verstis veikla nustotų galioti, nereikalaujant kreiptis į teisminę arba administracinę instituciją su prašymu pradėti procedūrą, kuria būtų papildomos 21 straipsnio 1 dalyje nurodytos procedūros.

23 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypdomos nuo 20–22 straipsnių, valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti nuostatas, kuriomis atsisakoma suteikti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra ar ji apribojama, atšaukiama tokiu skolų panaikinimu suteikiama nauda arba kuriomis numatomi ilgesni visiško skolų panaikinimo laikotarpiai arba ilgesni draudimo verstis veikla laikotarpiai tais atvejais, kai nemokus verslininkas įsiskolindamas, nemokumo procedūros metu arba grąžindamas skolą, vertinant pagal nacionalinę teisę, veikė kreditorių arba kitų suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu nesąžiningai arba piktnaudžiaudamas, nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms dėl įrodinėjimo pareigos.
2. Nukrypdomos nuo 20–22 straipsnių, valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti nuostatas, kuriomis atsisakoma suteikti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra ar ji apribojama, atšaukiama skolų panaikinimu suteikiama nauda arba kuriomis numatomi ilgesni visiško skolų panaikinimo laikotarpiai arba ilgesni draudimo verstis veikla laikotarpiai tam tikromis aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis ir kai tokios nukrypti leidžiančios nuostatos yra tinkamai pagrįstos, pavyzdžiui, kai:
 - a) nemokus verslininkas iš esmės nesilaikė prievolių pagal skolų grąžinimo planą arba bet kurios kitos teisinės prievolės, kuria siekiama apsaugoti kreditorių interesus, įskaitant prievolę užtikrinti didžiausią įmanomą skolų susigrąžinimą kreditoriams;
 - b) nemokus verslininkas nevykdo informavimo arba bendradarbiavimo pareigų pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę;
 - c) prašymai dėl skolų panaikinimo procedūros teikiami piktnaudžiaujant;
 - d) paskesnis prašymas dėl skolų panaikinimo pateikiamas per tam tikrą laikotarpį nuo to laiko, kai nemokiam verslininkui buvo suteikta galimybė pasinaudoti visišku skolų panaikinimu, arba jo prašymas visiškai panaikinti skolas buvo atmetas dėl šiurkštaus informavimo arba bendradarbiavimo pareigų pažeidimo;
 - e) nepadengiamos skolų panaikinimo procedūros išlaidos; arba
 - f) nukrypti leidžianti nuostata yra būtina siekiant užtikrinti skolininko teisių ir kreditoriaus ar kelių kreditorių teisių pusiausvyrą.
3. Nukrypdomos nuo 21 straipsnio, valstybės narės gali numatyti ilgesnius skolų panaikinimo laikotarpius tais atvejais, kai:
 - a) teisminė arba administracinė institucija patvirtina arba nurodo taikyti apsaugos priemones, kad būtų išsaugotas nemokaus verslininko ir, kai taikytina, jo šeimos narių pagrindinis gyvenamasis būstas arba svarbus turtas, reikalingas verslininko prekybos veiklai, verslui, amatui ar profesinei veiklai tęsti, arba
 - b) nemokių verslininkų ir, kai taikoma, šeimos pagrindinis gyvenamasis būstas nėra parduodamas.
4. Valstybės narės gali nustatyti, kad tam tikrų kategorijų skolos negali būti panaikintos, arba gali apriboti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra, arba nustatyti ilgesnį skolos panaikinimo laikotarpį, jei toks netaikymas, apribojimai arba ilgesni laikotarpiai yra tinkamai pagrįsti, kaip, pavyzdžiui, šiais atvejais:
 - a) užtikrintų skolų;
 - b) skolų, susidarančių dėl baudžiamųjų sankcijų, arba su jomis susijusių skolų;
 - c) skolų, susidarančių dėl deliktinės atsakomybės;
 - d) skolų dėl iš šeimos santykių, giminystės, santuokos arba svainystės kylančių išlaikymo prievolių;
 - e) skolų, susidariusių po to, kai buvo pateiktas prašymas dėl skolų panaikinimo procedūros, arba po to, kai tokia procedūra buvo pradėta, ir
 - f) skolų, kylančių iš prievolės sumokėti skolų panaikinimo procedūros išlaidas.
5. Nukrypdomos nuo 22 straipsnio, valstybės narės gali numatyti ilgesnius arba neterminuotus veiklos draudimo laikotarpius tais atvejais, kai nemokus verslininkas verčiasi profesine veikla:
 - a) kuriai taikomos specialios etikos normos arba specialios taisyklės dėl reputacijos ar kompetencijos, o verslininkas tas normas ar taisykles pažeidė, arba
 - b) kuria užsiimant valdomas kitų asmenų turtas.

Pirma pastraipa taip pat taikoma tais atvejais, kai nemokus verslininkas prašo verstitis tos pastraipos a arba b punkte nurodyta profesine veikla.

6. Šia direktyva nedaromas poveikis nacionalinėms taisyklėms dėl kitų nei 22 straipsnyje nurodytieji draudimų verstitis veikla, nustatytų teisminės arba administracinės institucijos nurodymu.

24 straipsnis

Procedūrų dėl profesinių ir asmeninių skolų konsolidavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai nemokūs verslininkai turi profesinių skolų, susikaupusių jiems besiverčiant prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, ir su šia veikla nesusijusiose srityse susikaupusių asmeninių skolų, kurių negalima pagrįstai atskirti, tokios skolos, jei jos gali būti panaikintos, siekiant visiško skolų panaikinimo, turi būti sujungiamos į vieną procedūrą.

2. Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai profesines skolas ir asmenines skolas galima atskirti, dėl tų skolų, siekiant visiško skolų panaikinimo, sprendžiama atskirose, tačiau koordinuojamose procedūrose arba jos turi būti sujungiamos į tą pačią procedūrą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

PRIEMONĖS RESTRUKTŪRIZAVIMO, NEMOKUMO IR SKOLŲ PANAIKINIMO PROCEDŪRŲ VEIKSMINGUMUI DIDINTI

25 straipsnis

Teisminės ir administracinės institucijos

Nedarant poveikio teismų nepriklausomumui ir jokiems teisminių institucijų sistemos organizavimo skirtumams Sąjungoje, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) teisminių ir administracinių institucijų darbuotojai, užsiimantys restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūromis, būtų tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją ir
- b) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūros būtų vykdomos veiksmingai, siekiant užtikrinti sparčias procedūras.

26 straipsnis

Restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų specialistai

1. Valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) specialistai, kuriuos teisminė arba administracinė institucija paskiria dirbti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose (toliau – specialistai), būtų tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją;
 - b) specialistų tinkamumo kriterijai ir jų skyrimo, atleidimo ir atsistatydinimo procesas būtų aiškūs, skaidrūs ir sąžiningi;
 - c) skiriant specialistą konkrečiu atveju, įskaitant atvejus su tarpvalstybiniais elementais, būtų deramai atsižvelgiama į specialisto patirtį ir kompetenciją, ir į konkrečius atvejo ypatumus, ir
 - d) siekiant išvengti bet kokio interesų konflikto, skolininkai ir kreditoriai turėtų galimybę arba prieštarauti specialisto atrinkimui ar skyrimui, arba prašyti jį pakeisti.
2. Komisija sudaro palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant gerinti mokymų kokybę visoje Sąjungoje, be kita ko, vykdant patirties bei gebėjimų stiprinimo priemonių mainus.

27 straipsnis

Specialistų priežiūra ir darbo užmokestis

1. Valstybės narės nustato reikalingus priežiūros ir reguliavimo mechanizmus, kad būtų užtikrinta veiksminga specialistų darbo priežiūra, siekiant užtikrinti, kad jų paslaugos būtų teikiamos veiksmingai ir kompetentingai, o susijusių šalių atžvilgiu – nešališkai ir nepriklausomai. Tie mechanizmai taip pat turi apimti netinkamai savo pareigas atliekančių specialistų atskaitomybei užtikrinti skirtas priemones.
2. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie specialistų priežiūrą vykdančias institucijas arba įstaigas būtų viešai prieinama.
3. Valstybės narės gali skatinti specialistų elgesio kodeksų rengimą ir jų laikymąsi.
4. Valstybės narės užtikrina, kad specialistų darbo užmokestį reglamentuotų taisyklės, kurios atitiktų veiksmingo procedūrų atlikimo tikslą.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos atitinkamos procedūros, skirtos ginčams dėl darbo užmokesčio spręsti.

28 straipsnis

Elektroninių ryšio priemonių naudojimas

Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose dalyvaujančios procedūros šalys, specialistas ir teisminė ar administracinė institucija galėtų, be kita ko, ir tarpvalstybiniais atvejais, elektroninio ryšio būdu atlikti bent tokius veiksmus:

- a) pareikšti reikalavimus;
- b) pateikti restruktūrizavimo ar skolų grąžinimo planus;
- c) siųsti pranešimus kreditoriams;
- d) pareikšti prieštaravimus ir pateikti skundus.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

RESTRUKTŪRIZAVIMO, NEMOKUMO IR SKOLŲ PANAIKINIMO PROCEDŪRŲ STEBĖSENA

29 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu kasmet renka ir agreguoja duomenis apie restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūras, suskirstytus pagal kiekvieną procedūros tipą ir apimančius bent jau tokius elementus:
 - a) procedūrų, dėl kurių buvo kreiptasi ar kurios buvo pradėtos, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, ir procedūrų, kurios yra vykdomos ar buvo užbaigtos, skaičių;
 - b) vidutinę procedūrų trukmę nuo prašymo pateikimo arba procedūrų pradėjimo, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, iki jų užbaigimo;
 - c) kitų, nei reikalaujamų pagal d punktą, procedūrų, suskirstytų pagal rezultatų tipus, skaičių;
 - d) prašymų pradėti restruktūrizavimo procedūras, kurie buvo paskelbti nepriimtinais, buvo atmesti arba buvo atsiimti procedūrų dar nepradėjus, skaičių.
2. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu metiniu pagrindu renka ir agreguoja duomenis apie skolininkų, kuriems buvo taikomos restruktūrizavimo arba nemokumo procedūros ir kurie trejų metų laikotarpiu, einančiu prieš prašymo pateikimą ar tokių procedūrų pradėjimą, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, turėjo restruktūrizavimo planą, patvirtintą pagal ankstesnę restruktūrizavimo procedūrą, kuria įgyvendinama II antraštinė dalis, skaičių.

3. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu gali metiniu pagrindu rinkti ir agreguoti duomenis apie:
 - a) kiekvieno tipo procedūros vidutines išlaidas;
 - b) vidutinį reikalavimų tenkinimo lygį atskirai užtikrinimo priemonę turinčių ir jos neturinčių kreditorių ir, kai taikytina, kitų tipų kreditorių atveju;
 - c) verslininkų, kurie pradėjo naują verslą po to, kai jiems buvo taikyta 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta procedūra, skaičių;
 - d) dėl restruktūrizavimo ir nemokumo procedūrų prarastų darbo vietų skaičių.
4. Valstybės narės 1 dalies a–c punktuose nurodytus duomenis ir, kai taikytina ir jų yra, 3 dalyje nurodytus duomenis suskirsto pagal:
 - a) skolininkų, kurie nėra fiziniai asmenys, dydį;
 - b) tai, ar skolininkai, kuriems taikomos restruktūrizavimo ar nemokumo procedūros, yra fiziniai ar juridiniai asmenys; ir
 - c) tai, ar skolų panaikinimo procedūros yra susijusios tik su verslininkais ar su visais fiziniiais asmenimis.
5. Valstybės narės 1–4 dalyse nurodytus duomenis gali rinkti ir agreguoti pasinaudodamos imčių metodu, kuris užtikrintų, kad imtys būtų reprezentatyvios dydžio ir įvairovės atžvilgiu.
6. Valstybės narės renka ir agreguoja 1, 2, 4 dalyse ir, kai taikytina, 3 dalyje nurodytus duomenis už visus kalendorinius metus iki kiekvienų metų gruodžio 31 d., pradėdamos nuo pirmų visų kalendorinių metų, einančių po įgyvendinančių aktų, numatytų 7 dalyje, taikymo dienos. Tie duomenys kasmet ne vėliau kaip kalendorinių metų, einančių po metų, kurių duomenys surinkti, gruodžio 31 d. pateikiami Komisijai naudojantis standartine duomenų pateikimo forma.
7. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šio straipsnio 6 dalyje nurodytą duomenų pateikimo formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
8. Komisija pagal 6 dalį pateiktus duomenis prieinamu ir vartotojui patogiu būdu skelbia savo svetainėje.

30 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis

Santykis su kitais teisės aktais ir tarptautiniais dokumentais

1. Nepaisant šios direktyvos, taikomi šie aktai:
 - a) Direktyva 98/26/EB;
 - b) Direktyva 2002/47/EB ir
 - c) Reglamentas (ES) Nr. 648/2012.

2. Šia direktyva nedaromas poveikis apsaugos reikalavimams dėl lėšų, nustatytiems mokėjimo įstaigoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 ⁽²⁴⁾ ir elektroninių pinigų įstaigoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB ⁽²⁵⁾.

3. Šia direktyva nedaromas poveikis 2001 m. lapkričio 16 d. Keiptaune pasirašytų Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, ir jos Protokolo dėl su orlaivių įranga susijusių klausimų, kurių šalimis yra kai kurios valstybės narės šios direktyvos priėmimo metu, taikymui.

32 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/1132 pakeitimas

Direktyvos (ES) 2017/1132 84 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Valstybės narės nukrypsta nuo 58 straipsnio 1 dalies, 68 straipsnio, 72 straipsnio, 73 straipsnio, 74 straipsnio, 79 straipsnio 1 dalies b punkto, 80 straipsnio 1 dalies ir 81 straipsnio tiek ir tokį laikotarpį, kiek tai yra būtina, kad būtų sukurta prevencinio restruktūrizavimo sistema, numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1023 ^(*).

Pirma pastraipa nedaromas poveikis akcininkų lygių teisių principui.

^(*) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva) (OL L 172, 2019 6 26, p. 18).“

33 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

Ne vėliau kaip 2026 m. liepos 17 d., o vėliau – kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos taikymo ir poveikio ataskaitą, kurioje, be kita ko, būtų aptartas grupių sudarymo ir balsavimo taisyklių taikymas pažeidžiamų kreditorių, kaip antai darbuotojai, atžvilgiu. Remdamasi tuo įvertinimu, Komisija, jei tikslinga, pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl papildomų priemonių, kuriomis būtų konsoliduota ir suderinta restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo teisinė sistema.

34 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2021 m. liepos 17 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, išskyrus nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios turi būti priimtos ir paskelbtos ne vėliau kaip 2024 m. liepos 17 d., ir nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio d punkto, kurios turi būti priimtos ir paskelbtos ne vėliau kaip 2026 m. liepos 17 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, jos taiko nuo 2021 m. liepos 17 d., išskyrus nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios taikomos nuo 2024 m. liepos 17 d., ir nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi 28 straipsnio d punkto, kurios taikomos nuo 2026 m. liepos 17 d.

⁽²⁴⁾ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

⁽²⁵⁾ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybės narės, kurios susiduria su ypatingais sunkumais įgyvendindamos šią direktyvą, turi galėti pasinaudoti galimybe 1 dalyje numatytą įgyvendinimo laikotarpį pratęsti ne daugiau nei vienais metais. Valstybės narės apie poreikį pasinaudoti šia galimybe pratęsti įgyvendinimo laikotarpį Komisijai praneša ne vėliau kaip 2021 m. sausio 17 d.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

35 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

36 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2019 m. birželio 20 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
A. TAJANI

Tarybos vardu
Pirmininkas
G. CIAMBA

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2019/1024**2019 m. birželio 20 d.****dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo****(nauja redakcija)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB ⁽³⁾ buvo iš esmės keičiama. Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;
- (2) remdamasi Direktyvos 2003/98/EB 13 straipsniu ir praėjus penkeriems metams nuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/37/ES ⁽⁴⁾ priėmimo, kuria Direktyva 2003/98/EB buvo iš dalies pakeista, Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, vykdydama reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą atliko Direktyvos 2003/98/EB veikimo įvertinimą ir peržiūrą;
- (3) pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais bei atsižvelgdama į poveikio vertinimo rezultatus Komisija nusprendė, kad būtina imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu, kurie padėtų pašalinti likusias ir naujai atsirandančias kliūtis, trukdančias visoje Sąjungoje plačiai pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus informaciją ir viešosiomis lėšomis finansuojamą informaciją, ir siekiant atnaujinti teisės aktų sistemą atsižvelgiant į skaitmeninių technologijų pažangą, bei toliau skatinti skaitmenines inovacijas, ypač dirbtinio intelekto srityje;
- (4) esminiai teisinio teksto pakeitimai, kuriais siekiama Europos ekonomikos ir visuomenės labai visapusiškai išnaudoti viešojo sektoriaus informacijos potencialą, turėtų būti orientuoti į šias sritis: tinkamomis techninėmis priemonėmis tikroju laiku užtikrinti prieigą prie dinaminių duomenų, didinti vertingų viešųjų duomenų teikimą pakartotinai naudoti, be kita ko, iš viešųjų įmonių, mokslinius tyrimus atliekančių organizacijų ir mokslinius tyrimus finansuojančių organizacijų, ir spręsti tokius klausimus kaip naujų formų išskirtinių susitarimų atsiradimas, išimčių taikymas principui, pagal kurį mokestis apribojamas ribinėmis sąnaudomis, ir šios direktyvos sąsaja su tam tikromis susijusiomis teisinėmis priemonėmis, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ⁽⁵⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 96/9/EB ⁽⁶⁾, 2003/4/EB ⁽⁷⁾ ir 2007/2/EB ⁽⁸⁾;

⁽¹⁾ OL C 62, 2019 2 15, p. 238.

⁽²⁾ 2019 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2019 m. birželio 6 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 345, 2003 12 31, p. 90).

⁽⁴⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/37/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 175, 2013 6 27, p. 1).

⁽⁵⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽⁶⁾ 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 77, 1996 3 27, p. 20).

⁽⁷⁾ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

⁽⁸⁾ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

- (5) teisė gauti informaciją yra viena iš pagrindinių teisių. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į saviraiškos laisvę, įskaitant laisvę turėti savo įsitikinimus, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijoms nekludant ir nepaisant valstybių sienų;
- (6) Chartijos 8 straipsniu garantuojama teisė į asmens duomenų apsaugą ir nurodoma, kad tokie duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams, tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais teisėje nustatytais teisėtais pagrindais, kontroliuojant nepriklausomai institucijai;
- (7) pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) numatomas vidaus rinkos ir sistemos, užtikrinančios, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma, sukūrimas. Su viešojo sektoriaus informacijos naudojimu susijusių taisyklių ir praktikos valstybėse narėse derinimas padeda siekti tų tikslų;
- (8) valstybių narių viešasis sektorius renka, rengia, atgamina ir platina įvairiausių daugelio veiklos sričių informaciją, pavyzdžiui, socialinėje, politikos, ekonomikos, teisės, geografijos, aplinkos, meteorologijos, seismingumo, turizmo, verslo patentų ir švietimo srityse. Viešojo sektoriaus institucijų parengti vykdomojo, teisėkūros ar teismo pobūdžio dokumentai sudaro gausų, įvairų ir vertingą išteklių fondą, kuris gali būti naudingas visuomenei. Tos informacijos, kuri apima dinaminis duomenis, teikimas dažniausiai naudojamu elektroniniu formatu sudaro sąlygas piliečiams ir juridiniams subjektams rasti naujų jų panaudojimo būdų ir kurti naujus ir novatoriškus produktus bei paslaugas. Valstybės narės ir viešojo sektoriaus institucijos gali turėti galimybę pasinaudoti atitinkamais Sąjungos fondais ir programomis, kuriais užtikrinamas platus skaitmeninių technologijų naudojimas arba viešojo administravimo institucijų ir viešųjų paslaugų skaitmeninė transformacija, ir gauti iš tų fondų ir programų tinkamą finansinę paramą, dėdamos pastangas, kad duomenys būtų lengvai prieinami pakartotiniam naudojimui;
- (9) viešojo sektoriaus informacija yra itin svarbus duomenų, kuriais gali būti prisidedama prie vidaus rinkos tobulinimo ir naujų pritaikymo būdų, skirtų vartotojams ir juridiniams subjektams, plėtojimo, šaltinis. Išmanus duomenų naudojimas, įskaitant jų tvarkymą pasitelkiant dirbtinio intelekto programas, gali daryti transformacinį poveikį visiems ekonomikos sektoriams;
- (10) Direktyva 2003/98/EB buvo nustatytos būtiniausios taisyklės, reglamentuojančios esamų dokumentų, kuriais disponuoja valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos, įskaitant vykdomąsias, teisėkūros ir teismines institucijas, pakartotinį naudojimą ir tą naudojimą lengvinančios praktinės priemonės. Nuo tada, kai buvo patvirtintos pirmosios viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo taisyklės, duomenų, įskaitant viešuosius duomenis, kiekis pasaulyje padidėjo eksponentiškai, be to, kuriami ir kaupiami naujų rūšių duomenys. Kartu vyksta nuolatinė technologijų raida duomenų analizės, panaudojimo ir tvarkymo srityse, plėtojamos tokios technologijos kaip mašinų mokymasis, dirbtinis intelektas ir daiktų internetas. Dėl tos sparčios technologijų raidos tapo įmanoma kurti naujas paslaugas ir naujas taikomąsias programas, grindžiamas duomenų naudojimu, kaupimu ar derinimu. 2003 m. patvirtintos, o 2013 m. iš dalies pakeistos, taisyklės nebeatitinka tų sparčių pokyčių, todėl kyla pavojus, kad gali būti prarandamos ekonominės ir socialinės galimybės, kurias atvertų viešųjų duomenų pakartotinis naudojimas;
- (11) perėjimas prie duomenimis grindžiamos visuomenės, kai naudojami įvairių sričių ir veiklos rūšių duomenys, turi įtakos kiekvieno Sąjungos piliečio gyvenimui, *inter alia*, dėl to, kad jiems sudaromos sąlygos naudotis naujais priegais prie žinių ir jų įgijimo būdais;
- (12) skaitmeninis turinys toje raidoje atlieka svarbų vaidmenį. Turinio kūrimas pastaraisiais metais davė postūmį greitai kurtis darbo vietoms ir ši tendencija išlieka. Daugumą tų darbo vietų sukuria novatoriškos pradedančiosios įmonės ir mažosios ir vidutinės įmonės (toliau – MVI);
- (13) vienas iš pagrindinių vidaus rinkos sukūrimo tikslų – sukurti sąlygas, palankias paslaugų ir produktų plėtojimui visoje Sąjungoje ir valstybėse narėse. Viešojo sektoriaus informacija arba vykdančią užduotį ar teikiant visuotinės svarbos paslaugą surinkta, parengta, atgaminta ir išplatinta informacija yra svarbi pirminė medžiaga skaitmeninio turinio produktams ir paslaugoms ir taps netgi dar svarbesniu turinio šaltiniu plėtojant tokias pažangiąsias skaitmenines technologijas kaip dirbtinis intelektas, paskirstytojo registro technologijos ir daiktų

internetas. Plati tarptautinė geografinė aprėptis taip pat bus itin svarbus veiksnys tame kontekste. Tikimasi, kad padidėjusios galimybės pakartotinai panaudoti tokią informaciją, *inter alia*, sudarys sąlygas visoms Sąjungos verslo įmonėms, įskaitant labai mažas įmones ir MVĮ, taip pat pilietinei visuomenei išnaudoti jos potencialą ir prisidėti prie ekonomikos plėtojimo ir aukštos kokybės darbo vietų kūrimo bei apsaugos, ypač vietos bendruomenių labui, ir tokių svarbių visuomenės tikslų kaip atskaitomybė ir skaidrumas įgyvendinimo;

- (14) leidus pakartotinai naudotis dokumentais, kuriais disponuoja viešojo sektoriaus institucijos, kuriama pridėtinė vertė pakartotinių naudotojų, galutinių naudotojų ir visuomenės apskritai naudai, taip pat daugeliu atvejų – ir pačios viešojo sektoriaus institucijos naudai, nes skatinamas skaidrumas bei atskaitomybė ir gaunama atsiliepiamų iš pakartotinių naudotojų ir galutinių naudotojų, todėl atitinkama viešojo sektoriaus institucija gali gerinti surinktos informacijos kokybę ir savo viešųjų užduočių atlikimą;
- (15) valstybių narių taisyklės ir praktika, susiję su viešojo sektoriaus informacijos išteklių naudojimu, labai skiriasi, ir tai yra kliūtis atskleisti to esminio dokumentų išteklių visą ekonominį potencialą. Turėtų būti atsižvelgta į tai, kad praktika viešojo sektoriaus institucijose naudojant viešojo sektoriaus informaciją valstybėse narėse ir toliau skiriasi. Dėl to turėtų būti siekiama minimaliai suderinti nacionalines taisykles ir praktiką dėl viešojo sektoriaus dokumentų pakartotinio naudojimo tais atvejais, kai nacionalinių teisės aktų ir praktikų skirtumai arba jų aiškumo stygius trukdo sklandžiam vidaus rinkos veikimui ir tinkamam informacinės visuomenės plėtojimui Sąjungoje;
- (16) sąvoka „atvirieji duomenys“ bendrai suprantama kaip apimanti atvirųjų formatų duomenis, kuriuos visi subjektai gali laisvai naudoti, pakartotinai naudoti ir jais dalytis bet kokių tikslų. Atvirųjų duomenų politika, kuria skatinamas platus viešojo sektoriaus informacijos prieinamumas ir pakartotinis naudojimas privačiais ar komerciniais tikslais, taikant tik būtiniausius teisinius, techninius arba finansinius apribojimus arba visai jų netaikant, ir kuria skatinamas informacijos judėjimas ne tik tarp ekonominės veiklos vykdytojų, bet visų pirma tarp visuomenės narių, gali būti labai svarbi skatinant dalyvavimą socialiniame gyvenime ir duoti postūmį naujų paslaugų plėtojimui, grindžiamam naujoviškais būdais derinti ir naudoti tokią informaciją, taip pat tą plėtojimą skatinti. Todėl valstybės narės raginamos skatinti, kad duomenys, susiję su visais dokumentais, kuriems taikoma ši direktyva, būtų kuriami laikantis principo „atviras pagal pritaikymą ir pagal standartą“. Tai darydamos jos turėtų užtikrinti nuoseklų viešojo intereso tikslų, kaip antai visuomenės saugumo, apsaugos lygį, įskaitant atvejus, kai kalbama apie neskelbtiną informaciją, susijusią su ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga. Jos taip pat turėtų užtikrinti asmens duomenų apsaugą, įskaitant atvejus, kai atskirame duomenų rinkinyje esanti informacija galbūt nekelia pavojaus, jog bus identifiukuotas ar išskirtas fizinis asmuo, tačiau, jei ta informacija derinama su kita turima informacija, ji galėtų sukelti tokią riziką;
- (17) be to, nesant minimalaus suderinimo Sąjungos lygmeniu, dėl teisėkūros veiklos nacionaliniu lygmeniu, kuri jau pradėta keliose valstybėse narėse siekiant reaguoti į technologijų iššūkius, galėtų atsirasti netgi dar didesni skirtumai. Tokių teisės aktų skirtumų ir neapibrėžtumo poveikis taps dar reikšmingesnis toliau vystantis informacinei visuomenei, kuri jau dabar vis labiau naudojami informacija tarpvalstybinio mastu;
- (18) valstybės narės yra nustačiusios pakartotinio naudojimo politiką pagal Direktyvą 2003/98/EB, o kai kurios iš jų laikosi ambicingo požiūrio, susijusio su atviraisiais duomenimis, siekdamos piliečiams ir juridiniams subjektams supaprastinti prieinamų viešųjų duomenų pakartotinį naudojimą labiau, nei privaloma pagal tą direktyvą. Kyla rizika, kad dėl skirtingų taisyklių įvairiose valstybėse narėse bus sudaromos kliūtys kurti tarpvalstybinę produktų ir paslaugų pasiūlą ir bus trukdoma sudaryti sąlygas palyginamų viešųjų duomenų rinkinių pakartotiniam naudojimui jais grindžiamo Sąjungos masto pritaikymo tikslais. Todėl būtina minimaliai suderinti tai, kokie viešieji duomenys turi būti prieinami pakartotiniam naudojimui informacijos vidaus rinkoje, atsižvelgiant į atitinkamą prieigos tvarką – tiek bendrąją, tiek sektorinę, kokia, pavyzdžiui, yra apibrėžta Direktyva 2003/4/EB, ir nedarant poveikio tai prieigos tvarkai. Tuos minimaliuosius reikalavimus viršijančios Sąjungos ir nacionalinės teisės, visų pirma sektoriinių teisės aktų, nuostatos, turėtų būti taikomos ir toliau. Nuostatų, kurios viršija šia direktyva nustatytą minimalų suderinimo lygį, pavyzdžiais galėtų būti žemesnės nei šioje direktyvoje nustatytos leidžiamų pakartotinio naudojimo mokesčių ribos arba švelnesnės nei šioje direktyvoje nurodytos licencijavimo sąlygos. Visų pirma ši direktyva nedaro poveikio ja nustatytą minimalų suderinimo lygį viršijančioms nuostatomis, išdėstytoms Komisijos deleguotuose reglamentuose, priimtuose pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/40/ES⁽⁹⁾;

⁽⁹⁾ 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/40/ES dėl kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemos (OL L 207, 2010 8 6, p. 1).

- (19) be to, valstybės narės raginamos viršyti šia direktyva nustatytus minimaliuosius reikalavimus ir taikyti jos reikalavimus viešųjų įmonių disponuojamiems dokumentams, kurie susiję su veiklos rūšimis, kurias, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES⁽¹⁰⁾ 34 straipsnyje, tiesiogiai veikia konkurencija. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti taikyti šios direktyvos reikalavimus privatioms įmonėms, visų pirma toms, kurios teikia visuotinės svarbos paslaugas;
- (20) reikia turėti bendrą reikalavimų, reglamentuojančių pakartotinį viešojo sektoriaus dokumentų naudojimą, pamatą siekiant užtikrinti sąžiningas, proporcingas ir nediskriminacines tokios informacijos pakartotinio naudojimo sąlygas. Viešojo sektoriaus institucijos renka, rengia, atgamina ir platina dokumentus, kad atliktų savo viešąsias užduotis. Viešosios įmonės renka, rengia, atgamina ir platina dokumentus, kad teiktų visuotinės svarbos paslaugas. Tokių dokumentų naudojimas dėl kitų priežasčių yra pakartotinis naudojimas. Valstybių narių politika gali būti siekiama daugiau negu šioje direktyvoje nustatyti minimalūs standartai, taip sudarant sąlygas platesniam pakartotiniam naudojimui. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę valstybės narės gali naudoti kitus terminus nei „dokumentas“ su sąlyga, kad jos išlaiko visą šioje direktyvoje nustatyto termino „dokumentas“ taikymo sritį;
- (21) ši direktyva turėtų būti taikoma tiems dokumentams, kurių teikimas yra įtrauktas į atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų viešąsias užduotis, kaip apibrėžta valstybių narių teisėje ar kitomis privalomomis taisyklėmis. Nesant tokių taisyklių, viešosios užduotys turėtų būti apibrėžiamos pagal bendrą valstybių narių administracinę praktiką su sąlyga, kad viešųjų užduočių taikymo sritis būtų skaidri ir jai būtų taikoma peržiūra. Viešosios užduotys galėtų būti apibrėžiamos bendrai arba konkrečiai kiekvienos viešojo sektoriaus institucijos atveju;
- (22) ši direktyva turėtų būti taikoma dokumentams, kurie tampa prieinami pakartotiniam naudojimui, kai viešojo sektoriaus institucijos licencijuoja, parduoda, platina informaciją, ja keičiasi ar ją teikia. Siekiant išvengti kryžminių subsidijų, pakartotinis naudojimas turėtų apimti tolesnį dokumentų naudojimą pačioje organizacijoje jos viešųjų užduočių sričiai nepriklausančiai veiklai. Viešųjų užduočių sričiai nepriklausančią veiklą paprastai sudaro dokumentų, kurie yra rengiami ir už kuriuos imamas mokestis išimtinai komerciniu pagrindu ir konkuruojant su kitais rinkos dalyviais, teikimas;
- (23) šia direktyva jokių būdu neturėtų būti ribojamas valdžios institucijų ir kitų viešojo sektoriaus institucijų užduočių, nustatytų teisės aktais, vykdymas, ar joms pakenkiama. Ši direktyva valstybėms narėms nustato pareigą užtikrinti, kad visus esamus dokumentus būtų galima pakartotinai naudoti, išskyrus tuos atvejus, kai prieiga prie jų ribojama arba draudžiama pagal nacionalines priegios prie dokumentų taisykles arba atsižvelgiant į kitas šioje direktyvoje nustatytas išimtis. Ši direktyva grindžiama esamomis priegios tvarkomis valstybėse narėse ir ja nekeičiamos nacionalinės priegios prie dokumentų taisyklės. Ji netaikoma tais atvejais, kai piliečiai arba juridiniai subjektai pagal atitinkamą priegios tvarką gali gauti dokumentą tik tuo atveju, jei gali įrodyti konkretų interesą. Sąjungos lygmeniu Chartijos 41 straipsniu dėl teisės į gerą administravimą ir 42 straipsniu dėl teisės susipažinti su dokumentais pripažįstama kiekvieno Sąjungos piliečio ir kiekvieno fizinio asmens, kuris gyvena valstybėje narėje, ar juridinio asmens, kurio registruota buveinė yra valstybėje narėje, teisė susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos disponuojamais dokumentais. Viešojo sektoriaus institucijos turėtų būti skatinamos leisti pakartotinai naudoti visus dokumentus, kuriais jos disponuoja. Viešojo sektoriaus institucijos turėtų remti ir skatinti dokumentų, įskaitant oficialius teisės aktų leidybos ir administracinio pobūdžio tekstus, pakartotinį naudojimą tais atvejais, kai jos turi teisę tokį naudojimą leisti;
- (24) teikti visuotinės svarbos paslaugas valstybės narės dažnai patiki viešajam sektoriui nepriklausantiems subjektams, tačiau kartu užtikrina griežtą tų subjektų kontrolę. Tuo pat metu Direktyva 2003/98/EB taikoma tik dokumentams, kuriais disponuoja viešojo sektoriaus institucijos, o viešosios įmonės į jos taikymo sritį nepatenka. Dėl šios priežasties dokumentai, rengiami teikiant visuotinės svarbos paslaugas įvairiose srityse, visų pirma komunalinių paslaugų sektoriuose, yra mažai prieinami pakartotinai naudoti. Tai taip pat smarkiai mažina galimybes kurti tarpvalstybines paslaugas, grindžiamas dokumentais, kuriais disponuoja visuotinės svarbos paslaugas teikiančios viešosios įmonės;
- (25) todėl Direktyva 2003/98/EB turėtų būti iš dalies pakeista siekiant užtikrinti, kad ją būtų galima taikyti pakartotinai naudojant esamus dokumentus, kuriuos visuotinės svarbos paslaugų teikimo tikslais parengė viešosios įmonės, vykdančios vieną iš Direktyvos 2014/25/ES 8–14 straipsniuose nurodytų veiklos rūšių, taip pat

⁽¹⁰⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

viešosios įmonės, kurios veiklą vykdo kaip viešųjų paslaugų operatoriai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 ⁽¹⁾ 2 straipsnį, viešosios įmonės, kurios veiklą vykdo kaip pareigą teikti viešąsias paslaugas vykdančios oro vežėjos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 ⁽²⁾ 16 straipsnį, ir viešosios įmonės, kurios veiklą vykdo kaip visuomenės aptarnavimo išpareigojimus vykdančios Bendrijos laivų savininkai pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3577/92 ⁽³⁾ 4 straipsnį;

- (26) į šią direktyvą neįtraukta bendra pareiga, leidžianti pakartotinių viešųjų įmonių parengtų dokumentų naudojimą. Teisė spręsti, ar leisti pakartotinai naudoti dokumentus, turėtų būti paliekama atitinkamoms viešosioms įmonėms, išskyrus atvejus, kai pagal šią direktyvą arba Sąjungos ar nacionalinę teisę būtų reikalaujama kitaip. Viešoji įmonė turėtų vykdyti atitinkamas šios direktyvos III ir IV skyriuose nustatytas pareigas, visų pirma susijusias su formatais, mokesčio nustatymu, skaidrumo užtikrinimu, licencijomis, nediskriminavimo reikalavimu ir išskirtinių susitarimų draudimu, tik leidusi dokumentą pakartotinai naudoti. Tačiau neturėtų būti reikalaujama, kad viešosios įmonės laikytųsi II skyriuje nustatytų reikalavimų, pavyzdžiui, prašymų tvarkymui taikomų taisyklių. Leidžiant pakartotinai naudoti dokumentus ypatingas dėmesys turėtų būti kreipiamas į neskelbtiną informaciją, susijusią su ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, kaip apibrėžta Tarybos direktyvoje 2008/114/EB ⁽⁴⁾, ir esminių paslaugų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1148 ⁽⁵⁾;
- (27) mokslinių tyrimų duomenų kiekis auga eksponentiškai ir juos būtų galima pakartotinai naudoti ne tik mokslininkų bendruomenės reikmėms. Kad būtų galima veiksmingai ir kompleksiskai įveikti didėjančius visuomenės iššūkius, tapo labai svarbu ir neatidėliotina turėti galimybę prieiti prie įvairių šaltinių duomenų, taip pat duomenų įvairiuose sektoriuose ir srityse, juos derinti tarpusavyje ir pakartotinai naudoti. Mokslinių tyrimų duomenys apima statistinius duomenis, praktiškai atliekamų eksperimentų, matavimų, stebėjimų rezultatus, tyrimų išvadas, pokalbių įrašus ir vaizdo medžiagą. Jiems taip pat priklauso metaduomenys, specifikacijos ir kiti skaitmeniniai objektai. Mokslinių tyrimų duomenys skiriasi nuo mokslinių straipsnių, kuriuose pristatomos ir komentuojamos jų autorių atliktų mokslinių tyrimų išvados. Daugelį metų atvira prieiga prie viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų duomenų ir galimybė juos pakartotinai naudoti buvo suteikiama pagal specialias politikos iniciatyvas. Atviroji prieiga suprantama kaip praktika, pagal kurią internetinė prieiga prie mokslinių tyrimų rezultatų galutiniam naudotojui suteikiama nemokamai ir netaikant apribojimų bei pakartotiniam naudojimui, išskyrus galimybę reikalauti nurodyti autorystę. Atvirosios prieigos politika visų pirma siekiama tyrėjams ir plačiajai visuomenei suteikti prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų kuo ankstesniame platinimo proceso etape ir palengvinti tų duomenų naudojimą ir pakartotinį naudojimą. Atviroji prieiga padeda didinti kokybę, mažinti poreikį be reikalo dubliuoti mokslinius tyrimus, spartinti mokslo pažangą, kovoti su sukčiavimu mokslo srityje ir gali apskritai skatinti ekonomikos augimą ir inovacijas. Be atvirosios prieigos, dedamos pagirtinos pastangos užtikrinti, kad duomenų valdymo planavimas taptų standartine mokslinė praktika, ir remti mokslinių tyrimų duomenų, kurie būtų surandami, prieinami, sąveikūs ir pakartotinai panaudojami (FAIR principai), platinimą;
- (28) dėl pirmiau išdėstytų priežasčių tinkama valstybėms narėms nustatyti pareigą viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų duomenims taikyti atvirosios prieigos politiką ir užtikrinti, kad tokią politiką įgyvendintų visos mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos ir mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos. Be to, mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos ir mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos galėtų būti organizuojamos kaip viešojo sektoriaus institucijos arba viešosios įmonės. Ši direktyva tokioms mišrioms organizacijoms taikoma tik tiek, kiek tai susiję su jų kaip mokslinius tyrimus atliekančių organizacijų funkcijomis, ir taikoma jų mokslinių tyrimų duomenims. Atvirosios prieigos politikoje paprastai numatomos ir įvairios išimties, leidžiančios nesilaikyti reikalavimo užtikrinti atvirą prieigą prie mokslinių tyrimų rezultatų. 2018 m. balandžio 25 d. Komisijos rekomendacija dėl prieigos prie mokslinės informacijos ir tos informacijos išsaugojimo apibūdina atitinkamus atvirosios prieigos politikos elementus. Be to, reikėtų patobulinti sąlygas, kuriomis gali būti pakartotinai naudojami tam tikri mokslinių tyrimų duomenys. Dėl tos priežasties kai kurių iš šios direktyvos kylančių pareigų taikymo sritis turėtų būti išplėsta įtraukiant į ją mokslinių tyrimų duomenis, gaunamus vykdančiam

⁽¹⁾ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007 12 3, p. 1).

⁽²⁾ 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008 10 31, p. 3).

⁽³⁾ 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3577/92 taikantis laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (OL L 364, 1992 12 12, p. 7).

⁽⁴⁾ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

⁽⁵⁾ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumui lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

mokslinių tyrimų veiklą, subsidijuojamą viešosiomis lėšomis arba bendrai finansuojamą viešojo ir privačiojo sektorių subjektų. Pagal nacionalinę atvirosios prieigos politiką, viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų duomenys turėtų būti automatiškai atviri. Tačiau šiame kontekste reikėtų deramai atsižvelgti į opius klausimus, susijusius su privatumu, asmens duomenų apsauga, konfidencialumu, nacionaliniu saugumu, teisėtais komerciniais interesais, pavyzdžiui, komercinėmis paslaptimis, ir su trečiųjų šalių intelektinės nuosavybės teisėmis, vadovaujantis principu „kiek įmanoma, atvira, bet, kiek būtina, uždara“. Be to, ši direktyva turėtų būti netaikoma tiems mokslinių tyrimų duomenims, prieiga prie kurių neleidžiama dėl priežasčių, susijusių su nacionaliniu saugumu, gynyba ar visuomenės saugumu. Siekiant išvengti administracinės naštos, iš šios direktyvos kylančius pareigos turėtų būti taikomos tik dėl tų mokslinių tyrimų duomenų, prie kurių tyrėjai, mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos ar mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos jau yra suteikusios viešą prieigą per institucijos ar dalykinę saugyklą, ir dėl tų pareigų neturėtų būti patiriama papildomų išlaidų siekiant gauti šiuos duomenų rinkinius ar pririnkti papildomos duomenų priežiūros. Valstybės narės gali išplėsti šios direktyvos taikymo sritį ir ją taikyti taip pat mokslinių tyrimų duomenims, kurie viešai skelbiami pasitelkiant kitas duomenų infrastruktūras nei saugyklos, taip pat laisvai prieinamus leidinius, kaip prie straipsnio, duomenų straipsnio ar duomenų žurnalo straipsnio pridedama byla. Dokumentams, kurie nėra mokslinių tyrimų duomenų dokumentai, ši direktyva ir toliau turėtų būti netaikoma;

- (29) termino „viešojo sektoriaus institucija“ apibrėžtis grindžiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES⁽¹⁶⁾ 2 straipsnio 1 dalies 1 punktu. Terminų „viešosios teisės reglamentuojama įstaiga“ ir „viešojo įmonė“ apibrėžtys, numatytos Direktyvoje 2014/25/ES, turėtų būti taikomos šiai direktyvai;
- (30) ši direktyva nustato termino „dokumentas“ apibrėžtį, ir ta apibrėžtis turėtų apimti bet kurią dokumento dalį. Terminas „dokumentas“ apibrėžtis turėtų apimti bet kokį aktų, faktų ar informacijos ir bet kokios tokių aktų, faktų ar informacijos rinkinio pateikimą bet kuriais būdais (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašą). „Dokumento“ apibrėžtis neskirta aprėpti kompiuterinių programų. Valstybės narės gali išplėsti šios direktyvos taikymo sritį ir ją taikyti kompiuterinėms programoms;
- (31) viešojo sektoriaus institucijos vis iniciatyviau suteikia galimybę pakartotinai naudoti savo dokumentus užtikrinamos, kad internete būtų galima rasti ir realiai prieiti prie dokumentų ir susijusių metaduomenų atviraiais formatais, kurie gali būti elektroniniai ir kuriais būtų užtikrinamas sąveikumas, pakartotinis naudojimas ir prieinamumas. Dokumentus pakartotinai naudoti turėtų būti leidžiama ir tada, kai pakartotinis naudotojas pateikia prašymą. Tais atvejais laiko terminas atsakyti į pakartotinio naudojimo prašymus turėtų būti pagrįstas ir atitikti lygiavertį terminą, taikomą prieigos prie dokumento prašymams, teikiamiems pagal atitinkamą prieigos tvarką. Tačiau tas reikalavimas neturėtų būti taikomas viešosioms įmonėms, švietimo įstaigoms, mokslinius tyrimus atliekančioms organizacijoms ir mokslinius tyrimus finansuojančioms organizacijoms. Pagrįsti laiko terminai visoje Sąjungoje skatins kurti naujus sudėtinius informacijos produktus ir paslaugas visos Sąjungos lygmeniu. Tai itin svarbu dinaminių duomenų (įskaitant aplinkos, eismo, palydovinius, meteorologinius ir iš jutiklių gaunamus duomenis), kurių ekonominė vertė priklauso nuo neatidėliotino informacijos prieinamumo ir reguliaraus atnaujinimo, srityje. Todėl prieiga prie dinaminių duomenų turėtų būti suteikiama iš karto po jų surinkimo, o atnaujinimo rankiniu būdu atveju – iš karto po duomenų rinkinio dalinio pakeitimo, per programų sąsają (toliau – API), siekiant sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti tokiomis duomenimis grindžiamas interneto, judriojo ryšio ir debesijos taikomasias programas. Kai dėl techninių ar finansinių kliūčių to padaryti neįmanoma, viešojo sektoriaus institucijos turėtų suteikti prieigą prie dokumentų per tokį laikotarpį, kad būtų galima išnaudoti visą jų ekonominę potencialą. Reikėtų imtis konkrečių priemonių siekiant pašalinti atitinkamas technines ir finansines kliūtis. Jei naudojama licencija, savalaikis dokumentų prieinamumas gali būti viena iš licencijos sąlygų. Tuo atveju, kai duomenų patikrinimas yra itin svarbus dėl pagrįstų viešojo intereso priežasčių, visų pirma dėl visuomenės sveikatos ir saugumo, prieiga prie dinaminių duomenų turėtų būti suteikta iš karto po patikrinimo. Toks esminis patikrinimas neturėtų daryti poveikio atnaujinimų dažnumui;
- (32) norint gauti prieigą prie duomenų, kuriuos leista pakartotinai naudoti pagal šią direktyvą, prieigą prie dinaminių duomenų būtų pravartu užtikrinti pasitelkiant tinkamai parengtas API. API yra funkcijų, procedūrų, apibrėžčių ir protokolų rinkinys, skirtas ryšiui tarp įrenginių ir sklandžiam keitimuisi duomenimis. API turėtų būti palaikomos išsamiais ir internete prieinamais aiškiais techniniais dokumentais. Kai įmanoma, reikėtų naudoti atvirąsias API. Reikėtų taikyti Sąjungos arba tarptautiniu lygmeniu pripažintus standartinius protokolus ir naudoti tarptautinius duomenų rinkinių standartus, kai taikytina. API sudėtingumas gali būti įvairių lygių – jos gali būti paprasčiausias saitas su duomenų baze konkreitiems duomenų rinkiniams gauti, saityno sąsaja arba sudėtingesnė struktūra. Duomenų pakartotinis naudojimas ir dalijimasis jais tinkamai naudojant API turi bendrosios vertės – tai padės kūrėjams ir pradedančiosioms įmonėms kurti naujas paslaugas ir produktus. Tai taip pat labai svarbu kuriant

⁽¹⁶⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

vertingas ekosistemas tokiems duomenų ištekliams, kurie dažnai lieka nepanaudoti. API kūrimas ir naudojimas turi būti grindžiami keliais principais – prieinamumo, stabilumo, techninės priežiūros visą gyvavimo ciklą, naudojimo ir standartų vienodumo, patogumo naudoti ir saugumo. Galimybę pakartotinai naudoti dinaminis duomenis, kurie yra dažnai atnaujinami (neretai ir tikroju laiku), viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės turėtų suteikti iš karto po jų surinkimo naudojant tinkamas API ir, kai aktualu, – atsisiųsdamos didžiąją dalį, išskyrus atvejus, kai tam reikėtų neproporcingai didelių pastangų. Vertinant pastangų proporcingumą reikėtų atsižvelgti į atitinkamos viešojo sektoriaus institucijos ar viešosios įmonės dydį ir veiklos biudžetą;

- (33) pakartotinio naudojimo galimybės gali būti gerinamos ribojant būtinumą skaitmeninti rašytinius dokumentus arba tvarkyti skaitmenines rinkmenas taip, kad jos būtų tarpusavyje suderinamos. Todėl viešojo sektoriaus institucijos turėtų suteikti galimybę naudotis dokumentais bet kuriu parengtiniu formatu ar kalba elektroninėmis priemonėmis tais atvejais, kai įmanoma ir tinkama. Viešojo sektoriaus institucijos turėtų palankiai vertinti prašymus dėl ištraukų iš esamų dokumentų, kai norint patenkinti tokį prašymą tereikia atlikti paprastą veiksmą. Tačiau viešojo sektoriaus institucijos neturėtų būti įpareigosios teikti ištraukos iš dokumento arba keisti prašomos informacijos formato tais atvejais, kai tai susiję su neproporcingai didelėmis pastangomis. Siekdamos sudaryti palankias sąlygas pakartotiniam naudojimui, viešojo sektoriaus institucijos turėtų daryti savo pačių dokumentus prieinamus tokiu formatu, kuris kiek įmanoma ir tikslinga nepriklausytų nuo specialios programinės įrangos naudojimo. Kai įmanoma ir tinkama, viešojo sektoriaus institucijos turėtų atsižvelgti į neigaliesiems prieinamas galimybes pakartotinai naudoti dokumentus ir į galimybes dokumentus naudoti neigalijų reikmėms – prieinamais formatais teikti atitinkamą informaciją, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/2102 ⁽¹⁷⁾ reikalavimų;
- (34) siekdamos palengvinti pakartotinį naudojimą, viešojo sektoriaus institucijos, kai įmanoma ir tinkama, turėtų suteikti galimybę naudoti dokumentus, įskaitant skelbiamus interneto svetainėse, pateikdamos juos atviraisiais ir elektroniniais formatais kartu su jų didžiausio įmanomo tikslumo ir išsamumo metaduomenimis taip, kad būtų užtikrintas sąveikumas, pavyzdžiui, tvarkydamos juos pagal principus, kuriais grindžiami suderinamumo ir tinkamumo naudoti reikalavimai, taikomi erdvinei informacijai pagal Direktyvą 2007/2/EB;
- (35) elektroninio formato dokumentu turėtų būti laikomas dokumentas, kurio rinkmenos formato struktūra yra tokia, kad kompiuterinės programos galėtų jį lengvai nustatyti, atpažinti ir gauti iš jo konkrečius duomenis. Elektroninio formato rinkmenose užkoduoti duomenys turėtų būti laikomi elektroniniais duomenimis. Elektroniniai formatai gali būti atvirieji arba nuosavybiniai. Jie gali būti oficialūs standartai arba ne. Elektroninio formato dokumentais neturėtų būti laikomi dokumentai, užkoduoti naudojant tokį rinkmenos formatą, kuriuo apribojamas automatinis tvarkymas, nes iš jų duomenų negalima gauti arba tai yra sunku padaryti. Kai įmanoma ir tinkama, valstybės narės turėtų skatinti naudoti Sąjungos ar tarptautiniu lygmeniu pripažintus atvirusius elektroninius formatus. Rengiant techninius pakartotinio dokumentų naudojimo sprendimus turėtų būti atsižvelgta į Europos sąveikumo sprendimų sistemą, kai taikytina;
- (36) mokesčiai už dokumentų pakartotinį naudojimą labai trukdo pradedančiosioms ir MVĮ patekti į rinką. Todėl galimybė pakartotinai naudoti dokumentus turėtų būti suteikiama nemokamai, o mokesčiai, kai jie yra būtini, iš esmės neturėtų viršyti ribinių sąnaudų. Kai viešojo sektoriaus institucijos atlieka itin plačią prašomos informacijos paiešką arba itin daug sąnaudų reikalaujančius prašomos informacijos formato pakeitimus savanoriškai ar kai to reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ribinės sąnaudos gali apimti su tokia veikla susijusias išlaidas. Išimtiniais atvejais turėtų būti atsižvelgta į būtinybę netrikdyti viešojo sektoriaus institucijų, kurioms yra nustatytas reikalavimas gauti pajamų, kad padengtų didelę dalį savo sąnaudų, susijusių su jų viešųjų užduočių vykdymu, įprastinės veiklos. Tai taikytina ir tais atvejais, kai viešojo sektoriaus institucija suteikė prieigą prie duomenų kaip prie atvirųjų duomenų, tačiau privalo gauti pajamų, kad padengtų didelę dalį savo sąnaudų, susijusių su kitų viešųjų užduočių vykdymu. Taip pat turėtų būti pripažintas viešųjų įmonių vaidmuo konkurencingoje

⁽¹⁷⁾ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1).

ekonominėje aplinkoje. Todėl tokiais atvejais viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės turėtų galėti taikyti didesnę nei ribinių sąnaudų dydžio mokesť. Tokie mokesčiai turėtų būti nustatomi remiantis objektyviais, skaidriais ir patikrinamais kriterijais, o bendros pajamos iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti neturėtų viršyti rinkimo ir rengimo, įskaitant pirkimą iš trečiųjų šalių, atgaminimo, techninės priežiūros, saugojimo ir platinimo sąnaudų kartu su pagrįsta investicijų grąža. Kai taikytina, į reikalavimus atitinkančias sąnaudas taip pat turėtų būti galima įtraukti ir asmens duomenų anoniminimo sąnaudas ir priemonių, kurių imamasi siekiant apsaugoti duomenų konfidencialumą, sąnaudas. Valstybės narės gali reikalauti, kad viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės atskleistų tų sąnaudų dydį. Reikalavimas, kad viešojo sektoriaus institucijos turi gauti pajamų, kad padengtų didelę dalį sąnaudų, susijusių su jų viešųjų užduočių vykdymu arba su viešosioms įmonėms patikėtų visuotinės svarbos paslaugų aprėptimi, nebūtinai turi būti teisinis, bet gali būti nustatytas, pavyzdžiui, pagal valstybėse narėse taikomą administracinę praktiką. Valstybės narės turėtų reguliariai atlikti tokio reikalavimo peržiūrą;

- (37) investicijų grąža gali būti suprantama kaip procentinė dalis, kuria papildomos ribinės sąnaudos, suteikianti galimybę padengti kapitalo sąnaudas ir įtraukti tikrąją grąžos normą. Kadangi kapitalo sąnaudos yra glaudžiai susijusios su kredito įstaigų taikomomis palūkanų normomis, kurios savo ruožtu yra grindžiamos Europos Centrinio Banko (toliau – ECB) fiksuotąja palūkanų norma, taikoma pagrindinėms refinansavimo operacijoms, pagrįsta investicijų grąža neturėtų daugiau kaip 5 % viršyti ECB taikomos fiksuotosios palūkanų normos;
- (38) bibliotekos, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejai ir archyvai turėtų turėti galimybę taikyti didesnę nei ribinių sąnaudų dydžio mokesť, kad nebūtų trikdoma jų įprastinė veikla. Tokių viešojo sektoriaus institucijų atveju bendros pajamos, gautos per atitinkamą atskaitinį laikotarpį iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti, neturėtų viršyti rinkimo, rengimo, atgaminimo, platinimo, išsaugojimo ir atsiskaitymo už teises sąnaudų kartu su pagrįsta investicijų grąža. Kai taikytina, į reikalavimus atitinkančias sąnaudas turėtų būti įtraukiamos ir asmens duomenų arba neskelbtinos komercinės informacijos anoniminimo sąnaudos. Bibliotekų, įskaitant universitetų bibliotekų, muziejų ir archyvų atveju, atsižvelgiant į jų ypatumus, apskaičiuojant pagrįstą investicijų grąžą galėtų būti atsižvelgta į kainas, kurias privačiojo sektoriaus subjektai yra nustatę už identiškų ar panašių dokumentų pakartotinį naudojimą;
- (39) šioje direktyvoje nustatytais viršutinėmis mokesčių ribomis nedaromas poveikis valstybių narių teisei taikyti mažesnius mokesčius ar apskritai jo netaikyti;
- (40) valstybės narės turėtų nustatyti mokesčio, viršijančio ribines sąnaudas, nustatymo kriterijus. Pavyzdžiui, jos turėtų turėti galimybę nustatyti tokius kriterijus nacionalinėse taisyklėse arba paskirti atitinkamą (-as) instituciją (-as), išskyrus pačią viešojo sektoriaus instituciją, kompetentingą (-as) nustatyti tokius kriterijus. Tos institucijos organizacinė struktūra turėtų atitikti konstitucinę ir teisinę valstybių narių sistemas. Tai galėtų būti esama institucija, kuri turi biudžeto vykdymo įgaliojimus ir yra politiškai atskaitinga;
- (41) užtikrinimas, kad viešojo sektoriaus dokumentų pakartotinio naudojimo sąlygos būtų aiškios ir viešai skelbiamos, yra išankstinė Sąjungos masto informacijos rinkos plėtros sąlyga. Todėl visos dokumentų pakartotiniam naudojimui keliamos sąlygos turėtų būti aiškios potencialiems pakartotiniams naudotojams. Valstybės narės turėtų skatinti prieinamų dokumentų indeksų, kurie būtų prieinami internete, kūrimą, kai tikslinga, kad skatintų teikti pakartotinio naudojimo prašymus ir sudarytų tam palankias sąlygas. Dokumentų, kuriais disponuoja subjektai, kurie nėra viešosios įmonės, švietimo įstaigos, mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos ir mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos, pakartotinio naudojimo prašytojai turėtų būti informuojami apie esamus teisių gynimo būdus, susijusius su jiems poveikio turinčiais sprendimais ar praktika. Tai bus ypač svarbu MVĮ ir startuoliams, kuriems gali būti nežinomi būdai, kaip palaikomi kontaktai su kitų valstybių narių viešojo sektoriaus institucijomis, ir atitinkami teisių gynimo būdai;
- (42) teisių gynimo būdams turėtų būti priskirta peržiūros, kurią atliktų nešališka peržiūros įstaiga, galimybė. Ta įstaiga galėtų būti jau esama nacionalinė institucija, pavyzdžiui, nacionalinė konkurencijos institucija, priežiūros institucija, įsteigta pagal Reglamentą (ES) 2016/679, nacionalinė už prieigą prie dokumentų atsakinga institucija arba nacionalinė teisminė institucija. Tos įstaigos organizacinė struktūra turėtų atitikti konstitucinę ir teisinę valstybių narių sistemas. Kreipimasis į tą įstaigą neturėtų užkirsti kelio teisių gynimo būdams, kuriais kitu atveju galėtų naudotis pakartotinio dokumentų naudojimo pareiškėjai. Tačiau ji turėtų būti atskira nuo valstybės narės mechanizmo, pagal kurį nustatomi mokesčio, viršijančio ribines sąnaudas, nustatymo kriterijai. Teisių gynimo būdams turėtų būti priskirta galimybė peržiūrėti neigiamus sprendimus ir taip pat sprendimus, kuriais pareiškėjams, nors ir suteikus leidimą pakartotinai naudoti, galėtų būti daromas kitoks poveikis, visų pirma dėl taikytinų mokesčių nustatymo taisyklių. Peržiūros procesas turėtų būti spartus, atsižvelgiant į greitai kintančios rinkos poreikius;
- (43) visų viešojo sektoriaus disponuojamų bendrai prieinamų dokumentų – susijusių ne tik su politiniu procesu, bet ir su teisiniu ir administraciniu procesu – viešinimas yra esminė priemonė plėsti teisę žinoti, kuri yra pagrindinis demokratijos principas. Tas tikslas yra taikytinas visų lygmenų institucijoms – vietinėms, nacionalinėms ar tarptautinėms;

- (44) dokumentų pakartotiniam naudojimui neturėtų būti taikomos jokios sąlygos. Tačiau tam tikrais viešojo intereso tikslus pateisinančiais atvejais gali būti išduota licencija, nustatanti licencijos turėtoji pakartotinio naudojimo sąlygas, susijusias, pavyzdžiui, su atsakomybės klausimais, asmens duomenų apsaugos, tinkamo dokumentų naudojimo, nekeitimo garantavimo ir šaltinio nurodymo klausimais. Jei viešojo sektoriaus institucijos licencijuoja pakartotinių dokumentų naudojimą, licencijos sąlygos turėtų būti objektyvios, proporcingos ir nediskriminuojančios. Standartinės licencijos, kurios turi būti prieinamos internetu, taip pat šiuo atžvilgiu gali vaidinti svarbų vaidmenį. Dėl to valstybės narės turėtų numatyti galimybę naudoti standartinės licencijas. Bet kuriuo atveju viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo licencijose turėtų būti numatyta kuo mažiau pakartotinio naudojimo apribojimų, pavyzdžiui, ribojimus taikyti tik reikalavimui nurodyti šaltinį. Šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį turėtų atlikti atvirosios licencijos internete prieinamų standartizuotų viešųjų licencijų forma, kuriomis sudaroma galimybė bet kam bet kokių tikslų laisvai prieiti prie duomenų ir turinio, juos naudoti, keisti ir jais dalytis ir kurios grindžiamos atvirųjų duomenų formatais. Todėl valstybės narės turėtų skatinti atvirųjų licencijų naudojimą – tai galiausiai turėtų tapti bendra praktika visoje Sąjungoje. Nedarant poveikio Sąjungos ar nacionalinėje teisėje nustatytiems atsakomybės reikalavimams, tais atvejais, kai viešojo sektoriaus institucija arba viešoji įmonė suteikia galimybę dokumentus pakartotinai naudoti be jokių kitų sąlygų ar apribojimų, tai viešojo sektoriaus institucijai arba viešajai įmonei gali būti leidžiama atsisakyti visos atsakomybės už pakartotiniam naudojimui pateiktus dokumentus;
- (45) jei kompetentinga institucija nusprendžia daugiau nebeleisti tam tikrų dokumentų pakartotinai naudoti arba tų dokumentų daugiau nebeatnaujinti, ji turėtų tuos sprendimus pirma pasitaikiusia proga skelbti viešai, jei įmanoma, elektroninėmis priemonėmis;
- (46) pakartotinio naudojimo sąlygos turėtų būti nediskriminacinės panašių pakartotinio naudojimo kategorijų atžvilgiu. Tuo tikslu diskriminavimo draudimas, pavyzdžiui, neturėtų užkirsti kelio viešojo sektoriaus institucijoms nemokamai keisti informacija, skirta naudoti viešosioms užduotims vykdyti, o iš kitų šalių imti mokesčių už tų pačių dokumentų pakartotinį naudojimą. Tai taip pat neturėtų neleisti priimti diferencijuotų mokesčių taikymo komerciniam ir nekomerciniam pakartotiniam naudojimui politikos;
- (47) valstybės narės visų pirma turėtų užtikrinti, kad dėl viešųjų įmonių dokumentų pakartotinio naudojimo nebūtų iškraipyta rinka ir nebūtų pakenkta sąžiningai konkurencijai;
- (48) nustatydamos pakartotinio dokumentų naudojimo principus, viešojo sektoriaus institucijos turėtų laikytis Sąjungos ir nacionalinių konkurencijos taisyklių, kiek įmanoma vengdamos išskirtinių susitarimų tarpusavyje ir su privačiojo sektoriaus partneriais. Tačiau norint teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, išskirtinė viešojo sektoriaus dokumentų pakartotinio naudojimo teisė kartais gali būti būtina. Tai gali pasitaikyti tais atvejais, kai joks komercinis leidėjas, neturėdamas tokios išskirtinės teisės, nenori skelbti informacijos. Todėl tikslinga atsižvelgti į viešąsias paslaugų pirkimo sutartis, kurios nepatenka į Direktyvos 2014/24/ES taikymo sritį pagal tos direktyvos 11 straipsnį, ir į inovacijų partnerystes, kaip nurodyta Direktyvos 2014/24/ES 31 straipsnyje;
- (49) bibliotekos, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejai, archyvai ir privačiojo sektoriaus partneriai tarpusavyje yra sudarę nemažai su kultūros išteklių skaitmeninimu susijusių bendradarbiavimo susitarimų, kuriais privačiojo sektoriaus partneriams suteikiamos išskirtinės teisės. Praktika rodo, kad tokia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė gali sudaryti palankesnes sąlygas prasmingai naudoti kultūros kolekcijas ir kartu spartinti plačiosios visuomenės narių prieigą prie kultūros paveldo. Todėl tikslinga atsižvelgti į dabartinius su kultūros išteklių skaitmeninimu susijusius skirtumus tarp valstybių narių – nustatyti specialias susitarimams dėl tokių išteklių skaitmeninimo taikomas taisykles. Kai išskirtinė teisė yra susijusi su kultūros išteklių skaitmeninimu, gali būti reikalingas tam tikras išskirtinės teisės turėjimo laikotarpis, kad privačiojo sektoriaus partneris turėtų galimybę susigrąžinti investicijas. Tačiau tas laikotarpis turėtų būti ribotas ir kuo trumpesnis siekiant laikytis principo, kad viešojo naudojimo medžiaga, kai ji suskaitmeninama, turėtų likti viešojo naudojimo medžiaga. Laikotarpis, kuriam suteikiama išskirtinė teisė, susijusi su kultūros išteklių skaitmeninimu, paprastai turėtų neviršyti 10 metų. Išskirtinės teisės suteikimas ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui turėtų būti peržiūrimas, atsižvelgiant į techninius, finansinius ir administracinius aplinkos pokyčius nuo to momento, kai buvo sudarytas susitarimas. Be to, pagal bet kurią viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę kultūros išteklių skaitmeninimo tikslais partneriui kultūros įstaigai turėtų būti suteiktos visos teisės į suskaitmenintų kultūros išteklių naudojimą pasibaigus susitarimo galiojimui;
- (50) duomenų turėtojų ir duomenų pakartotinių naudotojų susitarimams, kuriais nėra aiškiai suteikiamos išskirtinės teisės, bet kuriais, pagrįstai tikėtina, gali būti apribotos galimybės dokumentus pakartotinai naudoti, turėtų būti taikomi papildomi vieši patikrinimai. Todėl esminės tokių susitarimų nuostatos turėtų būti paskelbtos internete bent prieš du mėnesius iki įsigaliojimo, t. y. prieš du mėnesius iki sutartos datos, kurią šalis turi pradėti vykdyti

savo pareigas. Paskelbimu suinteresuotosioms šalims turėtų būti suteikta galimybė pateikti prašymą dėl dokumentų, kuriems taikomi tie susitarimai, pakartotinio naudojimo ir užkirstas kelias potencialių pakartotinių naudotojų rato apribojimo rizikai. Bet kuriuo atveju tokių susitarimų esminių nuostatų galutinė redakcija, dėl kurios šalys susitarė, taip pat turėtų būti paskelbta internete nepagrįstai nedelsiant po jų sudarymo;

- (51) šia direktyva siekiama kuo labiau sumažinti piktnaudžiavimo pradininko pranašumu riziką, kuri gali apriboti potencialių duomenų pakartotinių naudotojų skaičių. Kai tikėtina, kad be šia direktyva valstybei narei nustatytų pareigų suteikti dokumentus, pagal sutartimi įformintą susitarimą gali būti perleidžiami tos valstybės narės ištekčiai, kaip nurodyta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, ši direktyva neturėtų daryti poveikio SESV 101–109 straipsniuose nustatytų konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklių taikymui. Remiantis SESV 107, 108 ir 109 straipsniuose nustatytomis valstybės pagalbos taisyklėmis, valstybė narė privalo *ex ante* tvarka patikrinti, ar atitinkama sutartimi nėra teikiama valstybės pagalba, ir užtikrinti, kad jis atitiktų valstybės pagalbos taisykles;
- (52) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, visų pirma pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB⁽¹⁸⁾, ir, be kita ko, pagal papildomas nacionalinės teisės nuostatas. Tai reiškia, *inter alia*, kad asmens duomenų pakartotinis naudojimas leistinas tik jeigu laikomasi tikslų apribojimo principo, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies b punkte ir 6 straipsnyje. Anoniminė informacija yra informacija, kuri nėra susijusi su fiziniu asmeniu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti nustatyta, arba su asmens duomenimis, kurių anonimiškumas užtikrintas taip, kad duomenų subjekto tapatybė negali arba nebegali būti nustatyta. Informacijos anonimiškumo užtikrinimas yra priemonė, skirta suderinti kiek įmanoma didesnes viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo galimybes ir duomenų apsaugos teisės aktais nustatytas pareigas, tačiau tam reikia sąnaudų. Tas sąnaudas tikslinga priskirti sąnaudoms, laikytinoms ribinių platinimo sąnaudų dalimi, kaip nurodyta šioje direktyvoje;
- (53) priimant sprendimus dėl viešojo sektoriaus dokumentų, kuriuose yra asmens duomenų, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros sektoriuje, pakartotinio naudojimo aprėpties ir sąlygų gali reikėti atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimus pagal Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnį;
- (54) šia direktyva nedaromas poveikis trečiųjų šalių intelektinės nuosavybės teisėms. Siekiant išvengti abejonų, sąvoka „intelektinės nuosavybės teisės“ apima tik autorių ir gretutines teises (įskaitant *sui generis* formų apsaugą). Ši direktyva netaikoma dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, registruotiems dizainams ir prekių ženklams. Taip pat šia direktyva nedaromas poveikis viešojo sektoriaus institucijų intelektinės nuosavybės teisių buvimui ar turėjimui, nei kokiu nors būdu ribojamas naudojimas šiomis teisėmis už šia direktyva nustatytų ribų. Pagal šią direktyvą nustatytos pareigos turėtų būti taikomos tik tiek, kiek jos yra suderinamos su tarptautiniais susitarimais dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos, ypač Berno Konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (toliau – Berno konvencija), Susitarimu dėl intelektinės nuosavybės teisių, susijusių su prekyba, aspektų (toliau – TRIPS susitarimu) ir PINO autorių teisių sutartimi. Tačiau viešojo sektoriaus institucijos turėtų naudotis savo autorių teisėmis taip, kad palengvintų pakartotinių naudojimą;
- (55) atsižvelgiant į Sąjungos teisę ir į valstybių narių ir Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, visų pirma pagal Berno konvenciją ir TRIPS susitarimą, ši direktyva neturėtų būti taikoma dokumentams, kurių atžvilgiu intelektinės nuosavybės teisės turi trečiosios šalys. Jei trečioji šalis buvo pirminis intelektinės nuosavybės teisių į bibliotekose, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejuose ir archyvuose laikomą dokumentą savininkas ir tų teisių apsaugos terminas dar nesibaigė, tas dokumentas pagal šią direktyvą turi būti laikomas dokumentu, kurio atžvilgiu intelektinės nuosavybės teisės turi trečiosios šalys;
- (56) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis viešojo sektoriaus institucijų darbuotojų teisėms, įskaitant ekonomines ir moralines teises, kurias jie gali turėti pagal nacionalinę teisę;
- (57) be to, pateikus dokumentą pakartotiniam naudojimui, atitinkama viešojo sektoriaus institucija turėtų ir toliau turėti teisę tą dokumentą naudoti;

⁽¹⁸⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

- (58) šia direktyva nedaromas poveikis Direktyvai 2014/24/ES;
- (59) priemonės, padedančios potencialiems pakartotiniams naudotojams rasti dokumentus, prieinamus pakartotiniam naudojimui, ir pakartotinio naudojimo sąlygos gali gerokai palengvinti viešojo sektoriaus dokumentų tarpvalstybinį naudojimą. Dėl to valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos praktinio pobūdžio priemonės, padedančios pakartotiniams naudotojams ieškoti dokumentų, prieinamų pakartotiniam naudojimui. Tokių praktinio pobūdžio priemonių pavyzdžiai yra pagrindinių dokumentų (dokumentų, kurie yra arba gali būti plačiai pakartotinai naudojami) registrų sąrašai, pageidautina prieinami internetu, ir portalinės svetainės, sujungtos su decentralizuotais registrų sąrašais. Valstybės narės taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ilgalaikiai galimybei pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus informacija laikantis taikytinos išsaugojimo politikos;
- (60) Komisija turėtų palengvinti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir remti sąveikių elektroninių sąsajų, kuriomis būtų sudarytos sąlygos teikti veiksmingesnes ir saugesnes viešąsias paslaugas, kūrimą, bandymą, įgyvendinimą ir diegimą;
- (61) šia direktyva nedaromas poveikis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2001/29/EB⁽¹⁹⁾. Ji aiškiai numato sąlygas, kurių laikantis viešojo sektoriaus institucijos gali naudotis savo intelektinės nuosavybės teisėmis vidaus informacijos rinkoje, leisdamos dokumentų pakartotinį naudojimą. Jei viešojo sektoriaus institucijos yra Direktyvos 96/9/EB 7 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės turėtojos, jos neturėtų ta teise naudotis siekdamos neleisti pakartotinai naudoti esamų dokumentų arba siekdamos tokį pakartotinį naudojimą apriboti labiau nei šia direktyva numatyti apribojimai;
- (62) Komisija rėmė internetinės atvirųjų duomenų parengties ataskaitos rengimą, pateikdama atitinkamus pakartotinio viešojo sektoriaus informacijos naudojimo veiklos rodiklius visose valstybėse narėse. Reguliariai atnaujinant tą ataskaitą bus prisidedama prie keitimosi informacija tarp valstybių narių ir informacijos apie politines priemones ir praktiką prieinamumo visoje Sąjungos teritorijoje;
- (63) būtina užtikrinti, kad valstybės narės stebėtų viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo mastą, sąlygas, kuriomis ši informacija prieinama, ir teisių gynimo praktiką;
- (64) Komisija gali padėti valstybėms narėms nuosekliai įgyvendinti šią direktyvą ir tuo tikslu po konsultacijų su suinteresuotais šaliniais parengti naujas ar atnaujinti esamas gaires, visų pirma dėl rekomenduojamų standartinių licencijų, duomenų rinkinių ir mokesčio už pakartotinį dokumentų naudojimą nustatymo;
- (65) vienas iš pagrindinių vidaus rinkos sukūrimo tikslų yra sudaryti sąlygas, kad būtų skatinamas Sąjungos masto paslaugų plėtojimas. Bibliotekose, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejuose ir archyvuose yra sukaupta daug vertingų viešojo sektoriaus informacinių išteklių, ypač po to, kai dėl skaitmeninio projektų padidėjo viešojo naudojimo skaitmeninės medžiagos kiekis. Tos kultūros paveldo kolekcijos ir susiję metaduomenys yra potenciali skaitmeninio turinio produktų ir paslaugų bazė ir turi didžiulį inovacinio pakartotinio naudojimo potencialą tokiuose sektoriuose kaip švietimas ir turizmas. Kitų tipų kultūros įstaigoms (pvz., orkestrai, operos, baletu ir teatro kolektyvai), įskaitant toms įstaigoms priklausančius archyvus, ši direktyva turėtų ir toliau būti netaikoma dėl to, kad jų specifinė paskirtis yra scenos menas, ir dėl to, kad beveik visai jų medžiagai taikomos trečiosios šalies intelektinės nuosavybės teisės;
- (66) siekiant numatyti sąlygas, kuriomis būtų remiamas dokumentų pakartotinis naudojimas, siejamas su reikšminga socioekonominė nauda, itin vertinga ekonomikai ir visuomenei, priede turėtų būti numatytas didelės vertės duomenų rinkinių teminių kategorijų sąrašas. Pateikiant kaip pavyzdį ir nedarant poveikio įgyvendinimo aktams, kuriuose nustatyti didelės vertės duomenų rinkiniai, kuriems turėtų būti taikomi konkretūs šioje direktyvoje nustatyti reikalavimai, atsižvelgiant į Komisijos gaires dėl rekomenduojamų standartinių licencijų, duomenų rinkinių ir mokesčio už pakartotinį dokumentų naudojimą apskaičiavimo, teminės kategorijos galėtų, *inter alia*, apimti pašto kodus, nacionalinius ir vietos žemėlapius (geografiniai duomenys), energijos suvartojimą ir palydovinius vaizdus (žemės stebėjimas ir aplinka), iš prietaisų *in situ* gaunamus duomenis ir orų prognozes (meteorologiniai duomenys), demografinius ir ekonominius rodiklius (statistika), verslo registrus ir registracijos atpažinties kodus (bendrovės ir bendrovių valdymas nuosavybės teise), kelio ženklus ir vidaus vandenių kelius (judumas);

⁽¹⁹⁾ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001 6 22, p. 10).

- (67) siekiant iš dalies pakeisti didelės vertės duomenų rinkinių teminių kategorijų sąrašą, pridėdant papildomas temines kategorijas, pagal SESV veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽²⁰⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (68) duomenų rinkinių, kurie pasižymi ypatingu socioekonominės naudos potencialu, Sąjungos masto sąrašas kartu su suderintomis pakartotinio jų naudojimo sąlygomis yra svarbus tarpvalstybinių duomenų taikomųjų programų ir paslaugų diegimo veiksnys. Siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai remti dokumentų pakartotinį naudojimą, siejamą su reikšminga socioekonominė nauda, patvirtinant konkrečių didelės vertės duomenų rinkinių, kuriems taikomi konkretūs šios direktyvos reikalavimai, sąrašą kartu su jų skelbimo ir pakartotinio naudojimo tvarka. Taigi tie konkretūs reikalavimai nebus taikomi prieš Komisijai priimant įgyvendinimo aktus. Sudarant šį sąrašą turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos sektorių teisės aktus, kuriais jau reglamentuojamas duomenų rinkinių skelbimas, pavyzdžiui, į direktyvas 2007/2/EB ir 2010/40/ES, siekiant užtikrinti, kad prieiga prie duomenų rinkinių būtų suteikiama remiantis atitinkamais standartais ir metaduomenų rinkiniais. Šis sąrašas turėtų būti grindžiamas šioje direktyvoje nustatytais teminėmis kategorijomis. Rengdama sąrašą Komisija turėtų tinkamai konsultuotis, taip pat su ekspertais. Be to, priimant sprendimus dėl viešųjų įmonių turimų duomenų įtraukimo į sąrašą arba dėl nemokamos prieigos prie jų, turėtų būti atsižvelgta į poveikį konkurencijai atitinkamose rinkose. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽²¹⁾;
- (69) siekiant užtikrinti kuo didesnę didelės vertės duomenų rinkinių naudą ir palengvinti jų pakartotinį naudojimą, prieiga prie tų rinkinių turėtų būti kuo mažiau teisiškai ribojama ir nemokama. Be to, tie rinkiniai turėtų būti skelbiami per API. Tačiau tai neužkerta kelio viešojo sektoriaus institucijoms nustatyti mokesčių už jų, vykdančias viešosios valdžios funkcijas, teikiamas paslaugas, susijusias su didelės vertės duomenų rinkiniais, visų pirma patvirtinant dokumentų autentiškumą ar tikrumą;
- (70) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. lengvinti Sąjungos masto informacijos produktų ir paslaugų, grindžiamų viešojo sektoriaus dokumentais, kūrimą, užtikrinti, kad, viena vertus, privatus verslas, visų pirma MVĮ, galėtų tarpvalstybiniu mastu veiksmingai naudotis viešojo sektoriaus dokumentais siekdamas kurti pridėtinę vertę turinčius informacijos produktus ir paslaugas ir, kita vertus, kad tą daryti galėtų piliečiai, siekiant palengvinti laisvą informacijos judėjimą ir komunikaciją, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo Sąjungos masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (71) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų Chartijoje, įskaitant teisę į privatumą, teisę į asmens duomenų apsaugą, teisę į nuosavybę ir neįgalųjų asmenų integravimą. Jokia šios direktyvos nuostata neturėtų būti aiškinama ar įgyvendinama su Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija nesuderinamu būdu;
- (72) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 ⁽²²⁾ 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos pareigūnu, kuris pateikė nuomonę 2018 m. liepos 10 d. ⁽²³⁾;

⁽²⁰⁾ OLL 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽²²⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁽²³⁾ OL C 305, 2018 8 30, p. 7.

- (73) Komisija turėtų atlikti šios direktyvos įvertinimą. Laikantis 2016 m. balandžio 13 d. tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros, tas įvertinimas turėtų būti grindžiamas penkiais – veiksmingumo, efektyvumo, aktualumo, nuoseklumo ir pridėtinės vertės – kriterijais ir juo turėtų būti remiamasi atliekant tolesnių veiksmų pasirinkimo poveikio vertinimus;
- (74) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų II priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminu,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Siekiant skatinti atvirųjų duomenų naudojimą ir skatinti inovacijas produktų ir paslaugų srityje, ši direktyva nustato būtiniausias taisykles, reglamentuojančias toliau nurodytų dokumentų pakartotinį naudojimą ir tą pakartotinį naudojimą lengvinančią praktinę tvarką:

- a) esamų dokumentų, kuriais disponuoja valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos;
- b) esamų dokumentų, kuriais disponuoja viešosios įmonės, kurios:
- vykdo veiklą Direktyvoje 2014/25/ES apibrėžtose srityse;
 - vykdo veiklą kaip viešųjų paslaugų operatoriai pagal Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 2 straipsnį;
 - vykdo veiklą kaip pareigą teikti viešąsias paslaugas vykdantys oro vežėjai pagal Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 16 straipsnį arba
 - vykdo veiklą kaip visuomenės aptarnavimo išpareigojimus vykdantys Bendrijos laivų savininkai pagal Reglamento (EEB) Nr. 3577/92 4 straipsnį;
- c) mokslinių tyrimų duomenų, laikantis 10 straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Ši direktyva netaikoma:

- a) dokumentams, kurių teikimas yra veikla, nepatenkanti į atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų viešosios užduoties taikymo sritį, kaip apibrėžta valstybės narės įstatymu ar kitomis privalomomis taisyklėmis, arba nesant tokių taisyklių, kaip apibrėžta pagal bendrą administracinę praktiką toje valstybėje narėje, su sąlyga, kad viešųjų užduočių taikymo sritis yra skaidri ir jai taikoma peržiūra;
- b) viešųjų įmonių disponuojamiems dokumentams:
- kurie rengiami kitais tikslais nei visuotinės svarbos paslaugų teikimas, kaip apibrėžta valstybių narių įstatymuose arba kitose privalomose taisyklėse;
 - kurie susiję su konkurencijos tiesiogiai veikiama veikla ir kuriems dėl tos priežasties pagal Direktyvos 2014/25/ES 34 straipsnį netaikomos pirkimų taisyklės;
- c) dokumentams, kurių atžvilgiu trečiosios šalys turi intelektinės nuosavybės teises;
- d) dokumentams, pavyzdžiui neskelbtini duomenys, kurie yra neprieinami dėl prieigos tvarkos valstybėje narėje, įskaitant tuos, kurie neprieinami dėl:
- nacionalinio saugumo (būtent valstybės saugumo), gynybos ar visuomenės saugumo apsaugos;
 - statistinių duomenų konfidencialumo;
 - komercinio konfidencialumo (įskaitant verslo, profesines arba bendrovės paslaptis);
- e) dokumentams, prieiga prie kurių neleidžiama arba ribojama dėl neskelbtinos informacijos, susijusios su ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/114/EB 2 straipsnio d punkte;

- f) dokumentams, prieiga prie kurių pagal valstybių narių prieigos tvarką ribojama, taip pat tais atvejais, kai piliečiai ar juridiniai subjektai turi įrodyti, jog turi konkretų interesą gauti prieigą prie dokumentų;
 - g) logotipams, ornamentams ir emblemoms;
 - h) dokumentams, prieiga prie kurių pagal prieigos tvarką neleidžiama arba ribojama dėl asmens duomenų apsaugos, taip pat dokumentų, prieiga prie kurių pagal prieigos tvarką suteikiama, dalims, kai jose yra asmens duomenys, kurių pakartotinis naudojimas pagal įstatymus nesuderinamas su asmenų apsaugos teisės aktais, susijusiais su asmens duomenų tvarkymu, arba kaip pažeidžiantis asmens privataus gyvenimo ir integralumo apsaugą, visų pirma pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę dėl asmens duomenų apsaugos;
 - i) dokumentams, kuriais disponuoja visuomeniniai transliuotojai ir jų filialai bei kitos institucijos ar jų filialai, atlikdami visuomeninio transliavimo užduotis;
 - j) dokumentams, kuriais disponuoja kultūros įstaigos, išskyrus bibliotekas, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejus ir archyvus;
 - k) dokumentams, kuriais disponuoja vidurinio ar žemesnio lygmens švietimo įstaigos, ir dokumentams, išskyrus nurodytuosius 1 dalies c punkte, kuriais disponuoja visos kitos švietimo įstaigos;
 - l) dokumentams, išskyrus nurodytuosius 1 dalies c punkte, kuriais disponuoja mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos ir mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos, įskaitant mokslinių tyrimų rezultatams perduoti įsteigtas organizacijas.
3. Ši direktyva grindžiama Sąjungos ir nacionaline prieigos tvarka ir nedaro jai poveikio.
4. Ši direktyva nedaro poveikio Sąjungos ir nacionalinei teisei dėl asmens duomenų apsaugos, visų pirma Reglamentui (ES) 2016/679 ir Direktyvai 2002/58/EB ir atitinkamoms valstybių narių nacionalinės teisės nuostatomis.
5. Pagal šią direktyvą nustatytos pareigos taikomos tik tiek, kiek jos yra suderinamos su tarptautinių susitarimų dėl intelektualinės nuosavybės teisių apsaugos, ypač su Berno konvencijos, TRIPS susitarimo ir PINO autorių teisių sutarties, nuostatomis.
6. Viešojo sektoriaus institucijos nesinaudoja Direktyvos 96/9/EB 7 straipsnio 1 dalyje numatyta duomenų bazės sudarytojo teise siekdamos neleisti pakartotinai naudoti dokumentų arba siekdamos pakartotinį naudojimą apriboti labiau nei šia direktyva nustatyti apribojimai.
7. Šia direktyva reglamentuojamas esamų dokumentų, kuriais disponuoja valstybių narių viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės, įskaitant dokumentus, kuriems taikoma Direktyva 2007/2/EB, pakartotinis naudojimas.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. viešojo sektoriaus institucija – valstybės, regionų ar vietos valdžios institucija, viešosios teisės reglamentuojamas subjektas arba iš vienos ar daugiau tokių institucijų arba vieno ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų subjektų sudaryta asociacija;
2. viešosios teisės reglamentuojama įstaiga – subjektas, pasižymintis visomis toliau išvardytomis charakteristikomis:
 - a) jis įsteigtas siekiant konkretaus tikslo – tenkinti bendrojo intereso poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio,
 - b) jis turi teisinį subjektiškumą, ir
 - c) jis didžiąja dalimi finansuojamas valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų viešosios teisės reglamentuojamų subjektų lėšomis arba jo valdymas yra prižiūrimas tų institucijų ar subjektų, arba jis turi administracinę, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kiti viešosios teisės reglamentuojami subjektai;

3. viešoji įmonė – įmonė, vykdanči veiklą 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytose srityse, kuriai viešojo sektoriaus institucijos gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką dėl to, kad valdo įmonę nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo šioje įmonėje arba šią įmonę reglamentuojančių taisyklių. Priešlaida, kad viešojo sektoriaus institucijos turi lemiamą įtaką, daroma bet kuriuo iš toliau nurodytų atvejų, kai tos institucijos tiesiogiai ar netiesiogiai:
 - a) valdo didžiąją įmonės pasirašytojo kapitalo dalį;
 - b) kontroliuoja daugumą balsų, kurie suteikiami įmonės išleistomis akcijomis;
 - c) gali skirti daugiau kaip pusę įmonės administracinio, valdymo arba priežiūros organo narių;
4. universitetas – viešojo sektoriaus institucija, organizuojanti pavidurines aukštojo mokslo studijas, kurias baigus suteikiamas akademinis laipsnis;
5. standartinė licencija – iš anksto nustatytų pakartotinio naudojimo sąlygų rinkinys skaitmeniniu formatu, pageidautina – suderinamas su internete prieinamomis standartizuotomis viešosiomis licencijomis;
6. dokumentas –
 - a) bet koks turinys bet kokia forma (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas);
 - b) bet kuri tokio turinio dalis;
7. anoniminimas – procesas, kai dokumentai pakeičiami anonimiais dokumentais, kurie nėra susiję su fiziniu asmeniu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti nustatyta, arba procesas, kai asmens duomenys, kurių anonimiškumas užtikrinamas taip, kad duomenų subjekto tapatybė negali arba nebegali būti nustatyta;
8. dinaminiai duomenys – skaitmeniniai dokumentai, kurie yra dažnai arba tikruoju laiku atnaujinami, visų pirma dėl jų kintamumo arba greito senėjimo; iš jutiklių gaunami duomenys paprastai laikomi dinaminiais duomenimis;
9. mokslinių tyrimų duomenys – skaitmeniniai dokumentai, išskyrus mokslines publikacijas, kurie yra renkami ar rengiami vykdan mokslinių tyrimų veiklą ir yra naudojami kaip įrodymai mokslinių tyrimų procese arba yra mokslinės bendruomenės visuotinai pripažinti būtinais mokslinių tyrimų išvadoms ir rezultatams patvirtinti;
10. didelės vertės duomenų rinkiniai – dokumentai, kurių pakartotinis naudojimas siejamas su reikšminga nauda visuomenei, aplinkai ir ekonomikai, visų pirma dėl jų tinkamumo pridėtinę vertę turinčioms paslaugoms, taikomosioms programoms ir naujoms, aukštos kokybės bei deramoms darbo vietoms kurti ir dėl potencialių taisyklių duomenų rinkiniais grindžiamų pridėtinę vertę turinčių paslaugų ir taikomųjų programų naudotojų skaičiaus;
11. pakartotinis naudojimas – fizinių ar juridinių asmenų naudojimas dokumentais, kuriais disponuoja:
 - a) viešojo sektoriaus institucijos, komerciniams arba nekomerciniams tikslams, išskyrus pirminį tikslą pagal viešąjį užduotį, kuriam dokumentai buvo parengti, ir išskyrus keitimąsi dokumentais tarp viešojo sektoriaus institucijų vien tik atliekant jų viešąsias užduotis, arba
 - b) viešosios įmonės, komerciniams arba nekomerciniams tikslams, išskyrus pirminį tikslą teikti visuotinės svarbos paslaugas, kuriam dokumentai buvo parengti, ir išskyrus keitimąsi dokumentais tarp viešųjų įmonių ir viešojo sektoriaus institucijų vien tik atliekant viešojo sektoriaus institucijų viešąsias užduotis;
12. asmens duomenys – asmens duomenys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 1 punkte;
13. elektroninis formatas – rinkmenos formatas, kurio struktūra leidžia kompiuterinėms taikomosioms programoms lengvai nustatyti, atpažinti ir gauti konkrečius duomenis, įskaitant atskirus konstatuojamus faktus, ir jų vidaus struktūrą;
14. atvirasis formatas – rinkmenos formatas, kuris nepriklauso nuo platformos ir yra prieinamas visuomenei be jokių apribojimų, kurie trukdytų pakartotinai naudoti dokumentus;
15. atvirasis oficialusis standartas – standartas, kuris yra kodifikuotas rašytine forma ir kuriame išsamiai išdėstytos reikalavimų, susijusių su programinės įrangos sąveikumo užtikrinimu, specifikacijos;

16. pagrįsta investicijų grąža – viso mokesčio, kurį dar sudaro suma, reikalinga reikalavimus atitinkančioms sąnaudoms kompensuoti, procentinė dalis, negalinti daugiau kaip penkiais procentiniais punktais viršyti ECB nustatytos fiksuotosios palūkanų normos;
17. trečioji šalis – duomenimis disponuojantis fizinis arba juridinis asmuo, kuris nėra viešojo sektoriaus institucija arba viešoji įmonė.

3 straipsnis

Bendrasis principas

1. Atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalį valstybės narės užtikrina, kad dokumentus, kuriems pagal 1 straipsnį taikoma ši direktyva, būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams pagal III ir IV skyrius.
2. Valstybės narės užtikrina, kad dokumentus, kurių intelektualinės nuosavybės teisės priklauso bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams, ir dokumentus, kuriais disponuoja viešosios įmonės, kai tokius dokumentus leidžiama pakartotinai naudoti, būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams pagal III ir IV skyrius.

II SKYRIUS

PAKARTOTINIO NAUDOJIMO PRAŠYMAI

4 straipsnis

Pakartotinio naudojimo prašymų tvarkymas

1. Viešojo sektoriaus institucijos pakartotinio naudojimo prašymus tvarko elektroninėmis priemonėmis, kai įmanoma ir tinkama, ir daro dokumentą prieinamą pareiškėjui pakartotiniam naudojimui arba, jei reikia licencijos, pateikia pareiškėjui galutinį licencijos pasiūlymą per pagrįstą laikotarpį, kuris atitinka nustatytus prieigos prie dokumentų prašymų tvarkymo terminus.
2. Tais atvejais, kai nėra nustatyti terminai ar kitos taisyklės, reglamentuojančios dokumentų pateikimą laiko atžvilgiu, viešojo sektoriaus institucijos tvarko prašymą ir pateikia pareiškėjui dokumentus pakartotiniam naudojimui arba, jei reikia licencijos, pateikia pareiškėjui galutinį licencijos pasiūlymą kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo. Tas laikotarpis gali būti pratęstas dar 20 darbo dienų didelių ar sudėtingų prašymų atveju. Tokiais atvejais pareiškėjui kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per tris savaites nuo pirminio prašymo pranešama, kad reikia daugiau laiko prašymui tvarkyti, ir nurodomos to priežastys.
3. Jeigu viešojo sektoriaus institucijos priima neigiamą sprendimą, jos pareiškėjui praneša atsisakymo priežastis remdamosi toje valstybėje narėje taikomos prieigos tvarkos atitinkamomis nuostatomis arba nuostatomis, kuriomis ši direktyva, ypač jos 1 straipsnio 2 dalies a–h punktai arba 3 straipsnis, perkeliama į nacionalinę teisę. Tais atvejais, kai neigiamas sprendimas yra grindžiamas 1 straipsnio 2 dalies c punktu, viešojo sektoriaus institucija įtraukia nuorodą į fizinį ar juridinį asmenį, kuris yra teisių turėtojas, jei jis yra žinomas, arba kitais atvejais – į licencijos suteikėją, iš kurio viešojo sektoriaus institucija yra gavusi atitinkamą medžiagą. Bibliotekos, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejai ir archyvai nėra įpareigoti įtraukti tokią nuorodą.
4. Kiekviename sprendime dėl pakartotinio naudojimo nurodomi teisių gynimo būdai, jei pareiškėjas norėtų sprendimą apskųsti. Teisių gynimo būdams priskiriama peržiūra, kurią gali atlikti atitinkamą kompetenciją turinti nešališka peržiūros įstaiga, pavyzdžiui, nacionalinė konkurencijos institucija, atitinkama už prieigą prie dokumentų atsakinga institucija, pagal Reglamentą (ES) 2016/679 įsteigta priežiūros institucija arba nacionalinė teisminė institucija, kurios sprendimai yra privalomi atitinkamai viešojo sektoriaus institucijai.
5. Šio straipsnio tikslais valstybės narės nustato praktinio pobūdžio priemones, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingam pakartotiniam dokumentų naudojimui. Tos priemonės gali visų pirma apimti tinkamos informacijos apie šioje direktyvoje numatytas teises teikimo ir atitinkamos pagalbos bei rekomendacijų siūlymo būdus.
6. Šio straipsnio neprivalo laikytis šie subjektai:
 - a) viešosios įmonės;
 - b) švietimo įstaigos, mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos ir mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos.

III SKYRIUS

PAKARTOTINIO NAUDOJIMO SĄLYGOS

5 straipsnis

Galimi formatai

1. Nedarant poveikio V skyriui, viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės suteikia galimybę naudotis savo dokumentais bet kuriuo parengtiniu formatu ar kalba ir, kai įmanoma ir tinkama, elektroninėmis priemonėmis, tais formatais, kurie yra atviri, elektroniniai, prieinami, surandami ir tinkami pakartotinai naudoti, kartu su jų metaduomenimis. Tiek formatas, tiek metaduomenys, kai įmanoma, turi atitikti atviruosius oficialiuosius standartus.
2. Valstybės narės skatina viešojo sektoriaus institucijas ir viešąsias įmones rengti dokumentus, kuriems taikoma ši direktyva, ir suteikti prie jų prieigą laikantis principo „atviras pagal pritaikymą ir pagal standartą“.
3. 1 dalis nereiškia, kad viešojo sektoriaus institucijos yra įpareigosios rengti ar pritaikyti dokumentus arba teikti išrašus iš dokumentų, kad laikytųsi tos dalies reikalavimų, jei dėl to reikėtų neproporcingai didelių pastangų, neapsiribojančių paprasta operacija.
4. Neturi būti reikalaujama, kad viešojo sektoriaus institucijos ir toliau rengtų tam tikros rūšies dokumentus ir juos saugotų, kad privačiojo arba viešojo sektoriaus organizacija galėtų tokius dokumentus pakartotinai naudoti.
5. Galimybę pakartotinai naudoti dinaminis duomenis viešojo sektoriaus institucijos suteikia iš karto po jų surinkimo naudojamos tinkamas API ir, kai aktualu, atsisiųsdamos didžiąją dalį.
6. Jei suteikus prieigą prie dinaminį duomenų jų pakartotinio naudojimo tikslais iš karto po jų surinkimo, kaip numatyta 5 dalyje, būtų viršijami viešojo sektoriaus institucijos finansiniai ir techniniai pajėgumai ir dėl to iš jų būtų reikalaujama neproporcingai didelių pastangų, tų duomenų pakartotinio naudojimo galimybė turi būti suteikiama per tokį laikotarpį arba taikant tokius laikinus techninius apribojimus, dėl kurių nekiltų nepagrįstų kliūčių išnaudoti visą dokumentų ekonominį ir socialinį potencialą.
7. 1–6 dalys taikomos viešųjų įmonių turimiems dokumentams, kuriuos leidžiama pakartotinai naudoti.
8. Didelės vertės duomenų rinkiniai, kaip nustatyta pagal 14 straipsnio 1 dalį, pakartotiniam naudojimui suteikiami elektroniniu formatu, naudojant tinkamas API ir, kai aktualu, atsisiunčiant didžiąją dalį.

6 straipsnis

Mokesčių rinkimą reglamentuojantys principai

1. Dokumentų pakartotinis naudojimas turi būti nemokamas.

Tačiau galima leisti susigrąžinti ribines sąnaudas, patiriamas dokumentus atgaminant, teikiant ir platinant, taip pat anoniminant asmens duomenis ir imantis priemonių konfidencialiai verslo informacijai apsaugoti.

2. Išimties tvarka 1 dalis netaikoma:

- a) viešojo sektoriaus institucijoms, kurios turi gauti pajamų, kad padengtų didžiąją dalį sąnaudų, susijusių su jų viešųjų užduočių vykdymu;
- b) bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams;
- c) viešosioms įmonėms.

3. Valstybės narės internete paskelbia 2 dalies a punkte nurodytų viešojo sektoriaus institucijų sąrašą.

4. 2 dalies a ir c punktuose nurodytais atvejais, remiantis objektyviais, skaidriais ir patikrinamais kriterijais apskaičiuojami bendri mokesčiai. Tokius kriterijus nustato valstybės narės.

Bendros pajamos, gautos per atitinkamą atskaitinį laikotarpį iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti, turi neviršyti jų rinkimo, rengimo, atgaminimo, platinimo ir duomenų saugojimo kartu su pagrįsta investicijų grąža, taip pat, kai taikytina, asmens duomenų anoniminimo ir priemonių, kurių imtasi konfidencialiai verslo informacijai apsaugoti, sąnaudų.

Mokesčiai apskaičiuojami laikantis taikytinų apskaitos principų.

5. Tais atvejais, kai 2 dalies b punkte nurodytos viešojo sektoriaus institucijos ima mokesčius, bendros pajamos, gautos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti, turi neviršyti rinkimo, rengimo, atgaminimo, platinimo, duomenų saugojimo, išsaugojimo ir atsiskaitymo už teises, taip pat, kai taikytina, asmens duomenų anoniminimo ir priemonių, kurių imtasi konfidencialiai verslo informacijai apsaugoti, sąnaudų kartu su pagrįsta investicijų grąža.

Mokesčiai apskaičiuojami laikantis atitinkamoms viešojo sektoriaus institucijoms taikytinų apskaitos principų.

6. Naudotojai pakartotinai naudoja nemokamai:

- a) atsižvelgiant į 14 straipsnio 3, 4 ir 5 dalis didelės vertės duomenų rinkinius, kaip nustatyta pagal to straipsnio 1 dalį;
- b) 1 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus mokslinių tyrimų duomenis.

7 straipsnis

Skaidrumas

1. Dokumentų pakartotinio naudojimo standartinių mokesčių atveju bet kurios taikomos sąlygos ir faktinė tų mokesčių suma, įskaitant tokių mokesčių apskaičiavimo pagrindą, nustatomi iš anksto ir skelbiami, kai įmanoma ir tinkama, elektroninėmis priemonėmis.
2. Kitų nei 1 dalyje nurodytų pakartotinio naudojimo mokesčių atveju veiksniai, į kuriuos atsižvelgiama apskaičiuojant tuos mokesčius, nurodomi iš anksto. Gavęs prašymą, atitinkamas dokumentų turėtojas taip pat nurodo, kokių būdu buvo apskaičiuoti tokie mokesčiai, susiję su konkrečiu pakartotinio naudojimo prašymu.
3. Viešojo sektoriaus institucijos užtikrina, kad pakartotinio dokumentų naudojimo pareiškėjams būtų pranešama apie esamus teisių gynimo būdus, susijusius su jiems poveikio turinčiais sprendimais ar praktika.

8 straipsnis

Standartinės licencijos

1. Dokumentų pakartotiniam naudojimui netaikomos jokios sąlygos, nebent tokios sąlygos yra objektyvios, proporcingos, nediskriminacinės ir pagrįstos su viešojo intereso tikslu susijusiu pagrindu.

Kai pakartotiniam naudojimui taikomos sąlygos, tomis sąlygomis be reikalo neribojamos pakartotinio naudojimo galimybės ir tos sąlygos nenaudojamos konkurencijai riboti.

2. Valstybės narės, kuriose naudojamos licencijos, užtikrina, kad standartinės licencijos viešojo sektoriaus dokumentų pakartotiniam naudojimui, kurios gali būti pritaikytos konkrečioms licencijų prašymams, būtų prieinamos skaitmeniniu formatu ir galėtų būti tvarkomos elektroniniu būdu. Valstybės narės skatina naudoti tokias standartinės licencijas.

9 straipsnis

Praktinio pobūdžio priemonės

1. Valstybės narės nustato praktinio pobūdžio priemones, lengvinančias pakartotiniam naudojimui prieinamų dokumentų paiešką, tokias kaip pagrindinių dokumentų su aktualiais metaduomenimis registrų sąrašai, kurie, kai įmanoma ir tinkama, yra prieinami internetu ir pateikti elektroniniu formatu, ir portalai, sujungti su registrų sąrašais. Kai įmanoma, valstybės narės sudaro palankesnes dokumentų paieškos įvairiomis kalbomis sąlygas, visų pirma sudarydamos sąlygas metaduomenų agregavimui Sąjungos lygmeniu.

Be to, valstybės narės skatina viešojo sektoriaus institucijas imtis praktinio pobūdžio priemonių, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos išsaugoti dokumentus, kuriuos galima pakartotinai naudoti.

2. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, toliau deda pastangas supaprastinti prieigą prie duomenų rinkinių, visų pirma suteikdamos vieną bendrą prieigos punktą ir palapiesniui suteikdamos prieigą prie viešojo sektoriaus institucijų turimų duomenų rinkinių, kiek tai susiję su dokumentais, kuriems taikoma ši direktyva, taip pat prie Sąjungos institucijų turimų duomenų rinkinių, kurie būtų prieinami, lengvai surandami ir tinkami pakartotinai naudoti elektroninėmis priemonėmis.

10 straipsnis

Mokslinių tyrimų duomenys

1. Valstybės narės padeda užtikrinti mokslinių tyrimų duomenų prieinamumą priimdamos nacionalinę politiką ir patvirtindamos atitinkamus veiksmus, kuriais siekiama, kad viešosiomis lėšomis finansuojami mokslinių tyrimų duomenys būtų laisvai prieinami (atvirosios prieigos politika), vadovaujantis principu „atviras pagal standartą“ ir užtikrinant suderinamumą su FAIR principais. Tame kontekste į opius klausimus, susijusius su intelektinės nuosavybės teisėmis, asmens duomenų apsauga ir konfidencialumu, saugumu ir teisėtai komerciniais interesais, atsižvelgiama vadovaujantis principu „kiek įmanoma, atvira, bet, kiek būtina, uždara“. Ta atvirosios prieigos politika skiriama mokslinius tyrimus atliekančioms organizacijoms ir mokslinius tyrimus finansuojančioms organizacijoms.

2. Nedarant poveikio 1 straipsnio 2 dalies c punktui, mokslinių tyrimų duomenys turi būti prieinami pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams pagal III ir IV skyrius, jei jie yra finansuojami viešosiomis lėšomis, o tyrėjai, mokslinius tyrimus atliekančios organizacijos arba mokslinius tyrimus finansuojančios organizacijos jau yra juos viešai paskelbę per institucijos ar dalykinę saugyklą. Tame kontekste atsižvelgiama į teisėtus komercinius interesus, žinių perdavimo veiklą ir ankstesnes intelektinės nuosavybės teises.

IV SKYRIUS

NEDISKRIMINAVIMAS IR SAŽININGA PREKYBA

11 straipsnis

Nediskriminavimas

1. Visos pakartotiniam dokumentų naudojimui taikomos sąlygos turi būti nediskriminacinės lygiaverčių pakartotinio naudojimo, įskaitant tarpvalstybinį pakartotinį naudojimą, kategorijų atžvilgiu.

2. Jei viešojo sektoriaus institucija dokumentus pakartotinai naudoja kaip medžiagą savo komercinei veiklai, kuri nepriklauso jos viešųjų užduočių sričiai, dokumentų teikimui tos veiklos tikslu taikomi tie patys mokesčiai ir kitos sąlygos, kaip ir kitiems naudotojams.

12 straipsnis

Išskirtiniai susitarimai

1. Pakartotinis dokumentų naudojimas yra atviras visiems potencialiems rinkos dalyviams, net jei vienas ar daugiau rinkos dalyvių jau naudojami pridėtinės vertės produktais, pagrįstais tais dokumentais. Dokumentais disponuojančių viešojo sektoriaus institucijų ar viešųjų įmonių ir trečiųjų šalių sutartys ar kiti susitarimai nesuteikia išskirtinių teisių.

2. Tačiau tais atvejais, kai išskirtinė teisė yra būtina viešojo intereso paslaugai teikti, tokios išskirtinės teisės suteikimo pagrindo galiojimas yra reguliariai peržiūrimas ir bet kuriuo atveju peržiūrimas kas treji metai. Išskirtiniai susitarimai, sudaryti 2019 m. liepos 16 d. ar po šios datos, skelbiami viešai internete likus ne mažiau kaip dviem mėnesiams iki jų įsigaliojimo. Galutinės tokių susitarimų sąlygos turi būti skaidrios ir skelbiamos viešai internete.

Ši dalis netaikoma kultūros išteklių skaitmeninimui.

3. Nepaisant 1 dalies, tais atvejais, kai išskirtinė teisė yra susijusi su kultūros išteklių skaitmeninimu, tokia išskirtinė teisė suteikiama laikotarpiui, kuris paprastai negali viršyti dešimt metų. Jei tas laikotarpis viršija dešimt metų, jo trukmė turi būti peržiūrima 11-aisiais metais, o po to, jei taikytina, – kas septynerius metus.

Susitarimai, kuriais suteikiamos pirmoje pastraipoje nurodytos išskirtinės teisės, turi būti skaidrūs ir skelbiami viešai.

Išskirtinės teisės, nurodytos pirmoje pastraipoje, atveju atitinkamai viešojo sektoriaus institucijai kaip tų susitarimų dalis yra nemokamai suteikiama suskaitmenintų kultūros išteklių kopija. Pasibaigus išskirtinių teisių galiojimo laikotarpiui suteikiama galimybė pakartotinai naudoti tą kopiją.

4. Teisiniai arba praktiniai susitarimai, kuriais nėra aiškiai suteikiama išskirtinė teisė, tačiau kuriais siekiama arba, pagrįstai tikėtina, galima subjektams, kurie nėra susitarime dalyvaujanti trečioji šalis, apriboti galimybę dokumentus pakartotinai naudoti, yra viešai skelbiami internete likus ne mažiau kaip dviem mėnesiams iki jų įsigaliojimo. Tokių teisinių arba praktinių susitarimų poveikis galimybės pakartotinai naudoti duomenis reguliariai peržiūrimas ir bet kuriuo atveju peržiūrimas kas trejus metus. Galutinės tokių susitarimų sąlygos turi būti skaidrios ir skelbiamos viešai internete.

5. Išskirtiniai susitarimai, galiojantys 2013 m. liepos 17 d., kuriems negali būti taikomos 2 ir 3 dalyse nustatytos išimtys ir kuriuos yra sudariusios viešojo sektoriaus institucijos, nustoja galioti pasibaigus sutarčiai ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2043 m. liepos 18 d.

Išskirtiniai susitarimai, galiojantys 2019 m. liepos 16 d., kuriems negali būti taikomos 2 ir 3 dalyse nustatytos išimtys ir kuriuos yra sudariusios viešojo sektoriaus institucijos, nustoja galioti pasibaigus sutarčiai ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2049 m. liepos 17 d.

V SKYRIUS

DIDELĖS VERTĖS DUOMENŲ RINKINIAI

13 straipsnis

Didelės vertės duomenų rinkinių teminės kategorijos

1. Siekiant numatyti sąlygas, kuriomis būtų remiamas didelės vertės duomenų rinkinių pakartotinis naudojimas, I priede nustatomas tokių duomenų rinkinių teminių kategorijų sąrašas.
2. Komisijai pagal 15 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas I priedas, įtraukiant naujas didelės vertės duomenų rinkinių temines kategorijas, kad būtų atsižvelgta į technologinius ir rinkos pokyčius.

14 straipsnis

Konkretūs didelės vertės duomenų rinkiniai ir skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka

1. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas sąrašas konkrečių didelės vertės duomenų rinkinių, kurie priskiriami I priede išdėstytoms kategorijoms ir kuriais disponuoja viešojo sektoriaus institucijos ir viešosios įmonės, kurie atrinkti iš dokumentų, kuriems taikoma ši direktyva.

Tokie konkretūs didelės vertės duomenų rinkiniai yra:

- a) taikant 3, 4 ir 5 straipsnius prieinami nemokamai,
- b) automatizuoto nuskaitymo,
- c) prieinami per API ir
- d) kai aktualu, atsisiuočiama didžiąją dalimi.

Tais įgyvendinimo aktais gali būti nustatytos didelės vertės duomenų rinkinių skelbimo ir pakartotinio naudojimo priemonės. Tokios priemonės turi būti suderinamos su atvirojomis standartinėmis licencijomis.

Priemonės gali apimti sąlygas, taikytinas pakartotiniam naudojimui, duomenų bei metaduomenų formatams ir techniniams platinimo susitarimams. Atsižvelgiama į valstybių narių padarytas investicijas į požiūrį, susijusį su atviraisiais duomenimis, pavyzdžiui, investicijas į tam tikrų standartų plėtojimą ir diegimą, be to, šios investicijos įvertinamos atsižvelgiant į galimą naudą, kurią suteiktų įtraukimas į sąrašą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 16 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Konkretūs didelės vertės duomenų rinkiniai pagal 1 dalį nustatomi įvertinus jų galimybę:
 - a) suteikti reikšmingos socialinės ir ekonominės naudos ar naudos aplinkai ir sukurti novatoriškas paslaugas,
 - b) suteikti naudą dideliame naudotojų, ypač MVĮ, skaičiui,
 - c) padėti surinkti pajamas ir
 - d) būti apjungtiems su kitais duomenų rinkiniais.

Siekiant nustatyti konkrečius didelės vertės duomenų rinkinius Komisija tinkamai konsultuojasi, taip pat ir su ekspertais, atlieka poveikio vertinimą ir užtikrina papildomumą su galiojančiais teisės aktais, pavyzdžiui, Direktyva 2010/40/ES, kiek tai susiję su dokumentų pakartotiniu naudojimu. To poveikio vertinimas apima sąnaudų ir naudos analizę ir analizę, ar, jeigu viešojo sektoriaus institucijos, kurios turi gauti pajamų, kad padengtų didelę dalį su jų viešųjų užduočių vykdymu susijusių sąnaudų, suteiktų nemokamą prieigą prie didelės vertės duomenų rinkinių, būtų padarytas didelis poveikis tokių institucijų biudžetui. Su viešųjų įmonių turimais didelės vertės duomenų rinkiniais susijusiuose poveikio vertinimuose atskirai atsižvelgiama į viešųjų įmonių vaidmenį konkurencingoje ekonominėje aplinkoje.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies antros pastraipos a punkto, 1 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais numatoma, kad nemokama prieiga prie didelės vertės duomenų rinkinių neturi būti taikoma konkrečioms viešųjų įmonių turimiems didelės vertės duomenų rinkiniams, jeigu dėl to atitinkamose rinkose būtų iškreipta konkurencija.

4. Reikalavimas suteikti nemokamą prieigą prie didelės vertės duomenų rinkinių pagal 1 dalies antros pastraipos a punktą netaikomas bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams.

5. Tuo atveju, jeigu viešojo sektoriaus institucijoms, kurios turi gauti pajamų, kad padengtų didžiąją dalį su jų viešųjų užduočių vykdymu susijusių sąnaudų, suteikus nemokamą prieigą prie didelės vertės duomenų rinkinių būtų padarytas didelis poveikis atitinkamų institucijų biudžetui, valstybė narės gali ne ilgiau kaip dvejų metų po pagal 1 dalį priimto atitinkamo įgyvendinimo akto įsigaliojimo laikotarpiu toms institucijoms netaikyti reikalavimo suteikti nemokamą prieigą prie tų didelės vertės duomenų rinkinių.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 13 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. liepos 16 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 13 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 13 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per tris mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas trimis mėnesiais.

16 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

17 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojūt įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2021 m. liepos 17 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

18 straipsnis

Komisijos vertinimas

1. Ne anksčiau kaip 2025 m. liepos 17 d. Komisija atlieka šios direktyvos vertinimą ir pateikia to vertinimo pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, kuri būtina tai ataskaitai parengti.

2. Atliekant vertinimą visų pirma nagrinėjama šios direktyvos taikymo sritis ir jos socialinis bei ekonominis poveikis, įskaitant:

- a) viešojo sektoriaus dokumentų, kuriems taikoma ši direktyva, pakartotinio naudojimo padidėjimo mastą, ypač kai juos naudoja MVĮ;
- b) didelės vertės duomenų rinkinių poveikį;
- c) mokesčio nustatymui taikomų principų padarinius ir įstatyminio bei administracinio pobūdžio oficialių tekstų pakartotinį naudojimą;
- d) dokumentų, kuriais disponuoja kiti subjektai nei viešojo sektoriaus institucijos, pakartotinį naudojimą;
- e) API prieinamumą ir naudojimą;
- f) asmens duomenų apsaugos taisyklių ir pakartotinio naudojimo galimybių sąveiką;
- g) tolesnes galimybes gerinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, ir remti ekonomikos ir darbo rinkos vystymąsi.

19 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2003/98/EB su pakeitimais, padarytais II priedo A dalyje nurodyta direktyva, panaikinama nuo 2021 m. liepos 17 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų II priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais ir taikymo pradžios datomis.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

21 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2019 m. birželio 20 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
A. TAJANI

Tarybos vardu
Pirmininkas
G. CIAMBA

I PRIEDAS

13 straipsnio 1 dalyje nurodytų didelės vertės duomenų rinkinių teminių kategorijų sąrašas

1. Geoerdviniai duomenys
 2. Žemės stebėjimas ir aplinka
 3. Meteorologiniai duomenys
 4. Statistika
 5. Bendrovės ir bendrovių valdymas nuosavybės teise
 6. Judumas
-

II PRIEDAS

A dalis

Panaikinama direktyva su pakeitimu
(nurodyta 19 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB (OL L 345, 2003 12 31, p. 90.)	
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/37/ES (OL L 175, 2013 6 27, p. 1.)	

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai ir taikymo pradžios datos
(nurodyta 19 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas	Taikymo pradžios data
2003/98/EB	2005 m. liepos 1 d.	2005 m. liepos 1 d.
2013/37/ES	2015 m. liepos 18 d.	2015 m. liepos 18 d.

III PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Direktyva 2003/98/EB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalies išanginė formuluotė 1 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
1 straipsnio 2 dalies išanginė formuluotė	1 straipsnio 2 dalies išanginė formuluotė
1 straipsnio 2 dalies a punktas	1 straipsnio 2 dalies a punktas
—	1 straipsnio 2 dalies b punktas
1 straipsnio 2 dalies b punktas	1 straipsnio 2 dalies c punktas
1 straipsnio 2 dalies c punktas	1 straipsnio 2 dalies d punktas
—	1 straipsnio 2 dalies e punktas
1 straipsnio 2 dalies ca punktas	1 straipsnio 2 dalies f punktas
1 straipsnio 2 dalies cb punktas	1 straipsnio 2 dalies g punktas
1 straipsnio 2 dalies cc punktas	1 straipsnio 2 dalies h punktas
1 straipsnio 2 dalies d punktas	1 straipsnio 2 dalies i punktas
1 straipsnio 2 dalies e punktas	1 straipsnio 2 dalies l punktas
1 straipsnio 2 dalies f punktas	1 straipsnio 2 dalies j punktas
—	1 straipsnio 2 dalies k punktas
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 3 dalis
1 straipsnio 4 dalis	1 straipsnio 4 dalis
1 straipsnio 5 dalis	1 straipsnio 5 dalis
—	1 straipsnio 6 ir 7 dalys
2 straipsnio išanginė formuluotė	2 straipsnio išanginė formuluotė
2 straipsnio 1 punktas	2 straipsnio 1 punktas
2 straipsnio 2 punktas	2 straipsnio 2 punktas
—	2 straipsnio 3 ir 5 punktai
2 straipsnio 3 punktas	2 straipsnio 6 punktas
—	2 straipsnio 7–10 punktai
2 straipsnio 4 punktas	2 straipsnio 11 punktas
2 straipsnio 5 punktas	2 straipsnio 12 punktas
2 straipsnio 6 punktas	2 straipsnio 13 punktas
2 straipsnio 7 punktas	2 straipsnio 14 punktas
2 straipsnio 8 punktas	2 straipsnio 15 punktas
2 straipsnio 9 punktas	2 straipsnio 4 punktas
—	2 straipsnio 16 ir 17 punktai
3 straipsnis	3 straipsnis
4 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis	4 straipsnio 2 dalis

Direktyva 2003/98/EB	Ši direktyva
4 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 4 dalis	4 straipsnio 4 dalis
—	4 straipsnio 5 dalis
4 straipsnio 5 dalis	4 straipsnio 6 dalies įžanginė formuluotė
	4 straipsnio 6 dalies a ir b punktai
5 straipsnio 1 dalis	5 straipsnio 1 dalis
—	5 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 2 dalis	5 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 3 dalis	5 straipsnio 4 dalis
—	5 straipsnio 5–8 dalys
—	6 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
6 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
6 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė	6 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė
6 straipsnio 2 dalies a punktas	6 straipsnio 2 dalies a punktas
6 straipsnio 2 dalies b punktas	—
6 straipsnio 2 dalies c punktas	6 straipsnio 2 dalies b punktas
—	6 straipsnio 2 dalies c punktas
—	6 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 4 dalis	6 straipsnio 5 dalis
—	6 straipsnio 6 dalis
7 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 3 dalis	—
7 straipsnio 4 dalis	7 straipsnio 3 dalis
8 straipsnis	8 straipsnis
9 straipsnis	9 straipsnio 1 dalis
—	9 straipsnio 2 dalis
—	10 straipsnio 1 ir 2 dalys
10 straipsnis	11 straipsnis
11 straipsnio 1 dalis	12 straipsnio 1 dalis
11 straipsnio 2 dalis	12 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 2a dalis	12 straipsnio 3 dalis
—	12 straipsnio 4 dalis
11 straipsnio 3 dalis	—
11 straipsnio 4 dalis	12 straipsnio 5 dalis
—	13–16 straipsniai
12 straipsnis	17 straipsnio 1 dalis
—	17 straipsnio 2 dalis
13 straipsnio 1 dalis	18 straipsnio 1 dalis
13 straipsnio 2 dalis	—

Direktyva 2003/98/EB	Ši direktyva
13 straipsnio 3 dalis	18 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė
—	18 straipsnio 2 dalies a–g punktai
—	19 straipsnis
14 straipsnis	20 straipsnis
15 straipsnis	21 straipsnis
—	I, II ir III priedai

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT